

**BADMİNTONCULARIN SPORTİF
KARAKTERLERİNİN SPORA ÖZGÜ BAŞARI
MOTİVASYONLARI ÜZERİNE ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**

Muhammet BAŞ

BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Cemal GÜNDOĞDU**

Doktora Tezi – 2023

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BADMİNTONCULARIN SPORTİF KARAKTERLERİNİN SPORA ÖZGÜ
BAŞARI MOTİVASYONLARI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

Muhammet BAŞ

**Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Doktora Tezi**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Cemal GÜNDOĞDU**

**MALATYA
2023**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	vii
ÖZET	vii
ABSTRACT.....	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
TABLolar DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Kişilik.....	3
2.1.1. Kişiliğin Tanımı	3
2.1.2. Kişiliğe Etki Eden Faktörler	3
2.1.3. Karakter	4
2.1.4. Sporun Karakter Oluşumuna Etkisi	6
2.1.5. Spor Yoluyla Karakter Gelişimi	6
2.2. Spora Katılım ve Sporcu Kimliği	8
2.2.1. Sporcu Kimliğinin Olumlu Etkileri	10
2.2.2. Sporcu Kimliğinin Olumsuz Etkileri	10
2.3. Sportmenlik.....	11
2.4. Spora Özgü Başarı Motivasyonu	12
2.4.1. Motivasyon Kavramı	12
2.4.2. Motivasyon Türleri	13
2.4.3. Sporda Başarı Motivasyonu.....	14
2.4.4. Sporda Motivasyon Kuramları.....	14
3. MATERYAL VE METOD.....	21
3.1. Araştırmanın Deseni	23
3.2. Araştırmanın Amacı.....	23
3.3. Araştırmanın Hipotezleri	23
3.4. Araştırmanın Grubu	24
3.5. Araştırmanın Etik Boyutu	24
3.6. Veri Toplama Aracı	25
3.6.1. Kişisel Bilgi Formu.....	25

3.6.2. Spor Karakter Ölçeği (Sport Character Scale).....	25
3.6.3. Spora Özgü Başarı Motivasyon Ölçeği (SÖBMÖ).....	26
3.6.4. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	26
3.7. Verilerin Toplanması	27
3.8. Verilerin Analizi	27
3.8.1. Nicel Verilerin İstatistiksel Analizi	27
3.8.2. Nitel Verilerin Analizi	28
4. BULGULAR.....	30
4.1. Çalışmanın Nicel Araştırma Verilerine İlişkin Bulgular	30
4.1.1. Spor Karakter Puanlarının Tanımlayıcı Özelliklere Göre Dağılımı	37
4.1.2. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Tanımlayıcı Özelliklere Göre Dağılımı	45
4.2. Çalışmanın Nitel Araştırma Verilerine İlişkin Bulgular	51
4.2.1. Sporcuların Oyun Kurallarına Uyulması Hakkındaki Görüşleri	51
4.2.2. Sporcuların Sporda Başarı ve Başarısızlık Hakkındaki Görüşleri.....	53
4.2.3. Sporcuların Sporda Karakter Kavramı Hakkındaki Görüşleri.....	57
4.2.4. Sporcuların Karakterin Sportif Başarı Üzerine Etkisi Hakkındaki Görüşleri.....	59
5. TARTIŞMA	62
5.1. Nicel Bulgulara İlişkin Tartışma.....	62
5.2. Nitel Bulgulara İlişkin Tartışma	65
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	68
KAYNAKLAR	70
EKLER.....	86
EK-1. Özgeçmiş.....	86
EK-2. Etik Kurul İzin Yazısı	87
EK-3. Araştırma İzin Yazısı	88
EK-4. Ölçek Formu.....	89

TEŞEKKÜR

Doktora eğitimim boyunca engin bilgi ve tecrübeleri ile bana ışık tutan, gerek akademik bilgisi gerek beyefendi duruşuyla bana örnek olan değerli danışmanım Prof. Dr. Cemal GÜNDÖĞDU'ya teşekkür ederim. Tez izleme kurulumda yer alan ve katkıları olan Doç. Dr. Hasan AYDEMİR ve Doç. Dr. Mehmet İLKİM'a, doktora eğitimi sürecinde her konuda desteğini hissettiren Doç. Dr. Şakir TÜFEKÇİ ve Prof. Dr. Alper KARADAĞ'a, araştırmamın veri setinde katkıları olan Türk Badmintonunun değerli antrenör ve sporcularına ve ayrıca üzerimde emeği olan herkese en içten duygularımınla teşekkür ederim.

Bu çalışma vesilesiyle bu günlere gelmemde büyük pay sahibi olan, her koşulda yanımda olup desteğini ve sevgisini esirgemeyen değerli ailem, sevgili eşim Züleyha ve evladım Muhammed Alparslan'a sevgilerimi sunarım.

Kahramanmaraş depreminde hayatını kaybedenlere ithafen.

ÖZET

Badmintoncuların Sportif Karakterlerinin Spora Özgü Başarı Motivasyonları Üzerine Etkisinin İncelenmesi

Amaç: Badminton branşında yer alan spor karakter özelliklerinin farklı alt boyutlarıyla sportif başarı üzerine etki edip etmediği ele alınmıştır.

Materyal ve Metot: Bu araştırmada nicel ve nitel verilerin bütünleştirildiği karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma deseni olarak birleştirme (çeşitleme) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 21-26 Aralık 2021 tarihinde Ankara’da düzenlenen Büyükler Türkiye Badminton Şampiyonasına katılım gösteren 683 lisanslı sporcular oluşturmaktadır. Verilerin toplanılmasının nicel boyutunda; “Kişisel Bilgi Formu”, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği”, “Spor Karakter Ölçeği” kullanılmıştır. Nitel boyutunda ise; yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın nicel verilerinin analizinde, ölçek düzeylerini belirleyen boyutlar arasındaki ilişkiler korelasyon ve regresyon analizleri, sporcuların tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek düzeylerindeki farklılaşmaların incelenmesinde ise t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve post hoc (Tukey, LSD) analizleri kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada katılımcıların spor karakteri düzeylerine göre aylık gelir, spor yapma yılı, yaş ve milli sporcu olma değişkenleri üzerine anlamlı farklılıkların olduğu ve spora özgü başarı motivasyonu özelinde yapılan analizler sonucunda ise spor yapma yılına göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Spor karakteri ile spora özgü başarı motivasyonu arasında pozitif yönlü, istatistiksel olarak anlamlı ama zayıf bir ilişki tespit edilmiştir.

Sonuç: Araştırmada katılımcıların spor yapma yılına, yaşa ve aylık gelire göre spor karakteri düzeylerinde anlamlı farklılığa rastlanmış olması verilen eğitimin, yaşla birlikte gelen olgunluğun ve aylık gelirin getirdiği sosyo-ekonomik düzeyin sporcuların spor karakterleri üzerinde etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Badminton, Başarı Motivasyonu, Sportif Karakter

ABSTRACT

Investigation of the Effect of Sportive Characteristics of Badminton Players on Sport Specific Achievement Motivation

Purpose : It was examined whether sport character traits in badminton branch have an effect on sporting success with different sub-dimensions.

Materials and Methods: In this study, a mixed research method integrating quantitative and qualitative data was used. Combining (triangulation) design was used as the research design. The population of the study consists of 683 licensed athletes who participated in the Senior Turkish Badminton Championship held in Ankara on 21-26 December 2021. In the quantitative dimension of data collection; "Personal Information Form", "Sport Specific Achievement Motivation Scale", "Sport Character Scale" were used. In the qualitative dimension; semi-structured interview form was used. In the analysis of the quantitative data of the study, correlation and regression analyses were used to analyze the relationships between the dimensions determining the scale levels, and t-test, one-way analysis of variance (Anova) and post hoc (Tukey, LSD) analyses were used to examine the differences in scale levels according to the descriptive characteristics of the athletes. The significance level was accepted as $p < 0.05$. Content analysis was used to analyze qualitative data.

Results: In the study, it was found that there were significant differences on the variables of monthly income, years of doing sports, age and being a national athlete according to the sport character levels of the participants, and as a result of the analyzes on sport-specific achievement motivation, a significant difference was found according to the years of doing sports. A positive, statistically significant but weak relationship was found between sport character and sport-specific achievement motivation.

Conclusion: In the study, the fact that there was a significant difference in the sport character levels of the participants according to the year of doing sports, age and monthly income, it was concluded that the education given, the maturity that comes with age and the socio-economic level brought by monthly income have an effect on the sport characters of the athletes.

Keywords: Badminton, Achievement Motivation, Sportive Character

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

SÖBMÖ	: Spora Özgü Başarı Motivasyon Ölçeği
JICSE	: Josephine Institute Center for Sports Ethics
USA	: United States of America
USOC	: United States Olympic Committee
AMDYSQ	: Attitudes to Moral Decision Making in Youth Sport Questionnaire
S.A.I.D	: Student Athlete Identity Development

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Sayfa No
Şekil 3.1. Birleştirme (Çeşitleme) Deseni .	23
Şekil 3.2. Veri Toplama Araçları.....	25

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo No	Sayfa No
Tablo 3.1. Karma Yöntemin Güçlü ve Zayıf Yönleri	22
Tablo 3.2. Normallik Testi.....	28
Tablo 4.1. Badmintoncuların Tanımlayıcı Özelliklere Göre Dağılımı	30
Tablo 4.2. Spor Karakter ve Spora Özgü Başarı Motivasyon Puan Ortalamaları	31
Tablo 4.3. Spor Karakter ve Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanları Arasında Korelasyon Analizi	33
Tablo 4.4. Spor Karakterinin Spora Özgü Başarı Motivasyon Üzerine Etkisi	35
Tablo 4.5. Spor Karakter Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu	37
Tablo 4.6. Spor Karakter Puanlarının Yaşa Göre Farklılaşma Durumu	38
Tablo 4.7. Spor Karakter Puanlarının Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	39
Tablo 4.8. Spor Karakter Puanlarının Aylık Gelire Göre Farklılaşma Durumu	40
Tablo 4.9. Spor Karakter Puanlarının Yaşanılan Yere Göre Farklılaşma Durumu	41
Tablo 4.10. Spor Karakter Puanlarının Spor Yapma Yılına Göre Farklılaşma Durumu	42
Tablo 4.11. Spor Karakter Puanlarının Milli Sporcu Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	43
Tablo 4.12. Spor Karakter Puanlarının Millilik Kategorisine Göre Farklılaşma Durumu	44
Tablo 4.13. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu	45
Tablo 4.14. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Yaşa Göre Farklılaşma Durumu	46
Tablo 4.15. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	47
Tablo 4.16. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Aylık Gelire Göre Farklılaşma Durumu	47
Tablo 4.17. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Yaşanılan Yere Göre Farklılaşma Durumu	48

Tablo 4.18. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Spor Yapma Yılına Göre Farklılaşma Durumu	49
Tablo 4.19. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Milli Sporcu Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu	50
Tablo 4.20. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Millilik Kategorisine Göre Farklılaşma Durumu	51
Tablo 4.21. Katıldığınız Turnuvalarda Oyun Kurallarına Uyulması Konusunda Düşünceleriniz Nelerdir? Sorusuna Alınan Yanıtlar	52
Tablo 4.22. Sporda Başarı ve Başarısızlığı Nasıl Tanımlarsınız? Sorusuna Alınan Yanıtlar	54
Tablo 4.23. Sporda Karakter Kavramı Hakkındaki Düşünceleriniz Nelerdir? Sorusuna Alınan Yanıtlar	57
Tablo 4.24. Araştırmanın Hipotezlerinin Özet Sunumu	61

1. GİRİŞ

Spor, teknolojik araçlar ile dünyanın her tarafına yayılarak toplum hayatının vazgeçilmez bir parçası olmuştur (1). Spor ve fiziksel aktivite ortamı, sporculara yalnızca becerileri, stratejileri, sportmenliği, bağlılığı, saygıyı ve disiplinleri öğrenmeleri için fırsatlar sağlar. Bu nedenle, uygun stratejilerle güvenilirlik, saygı, sorumluluk, adalet, özen ve iyi vatandaşlık şeklinde altı uyum olarak ortaya çıkar (2).

Spora katılım üzerine yapılan araştırmalar, karakterin spor ortamında öğretilmediği ve öğrenilebildiğini belirtilmiş fakat bu durumun otomatik olarak değil birey tarafından bilinçli bir şekilde gerçekleştirilebileceği vurgulanmıştır. Böylece yaşanan spor deneyiminin, bireylerin karakter gelişiminde önemli rol oynadığı görüşü yer almaktadır (3). Yapılan araştırmalar, uygun bir öğretim ya da antrenör aracılığıyla spor ve fiziksel aktivitenin bireyde karakter oluşturmak için uygun bir platform olabileceği yönündedir (3, 4).

Fiziksel aktivite ile spor ortamının, bireylerin karakter yapıları üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkisi olduğu yer almaktadır (5). Sporcuların bir yarışma anında ya da sonrasında kazanma ya da kaybetme durumları ile başa çıkması için bazı strateji veya tekniklere sahip olmaları yeterli olmayabilir. Aynı zamanda başarılarına ve başarısızlıklarına nasıl tepki verdiği ve performanslarını geliştirmek için bunu nasıl kullandığı da önemlidir (6). Üst düzey sporcular başarısız olduklarında bu durumun başarı elde etme yolunda zayıflatıcı bir faktör olarak değil motivasyon sağlayacak bir etken olarak algılayabilirler (7).

Daha genç veya daha deneyimsiz sporcular başarısızlığı kolaylaştırıcı olmaktan çok zayıflatıcı bir durum olarak tecrübe edebilirler. Bu sporcular başarısızlığı olumsuz olarak gördüklerinde özgüvenleri kırılabilir. Bu durum, başarısızlık konusundaki kaygılarını artırabilir, daha büyük başarısızlıklara ve hayal kırıklığına yol açabilir (8). Çoğu sporcu başarısızlığı, sporda başarılı olmak için olumlu bir motivasyon olarak kullanmak ister. Başarısızlığın yapıcı ve motive edici bir araç olarak kullanılması, kişinin daha çok çalışma isteğini artırır (9).

Badminton branşının tarihi çok eskilere dayanmasına rağmen yeteri kadar gelişim sağlayamamıştır. Fakat teknolojik gelişmeler ile beraber Türkiye’de ve Dünyadaki gelişimi hızlı bir şekilde artmaktadır. Fiziksel yeterlilik kadar mental dayanıklılık da

gerektiren son derece zor bir branştır. Bu denli zor bir branшта mücadele eden sporcular üzerinde ulusal ve uluslararası literatürde spor karakterlerinin sporda başarı motivasyonları üzerine etkisine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı görölmüştür. Ayrıca, badmintoncuların psikolojik durumları üzerine çalışmaların kısıtlı sayıda olduğu görölmektedir. Bundan dolayı çalışmanın gerekliliğı ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmanın amacı, badminton branşında yer alan sporcuların karakter özelliklerinin farklı alt boyutlarıyla sportif başarı üzerine etki edip etmediğinin belirlenmesidir. Ayrıca bu branştaki antrenörlere, sporcularının kendilerini nasıl geliştirmeleri gerektiğı noktasında yönlendirici bilgiler sunması ve bu konuda bilgi sahibi olmalarına katkı sağlaması hedeflenmiştir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Kişilik

2.1.1. Kişiliğin Tanımı

Kişilik kavramı, geçmişten günümüze kadar gelen süreç içerisinde bilim insanlarının üzerinde durduğu en önemli konulardan biridir. Psikologların birçok farklı kişiliğin varlığı üzerine yoğunlaşmasıyla beraber bu kavram birçok farklı alanda değişik biçimlerde ele alınmıştır (10). Kişilik kavramının literatürde birçok tanımı yer almaktadır. Bu tanımlardan bazıları;

Hazar; kişilik kavramını bireyin içsel ve dışsal çevresi ile ilişki kurması sonucu onu diğer bireylerden ayıran belli bir kalıbı olmayan doğru bir iletişim şekli olarak nitelendirmiştir (11). Bir diğer tanıma göre kişilik, bireyin sahip olduğu becerilerinin, tutum ve davranışlarının, çevresel adaptasyon stillerinin ve dış görünümünün yansıdığı bireysel bir olgudur (12).

Genel olarak kişilik; bireylerin tutum ve davranışlarının, çevresel adaptasyon tarzları ile dış görünüşlerinin yer aldığı bireysel bir olgudur. Bir başka ifade ile kişilik, bireyin algı şeklinin, kıyaslama ve tutum tarzlarını biçimlendiren faktörlerin bireye ait görüntüsüdür (13-15).

2.1.2. Kişiliğe Etki Eden Faktörler

Bireylerde kişilik oluşumu ve gelişiminde birçok çeşitli faktör yer almaktadır. Bu faktörler; çevre, aile, sosyal ve kültürel faktörler, akran grupları, ruhsal faktörler, sosyal yapı ve sosyal sınıf, coğrafi çevre ve fiziki faktörler olarak öne çıkmaktadır (16).

İlk olarak çevre, bireyin kişilik yapısının biçimlenmesini etkileyen önemli bir faktör olarak yer almaktadır. Bireyler yaşamı boyunca çevresi ile etkileşim içerisinde. Bu durum bireyin ilgi ve hedeflerinin şekillenmesinde etkilidir. Bu idealler ise bireyin kişilik gelişimi noktasında önemli bir etmendir (17). Kişilerin içinde yaşadığı toplumun kültürel ihtiyaçlarını, insanlar ile olan ilişkilerini, hislerin ifadesini, farklı tecrübelerin aktarımını tanımlar. Ayrıca bu faktör kişinin hangi durumları neşeli ya da üzücü bulduğunu, neyi sağlıklı veya hastalıklı gördüğünü de tanımlamaktadır (18).

Bireylerde kişilik oluşumunu etkileyen en önemli etkenlerden biri ise aile faktörüdür. Bireyin yaşamını sürdürdüğü toplum içerisinde yüz yüze geldiği ilk sosyal

çevredir. Bundan dolayı bireyler, toplumsal değerlerin ilköğrenimini ailelerinden görürler. Elde edilen sosyal değerler ve kendine özel tutum davranışları ailelerini gözlemleyerek edinirler. Özellikle içinde bulundukları aile ortamı bireylerin kişiliğinin oluşumunda oldukça büyük etkiye sahiptir. Her ne kadar aile tarafından arzu edilip veya edilmese de çocuklar ebeveynlerini gözlemleyerek kişiliklerini biçimlendirirler (16).

Sosyal ve kültürel faktörler kişiliğin oluşumunu etkileyen bir diğer etkenlerdir. Bireylerin içinde yaşadığı toplumun kültürel ve sosyal değerlerini belirleyememesi onların toplum özelliklerini doğrudan kabullenme durumunu ortaya çıkarır. Bireylerin aileden sonra en çok etkilendiği etmen sosyal ve kültürel faktörlerdir. Durmaksızın içinde yaşadığı toplumla ilişki içinde olan bireyler, bu ilişkiler ile kültürel özellikler ve farklı değer kazanımları içinde olurlar. Öğrenilen bu kültürel nitelikler bireylerin kişilik özelliklerinde değişim meydana getirir (19). Bireylerin kişilik gelişiminde en önemli görevi üstlenen etken, akran gruplarıdır (20). Bireyin sosyalleşmesini sağlayıp yeni davranış şekilleri ortaya çıkarır. Bu durum bireyde kalıcı davranışlar oluşmasına sebebiyet verebilir (21).

Kişilik oluşumunu etkileyen bir diğer etkenlerden olan ruhsal faktörler, bireyde olgunlaşma, pozitif ilişkiler kurma, özgür bir şekilde hareket etme ve mutlu bir yaşam arzusu içinde gelişim gösterme gibi nitelikleri içerir (22). Bunun haricinde bazı kalıtsal faktörler psikolojik özelliklerin temelinde yer alır ve yapılan araştırmalarda var olan yeteneğin bireye kalıtım yoluyla geçtiğini ortaya koymuşlardır (23).

Bireyde kişilik gelişimini etkileyen faktörler arasında sosyal yapı ve sosyal sınıfta yer almaktadır. Kişinin kapasitesi, eğilimi, olayları ne şekilde yorumladığı gibi durumlar bu faktöre verilen örneklerdendir (24).

Bireyin kişilik yapısını oluşturan son etken ise doğup büyümüş olduğu coğrafi çevre ve fiziki faktörlerdir (17). Kişilik yapısını etkileyen bu faktörler içerisinde iklim de yer almaktadır. Bireyin yaşadığı coğrafyanın iklim şartları bireyin yaşamında etkili olduğundan kişilik özelliklerinin şekillenmesinde de rol oynamaktadır (25).

2.1.3. Karakter

Karakter, insan kişiliğinin ana unsurudur. Bireyin tutum, inanç ve değerlerinden oluşur. Bireyin davranışlarını şekillendirerek toplumdaki rolünü belirler. Spor içerisinde ise saygı, dürüstlük, ahlaki açıdan sorumluluk gibi belirgin özellikleri ortaya çıkmaktadır (26).

Yirminci yüzyılın başlarında ilk spor ve egzersiz psikolojisi laboratuvarları geliştirildiğinde karakter, spordaki gelişimi ve başarıyı etkileyen önemli bir faktör olarak tanımlanmıştır (27).

Rekabet ortamında sporcularda karşılaşılan karakterler aşağıda sıralanmıştır;

- **Ahlaki karar alma ve adalet:** Spor ortamında bireyin ahlaki karar alma tutumlarını belirleyen üç faktör; yarışmaseverlik, hileyi benimseme ve adilce kazanmayı korumaktır (28). Yarışmaseverlik; bireylerin yarışma kurallarının açıklarından yararlanması, argo bir dil kullanarak yarışmada avantaj elde etmesi, oyun içerisinde zaman geçirmesi ve ceza almadan karşıdaki sporcunun ataklarını durdurmaya çalışmasıdır (29). Hileyi benimseme; sporcuların kendi lehine sonuçlar doğuracak şekilde yarışma kurallarını ihlal edip (haksız penaltı kazanmak, haksız faul elde etmek vb.) avantaj elde etmeleridir (30). Adilce kazanmayı korumak ise; sporcunun şartlar ne olursa olsun sabırlı, bilinçli, kurallara uygun, haksız şekilde elde edilen avantajları kabullenmeme ve dürüst kalabilmesi durumudur (31).
- **Prososyal ve antisosyal davranış:** Sportif performansta ortaya çıkan olumlu (prososyal) ve olumsuz (antisosyal) eylemlerdir. Sporcunun oyun içerisinde sakatlanan rakibini görünce topu dışarı atması, takım arkadaşının gösterdiği kötü performansına rağmen onu desteklemesi gibi davranışlar prososyal davranışlar içerisinde yer alır. Antisosyal davranışlar da ise; sporcunun kazanma içgüdüğü ile hareket ettiği, rakibin sakatlanmasına sebebiyet verecek hareketler ile yalan, nefret, kıskırtma gibi tutumlarda bulunmasıdır (32-34).
- **Merhamet:** Spor ortamında rakibin talihsiz bir durumla karşılaşmasına karşılık ona yardım etmesi için güçlü bir istekle birlikte bireyde empati ve üzüntü duyma durumu olarak ortaya çıkmaktadır. Birey acının kaynağının ciddi olduğunu algılayıp rakibine karşı iyi davranışlarda bulunarak acısını gidermeye çalışır (35).
- **Dürüstlük:** Sporda dürüstlük kavramı genellikle vurgulanmamasına rağmen yarışma içinde ahlak ve etik dışı davranışlardan kaçınma durumudur (36).
- **Liderlik:** Sporcunun hem örnek davranışlar sergilemesi hem de takımı sözleriyle motive etmesidir (37).

- **Alçakgönüllülük ve saygı:** Sporcunun kibirli olmadan, takım arkadaşlarına, rakiplerine, yetkililere ve antrenörlere karşı nazik bir şekilde saygılı olmasıdır. Takım arkadaşları, rakiplere ve antrenörlere karşı alay etme veya uygunsuz kutlamalar dahil olmak üzere saygısız davranışlarda bulunmamak örnek davranışlar olarak gösterilebilir (37). Rakibe saygısızlık gösteren zafer kutlamalarının sporda yeri bulunmamaktadır. Sporcu, rakibe saygısızlık göstermeden zaferin sevincini nasıl ifade edeceğini bulmalıdır. Geleneksel olarak beklenen zaferi soyunma odasına götürüp, rakibinin önünde kutlamamaktır (38).

Bu bilgilerden yola çıkarak, bireyin spordan birçok olumlu karakter özelliği öğrenmesi mümkün olsa da hile yapmak ve kuralları esnetmek, ne pahasına olursa olsun kazanmak, rakibine saygısızlık etmek, saldırganlık veya şiddet kullanmak gibi sayısız olumsuz nitelikler de ortaya çıkabilir.

2.1.4. Sporun Karakter Oluşumuna Etkisi

Kişilik ve sosyal sorumluluk gibi olumlu karakter özelliklerinin spor ve fiziksel aktivite ortamında öğretilebileceğine ve öğrenilmesi gerektiğine inanılmaktadır (4).

Araştırmalar bireylerin olumlu akran ilişkileri, cesaret gösterme, kurallara saygı gösterme, rekabetçi olma, liderlik gösterme ve vatandaşlığı teşvik etme gibi katılımlarının istenen etkisini deneyimlediklerini bulmuştur (39).

Sporcular arasında olumlu karakter oluşturma sürecinin yüzdeleri yüzde 100'e ulaşmasa da, ilgili oyunlarda sporcuların yarısından fazlasının ahlaki muhakemede karakterlerini gösterdikleri sonucunu ortaya koymuştur (40).

2.1.5. Spor Yoluyla Karakter Gelişimi

Spor, toplumda meydana gelen değer eğilimlerinin bir yansıması ve kültürel değerleri simgeleyen bir ortamdır. Sporun dünya çapındaki inanılmaz popülaritesi ile karakter gelişimi, bireylerde gençlik, kolej ve profesyonel seviyelerde spor deneyiminin bir parçası olarak ortaya çıkar. Spora katılım, toplumun temel değerlerini kolayca öğrendiği ve deneyimlediği bir ortamdır. Bu deneyimler ise karakter gelişiminin en önemli parçalarıdır (3). Spor yoluyla karakter gelişimi bilim adamlarının uzun süredir üzerinde çalıştığı bir konudur. Bu araştırmalar doğrultusunda sporun dürüstlük, cesaret ve adalet gibi belirli erdem ve özellikleri geliştirebileceğini vurgulamışlardır (41).

Spor aracılığıyla karakter gelişiminde bireyin karakteri ve sahip olduğu değerler arasındaki ilişki, yaptığı fiziksel aktivitede gösterdiği davranışların altında yatmaktadır (42). Karakterli bir kişi, sosyal (sebat, sadakat ve takım çalışması) ve ahlaki (dürüstlük, sportmenlik ve saygı) değerler ve özellikler gibi belirli davranışsal niteliklere sahip bir birey olarak tanımlanır (43). Bu tanım, Vierimaa ve arkadaşlarının sporda karakterin toplum yanlısı davranışlar sergilemek ve anti-sosyal davranışlardan kaçınmak olarak tanımlandığı argümanını güçlendirmektedir (44).

Fiziksel aktivite ortamı bireylere, spor kuralları sınırları içerisinde bazı sorumluluk ve davranışlar yükler. Pim ve Doty, spor programlarının karakter sonuçlarını değerlendirdikleri çalışmalarında karakterli insanı saygılı, dürüst, sorumluluk sahibi, cesaretli, merhametli, adaletli ve nezaket gösteren kişi olarak tanımlamışlardır. Böylece bireylerin spor ortamındaki belirli davranışları sergilediği davranış ile karakteri arasındaki bağlantıyı ortaya koymuştur (41).

Parker ve Stiehl yaptıkları araştırmada bireyde olumlu karakter özelliklerinin (kişisel ve toplumsal sorumluluk gibi) bir spor ortamında öğrenilip ya da öğretilebileceği inancı içerisinde olup, aynı zamanda bireylerin hem aktif bir yaşam sahibi hem de karakter özelliklerini geliştirmek için her seviyede özel programlar tasarlanabileceği düşüncesi içerisinde olmuşlardır. Böylece fiziksel aktivite ortamlarında elde edilen uygun ve doğru davranışların okulda, evde ve toplum içerisinde de kullanılabileceğini vurgulamışlardır (4).

Bredemeier ve Shields yaptıkları bir diğer araştırmada 120 lise, kolej sporcusu ve sporcu olmayan kişilerle yarışma alanı içi ve dışında akıl yürütme ve davranışlarının farklılaşıp farklılaşmadıklarını belirlemek için görüşmüştür. Elde ettikleri sonuçlar doğrultusunda sporcuların büyük bir kısmının fiziksel aktivite ve günlük yaşamda nasıl davranılması gerektiği açıkça algıladığını göstermiştir. Günlük yaşamda kabul edilemez olan davranışların spor ortamında kabul edilebileceğini belirtmişlerdir (45).

Bu bilgiler doğrultusunda sporun karakteri değiştirebileceği veya geliştirebileceğini gerçekten söyleyebilmek için bireyin spor ortamındaki davranışlarında veya sahadaki eylemlerinde zaman içinde oluşan değişiklikleri gözlemlemek ile mümkündür.

2.2. Spora Katılım ve Sporcu Kimliği

Spora katılım, bir birey için sayısız kişisel gelişim fırsatı sağlar. Örneğin, spora katılan bireylerde daha yüksek benlik saygısı, daha iyi eğitim durumu ve daha iyi bir psikolojik sağlığa sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (46-48). Ayrıca spora katılım, karmaşık durumların üstesinden gelme ve duygusal düzenleme stratejileri özelliklerine sahip olma ve bunları kullanma ile ilişkilendirilmiştir (49-51). Diğer yandan, sportif kimlik hem olumlu (düşük kaygı) hem de olumsuz sonuçlarla (zayıf akademik performans) ilişkilendirilmiştir (52).

Birçok araştırma spora katılım ile yüksek benlik saygısı arasında bağlantı olduğunu bulmuştur (46, 53, 54). Harrison ve Narayan tarafından yapılan bir çalışmada, spora katılım ile daha sağlıklı benlik imajı arasında pozitif bir ilişki bulmuştur (54). Spora uzun süreli ve tutarlı katılım, ergenler arasında daha yüksek motivasyonel inançlarla da ilişkilendirilmiştir. İlkokulda spora katılan bireylerin sadece ergenlik döneminde spora katılma olasılıkları daha yüksek olmakla kalmamakta, aynı zamanda kendilerini daha yetenekli olduğuna inandırmaktadır (55).

Kimlik kavramı spor literatüründe farklı biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Spora aktif katılım sağlayan bireylerin davranışlarına yönelik kimliğini anlayabilmek için farklı tanımlar (örneğin, atletik kimlik, spor kimliği, sportif kimlik, egzersiz kimliği ve boş zaman kimliği) kullanılmıştır. Birçok araştırma sporla ilgili kimlik düzeyinin psikolojik, duygusal ve davranışsal sonuçlarla (örneğin, spora katılım, spora bağlılık ve yaşam doyumu) ilişkili olduğunu göstermiştir. Ayrıca bu araştırmalar gençlerin spora katılımı üzerine yapılmış olsa da bu alandaki literatür sportif kimlik ile bireylerin kendilerini ne ölçüde sporcu olarak gördüğü gibi daha spesifik konulara yoğunlaşmıştır (56-60).

Yıllar boyunca spor psikolojisindeki araştırmalar, sportif bir kimliğe sahip olmanın psikolojik, sosyal ve davranışsal sonuçlarına odaklanmıştır (57). Yopyk ve Prentice sportif kimliği bireylerde çelişkili stereotiplerle ilişkilendirilebilecek bir tür sosyal kimlik olarak görmektedir (61). Sportif kimliği yüksek olan bireyler, öz değerlerinin çoğunu bir sporcu olarak başarılarına ve başarısızlıklarına bağlayabilirler (52).

Araştırmalar, sportif rol ile güçlü bir özdeşleşmeye sahip olmanın olumlu ve olumsuz etkileri olduğunu göstermektedir (56). Örneğin, Settles ve arkadaşlarının yaptığı araştırmada, güçlü bir sportif kimlik ile psikolojik iyi oluş arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur. Bir diğer araştırma da ise güçlü bir sportif kimliğin yaşam memnuniyetini

veya genel refahı olumlu yönde etkilediği bulunmuştur (59). Bunu desteklemek için sportif kimliğe ilişkin puanları yüksek olan sporcuların da sosyal olarak fayda sağladıkları ve yüksek düzeyde özgüven sergiledikleri tespit edilmiştir (62, 63). Araştırmalar ayrıca güçlü bir sportif kimliğin bireyin antrenmanlara katılımını, performansını ve antrenman dinamiklerine uzun vadeli bağlılığını artırabileceğini göstermiştir (63, 64). Benzer şekilde, ek araştırmalar sportif performansın, sportif rol ile güçlü ve ayrıcalıklı bir özdeşleşme yoluyla geliştirilebileceğini ileri sürmüştür (65). Hedefe yönelik aşamalarda rehabilitasyona odaklanılırsa, güçlü bir sportif kimlik, bir sporcunun ciddi yaralanma sonrası iyileşmesine yardımcı olabilir (66). Sportif kimlik ayrıca olumlu vücut imajı ve artan benlik saygısı ile sonuçlanabilir (67).

Sporcu kimliği, bir kişinin sporcu rolüyle özdeşleştiği bir benlik kavramıdır (68). Stambulova, bir sporcunun yaşamının üçte birinin spor kariyerine bağlı olduğunu öne sürmüştür. Bu durum sporun, bir sporcunun kimliğinin merkezinde olması nedeniyle psikolojik iyi oluşu için ne kadar önemli olduğunu belirtmiştir (69).

Cornelius, bir bireyin sporcu kimliğinin geçmiş yıllarındaki deneyimlerine, mevcut spor katılımına ve spor kariyeri boyunca başarılı olup olmamasına bağlı olduğunu öne sürmektedir. Bu nedenle, bir bireyin sporcu kimliği, genellikle spora ne sıklıkla katıldığına ve o sporda sahip olduğu deneyim seviyesine bağlı olarak değiştiğini belirtmiştir (70). Kimlik oluşumunun ilk evrelerinde birey, sporcu olmanın rolü ve kimliği ile sıkıca özdeşleşmeye başlar. Bireyin üniversite çağındayken sporcu kimliğindeki artış, sporcu rolünün ayrıcalıklı hale gelmesi ve erken yetişkinlik dönemine kadar sporcu kimliğinin önemli bir parçası olduğunu gösterir (71).

Bireysel olarak yüksek düzeyde spora katılım gösteren sporcular, fiziksel iyi oluş, beceri düzeyinden zevk alma, yaşamlarına güzel anlamlar yükleyerek elit sporcu olma motivasyonlarını artırırlar. Bu durum sporcunun güçlü veya özel bir sportif kimlik geliştirebileceği ile açıklanabilir (72).

Üniversite eğitimi alan bir sporcunun kimliği iki temel rolden oluşur: biri öğrenci, diğeri sporcu rolüdür. Settles, Sellers ve Damas, iki rolü ayrı olarak gören bir bireyin, bir rolün diğere baskın geldiği düşüncesine kapıldığında refah seviyesinde bir düşüş meydana gelebileceğini iddia etmiştir. Bunun aksine, rolünü tek bir kimlik olarak görenlerin ise daha yüksek düzeyde psikolojik iyi oluş içerisinde olduğunu belirtmiştir (59).

Güçlü bir sporcu kimliğine sahip bireyler, olmayanlara kıyasla farklı bir benlik duygusuna sahiptirler (73). Brewer ve arkadaşları yaptıkları araştırmada, güçlü ve

ayrıcalıklı sporcu kimlikleri olan bireylerin, düşük sporcu kimliğine sahip olanlardan daha fazla spor katılımı gösterdiklerini ve daha yüksek rekabet seviyelerine katıldıklarını vurgulamıştır (60). Bunun yanında gelişmiş yaşam yönetimi becerisine sahip olması, artan motivasyon (74), gelişmiş spor performansı (75) ve gelişmiş sosyal etkileşimler de (76) güçlü bir sportif kimliği ortaya koyar. Güçlü ve ayrıcalıklı bir sporcu kimliğinin olumsuz sonuçları arasında ise spordan ayrılma güçlükleri (64), sosyal gelişimin kesintiye uğraması (77), diğer kimlikleri kavramada güçlükler ve kariyerini sonlandıran bir yaralanmanın ardından depresyon gibi duygusal rahatsızlıklar vardır (78, 79).

Erken spora katılım ve sosyalleşme ile ilgili literatür, bireylerin lise ve üniversite yıllarından önce sportif bir kimlik geliştirmeye başladıklarını göstermektedir. Ayrıca spora sürekli katılım ve başarı sayesinde, sportif kimliğin arttığı yapılan araştırmalar sonucunda bulunmuştur (62, 64, 71).

2.2.1. Sporcu Kimliğinin Olumlu Etkileri

Balague, spor psikologları ve antrenörlerin, sporcularda fiziksel aktivite ile sosyal yaşam arasında bir denge sağlamada karşılaşılabilecekleri zorlukları anlamalarının çok önemli olduğunu belirtmektedir (80).

Bireyin sporcu kimliğine sahip olması yaşam doyumu ve refahı için avantajlı bir durum olabilir (81). Settles, Sellers ve Damas yaptıkları araştırmada yüksek sporcu kimliğinin pozitif psikolojik iyi oluş ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır (59). Bir diğer araştırmada ise sporcu öz kimliklerinin, sporcuların diğer sosyal alanlarda tutum ve inançlarını ifade etmenin uygun davranışlarını ve yollarını geliştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir (82).

Güçlü bir sporcu kimliğine sahip olmak, yüksek düzeyde egzersiz ile ortalamanın üzerinde özgüven ve sosyal ilişkilerin kalitesinde artış gibi hem psikolojik hem de fiziksel sağlık yararları ile ilişkilidir (83). Güçlü bir sporcu kimliğinin bireyde eğlence amaçlı uyuşturucu kullanımının, sigara içmenin ve alkollü madde tüketiminin caydırılmasında avantajlı olabileceğini bulmuşlardır. (84).

2.2.2. Sporcu Kimliğinin Olumsuz Etkileri

Sporcu kimliğinin olumsuz etkileri üzerine yapılan bazı araştırmalar, sporcu kimliğinin sosyal ve duygusal yönleriyle olumsuz bir şekilde bireyi etkilediğini belirtmiştir (85, 86).

Bazı sporcularda karşılaşma sonrası elde edilen başarısızlık durumunun kariyer seçeneklerinde iyimserliğin azalması ve sporla ilgili tüm seçenekler tükenene kadar diğer kariyer seçeneklerini keşfetmeyi istemesi sonucunu ortaya koymuştur (87-89). Sporcuların kariyerleri aniden sona erdiğinde sporcu olmayan rollere geçişte zorlandıkları bulunmuştur (90, 91). Bu durum, sporcu kimliğinin sporcuları yönetmek için yetersiz donanımına sahip olabileceği ve köklü psikolojik sorunları beraberinde getirebileceğini ortaya koymuştur (89). Böylece sporcular farklı kariyer fırsatlarını keşfetmek, sporcu olmayan akranlarla sosyalleşmek ya da aile ile vakit geçirmek için önemli çatışmalar yaşayabilir (86, 92).

Ayrıca mevcut literatür, güçlü bir sporcu kimliğinin bireyin kişisel gelişiminde olumsuz etkiye neden olabileceğini öne sürmektedir. Örneğin; ciddi bir yaralanma sonucu sporcular da özgüven eksikliği, kaygı ve depresyon gibi problemler ortaya çıkabilir (93).

2.3. Sportmenlik

Sportmenlik; bireyin fiziksel aktivite ortamında pozitif tutum ve davranışlarda bulunması, oyun kurallarına ve rakibine saygı duyması, ayrıca spora karşı sorumluluk hissiyatına sahip olmasıdır (94). Bir araştırmada ise sportmenlik, öngörülen davranışların kadın veya erkek sporcular tarafından gerçekleştirilmesi olarak tanımlanmıştır (95).

Rekabet ortamında kadın ya da erkeğin sergilediği pozitif davranışların altında yatan sebepler sportmenlik içinde yer alan ahlaki değerler ile bağlantılıdır. Örnek olarak, bireyin maç esnasında düşen rakibini yerden kaldırması, zaman geçirmeye çalışan sporcusuna antrenörünün uyarı yapması, hakemin vermiş olduğu yanlış kararı düzeltme gibi davranışlar gösterilebilir (96, 97).

Sporcunun sabırlı, cesaretli, rakip ya da takım arkadaşlarının düşüncelerine saygılı, cömert, onurlu, cesaretli olması sportmenliğin içerdiği özellikler arasında yer alır. Yarışmanın tansiyonu arttıkça bireyde kazanma içgüdüğü ön plandadır ve bu durumda da sportmenliğin önemi ortaya çıkmaktadır (98).

Sportmenlik anlayışı, sporcunun rakibiyle işbirliği içinde olması ve yalnızca becerilerinin karşılaştırılması durumudur. Bu durum, başarı elde etme yolunda bireyin ahlaki ve etik olan davranışlara yönelmesini ve seçimlerde bulunmasını gerekli kılmaktadır (99).

Profesyonel bir futbolcu için sportmenlik, yarışma öncesinde, anında ve sonrasında rakibine olan güzel tutum ve davranışlardır. Maç öncesi ve sonrasında el sıkışmak, rakibin güzel bir hareketi sonrasında tebrik etmek, oyun kurallarına harfiyen uyup mütevazı bir şekilde kazanıp ya da kaybetmek, kötü bir dil kullanmamak, dürüst bir şekilde yarışmanın ne demek olduğunu anlamaktır (100, 101).

2.4. Spora Özgü Başarı Motivasyonu

2.4.1. Motivasyon Kavramı

Etimolojik açıdan baktığımızda latince “movere” (harekete geçiren) kelimesinden türeyen motivasyon terimi, dilimizde “güdülenme” olarak yer almış, bireyi harekete geçiren davranışlara ve aynı zamanda istek, arzu ve endişelerine yön veren bir güç olarak anlam kazanmıştır (102, 103).

Güdülerin bireyde nasıl işlediğine dair birçok görüş yer almasıyla birlikte, bu görüşlerin önemli bir kısmı güdülerin bireyin doğumundan itibaren ortaya çıktığını vurgulamaktadır (104). Bu kapsamda güdülerin bireyde kalıtsal faktörlerle de boy gösterdiği sonucuna ulaşılabilir (6). Topsis, motivasyonun temelini bireye ait olan güdülerin oluşturduğunu ve altında yatan sebepleri ise “gereksinimler ve eksiklikler” olarak belirtmiştir (105). Bundan dolayı bireyin davranışlarını yönlendiren güdüler, hedeflerine ulaşmanın teşvik edici bir yolu olarak tanımlanmıştır (106).

Motivasyon kavramı bireylerin nasıl düşündüğünü, neler hissettiklerini ve nasıl davrandıklarını etkilediği için birçok araştırmada ön plana çıkmıştır (107). Weiss yaptığı araştırmada fiziksel aktivitede devamlılığın ve spora katılımı sürdürülebilirliğin oluşması noktasında motivasyonun rolü önemli olduğu vurgusunu yapmıştır (108). Bir işi yapabilmek için sadece o iş de yetenekli olmak yetmez, bununla beraber bireyin o işi ne kadar yapmak istediği ve ne şekilde motivasyonunu sağladığı da önemlidir. Spora katılımı da bu durum aynıdır ve bireyin davranışlarının altında yatan motive edici sebepler önemlidir (109).

Bazı araştırmacılar spora katılımı motivasyonun en önemli etmenlerinin iç faktörler (eğlence, yeni beceri öğrenme veya beceri geliştirme, uzmanlaşma) ile dış faktörler (ödül, sağlıklı yaşam, iyi bir vücuda sahip olma) olduğunu belirtmişlerdir (109, 110). Frederick and Ryan yaptığı araştırmada, spor müsabakalarına katılan sporculardaki motivasyonun rutin spor yapan ve rekreasyonel aktivitelere katılanlara oranla daha farklı ve güçlü olduğunu bulmuştur (111).

2.4.2. Motivasyon Türleri

Her bireyin motivasyonel davranışını belirleyen bireysel özellikleri vardır. Bu özellikler bireyde motivasyonel kalıplar olarak ortaya çıkmaktadır (112, 113) . Bu kalıplar ise içsel ve dışsal motivasyon türleri ile açıklanmaktadır (111).

İçsel motivasyon: Bireyin gereksinimlerinden yola çıkarak zevk ve tatmin etme duyguları ile güdülenmesidir (114). Bireyin kendisinden bağımsız herhangi bir sonuca erişmediği iç sezileriyle hareket etmesi olarak açıklanır (115). Ryan; içsel motivasyon bireyin içselleştirip kendi içerisindeki arzularını bütünleştirmesiyle ortaya çıktığını tanımlamıştır (116). Örneğin; bireyin antrenman yapma sıklığına göre yaptığı egzersizlerin tatmin edici boyutta olması ve istenilen doyuma ulaşması ile birlikte psikolojik bir gereksinim olarak ortaya çıkmasıdır (117).

Dışsal motivasyon: Bireyin dış etkenler tarafından güdülenmesidir. Bireyin davranışları bir sonuç elde etme eğilimiyle başlar (118). Bireylerin dışsal güdülenmesine örnek olarak, kupa ve madalya kazanmak için turnuvalara katılması gösterilebilir (119).

Birçok motivasyon teorisi, motivasyon bileşenlerinin içsel-dışsal faktörlerden oluştuğunu belirtmiş ve sporcularda motivasyonun her iki faktörünün de mevcut olabileceği sonucunu ortaya koymuştur (120). Fakat birinin genellikle diğerine göre daha baskın olduğu tespit edilmiştir (121).

Motivasyon bütünsel olarak ele alındığında yalnızca içsel motivasyona odaklanmamak gerekir çünkü daha fazlası vardır. Sporcularda beceri gelişimi ve yüksek performans elde etmek için rutin sinir bozucu ağır antrenmanlara karşı başarıya yönelik kazanımlar içerisinde olması dışsal motivasyonun gerekliliğini gösterir (122).

Yapılan araştırmalarda antrenörlerin sporcuları sürekli kontrol ve baskı altında tutması ile dış faktörlerden kaynaklı (performans beklentisi vb.) baskıların artması bireyin motivasyonunu olumsuz etkilediği sonucunu ortaya çıkarmıştır. Bu durumda içsel motivasyonun azalacağı ve spora katılımı engelleyebileceğini işaret etmektedir (123).

Sporcular belirli bir antrenman etkinliğini mükemmelleştirmek için içsel olarak motive olabilirler fakat rutin ağır antrenman karşısında devre dışı kalırlar. Örneğin, bir sıırıyla atlama sporcusu bir atlama seansı sırasında içsel olarak motive olabilir, ancak ağırlık kaldırma seanslarına tam olarak katılmayı zor bulur. Bunlardan yola çıkarak, sporcular içsel olarak motive olsalar bile sporun sosyal bağlamı sporcuların motivasyonunu ve deneyimlerini şekillendirebilen dışsal teşviklerle doludur (124, 125).

2.4.3. Sporda Başarı Motivasyonu

Başarı güduları insan hayatını çeşitli şekillerde etkiler. Sporda başarı motivasyonu, fiziksel aktivite ile rekabet ortamında bireyin yüksek performans ve koordinasyonunu sağlayıp başarıya ulaşmasına doğrudan etki eden bir faktördür. Ayrıca sporcuların başarılı olma arzularıyla doğrudan ilişkilendirilebilir (126).

Sporda başarı motivasyonu, kişisel olarak değerli bir şeyin yaratılması veya başarılması nedeniyle bir faaliyete katılma zevkini kapsar. Bu motivasyon türü, yüzme branşında zamanını saniyenin onda biri kadar geliştirmek için antrenman yapan sporcu, heyecanın yüksek olduğu ve güzel duygularla sık sık antrenmana katılan bir bungee jumping sporcusunu, yeni egzersizler keşfettiği için daha sık ağırlık kaldıran bir sporcu temsil eder. Bu durum bireyde öğrenme, keşfetme veya yeni bir şeyi anlamaya çalışırken zevk alması içsel güdülenme olarak ortaya çıkar (125).

Spor kimliğine sahip bireylerde motivasyonu etkileyen faktörler arasında bazı demografik özellikler ve ilgi duyulan spor branşı da yer almaktadır. Spora katılım üzerine yapılan birçok araştırma sporcularda kazanma, keşfetme, içe atma, uyarıcı yaşama gibi alt boyutlar ile spora eğilimli olduklarını ortaya koymuş, demografik özelliklerden olan yaş kriterinin ise spora eğilim göstermelerinde büyük etki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (127, 128).

2.4.4. Sporda Motivasyon Kuramları

Spor psikolojisinde, sporcu kimliğinin oluşumu ve gelişiminde yer alan en önemli kuramlar; başarı hedefi kuramı, hür irade kuramı ve hedef belirleme kuramıdır. Bu kuramlar ile ilgili bilgiler aşağıda yer almaktadır.

- **Başarı Hedefi Kuramı**

Motivasyonun temelini oluşturan kuramlar arasında yer alan başarı hedefi kuramı, bireyin doğası gereği sosyal-bilişsel (inanç, algı, strateji vs.) bazı rollerini tanıması ve sporda hedeflediği yetkinliklere sahip olması ile açıklanır (129, 130).

Araştırmacılar kişisel yeterliliğin tanınması noktasında bu kuramı, ego ve görev yönelimi olarak ikiye ayırmış (131), bazı araştırmacılar ise bu durumu ustalık ve performans olarak nitelendirmiştir (132).

Bu iki hedef yönelimi başarı noktasında farklı sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Genel itibarıyla görev yönelimi ego yöneliminden daha uyumludur. Görev yöneliminde zor görevlerin seçilmesi, etkili çalışma stratejileri, öğrenmeye yönelik olumlu tutum ve

duygular yer almaktadır. Ego yönelimi ise kolay görevlerin seçimi, stratejilerin önemsiz olması, sosyal statü kaygısı ve bir zor durumda hemen kaçma ya da geri çekilme düşünceleri ile ilişkilidir. Fakat bireyin yetkinlik algısının yüksek olması, ego yönelimi ile hedef yöneliminin birleşmesi sonucu bireyin başarı elde etmesini destekler (133-135).

Spor psikolojisinde başarı hedefi kuramı bireylerin rekabet ortamında işleyen motivasyon düzeylerini belirlemek için yaygın olarak kullanılır (132, 136). Başarı hedefi kuramına göre insanları çevreleyen sosyal ortamlar, bireyin görev performansında iyileştirme ve ilerleme kaydetme, yeteneklerini kanıtlama ve yetersiz olarak algılanmaktan kaçınma konusunda bireyi olumlu ya da olumsuz etkileme gücüne sahiptir. Başarı ortamlarındaki bireyler, başarılı bir profile sahip olduklarını görev yönelimi ya da ego yönelimi olmak üzere iki yönetime göre yorumlayabilirler (137). Baskın bir görev yönelimi sergileyen bireyler, kendilerini başkaları ile kıyaslamaktan ziyade kendi geçmiş başarı ve performanslarına göre kendilerini geliştirme odağı eğilimindedirler. Bu bireyler başarısızlık durumunda daha ısrarcı olma eğilimindedirler çünkü odaklandıkları başarı göstergeleri içseldir ve daha kontrol edilebilirdir. Bu konuda yapılan araştırmalar görev yöneliminin veya görevde ustalığı sergilerken başarı duygusunun, artan olumlu etki, algılanan çaba, içsel motivasyon ve görevde ısrar gibi bir dizi uyarlanabilir sonuçla ilişkili olduğunu göstermiştir (138-140). Baskın bir ego yönelimi olan bireyler ise, başarıyı diğerlerine kıyasla daha iyi performans göstermek olarak yorumlama eğilimindedir. Bu hedef perspektifine yönelen bireyler, yerine getirilmesi daha kolay olan ve başarısızlık söz konusu olduğunda daha az kalıcı olan görevleri seçme eğilimindedir (138, 141).

- **Hür İrade (Kendi Kaderini Tayin) Kuramı**

Bireylerde güdülenme sonucu ortaya çıkan davranışlara odaklanan hür irade kuramı, bireyin kendi tercihi ile fiziksel aktiviteye katılım göstermesi ve yaptığı egzersizlerden hoşnut olması durumu ile nitelendirilir (120, 142). Bu yaklaşımın ana odağı bireyin kendi iradesiyle bulunduğu eylemler ile ilişkilendirilebilir (143).

Bireylerin doyuma ulaşmasını beklediği bir takım ihtiyaçları vardır ve spora katılım göstermesinin altında bu ihtiyaçlarını tatmin etme isteği yer almaktadır (144). Bireylerin ihtiyaçlarını karşılarken eğilim içerisinde olduğu davranışları düzenleyen bazı kognitif süreç ya da bir başka bir deyişle bilişsel formlar bulunmaktadır. Dışsal ve içsel düzenleme olarak ikiye ayrılan bu bilişsel formlarda; bireyin davranışlarının dış faktörler tarafından etkilenmesi ve ihtiyaç odaklı meydana gelmesi dışsal düzenleme,

davranışlarının dış bir koşula bağlı kalmaksızın ortaya çıkması ise içsel düzenleme olarak meydana gelmektedir (121). Hür irade kuramı içerisinde bazı dış faktörlerin içsel düzenlemeyi etkilediği yer almakla beraber antrenörler davranışları bu durumun odak noktasında yer almaktadır. Hollembeak ve Amorose'un yaptığı araştırmada, antrenörlerin bazı tutum ve davranışlarının sporcularda meydana gelen içsel güdülenme düzeylerine etki ettiği sonucuna varılmıştır (145).

Antrenman isteği seviyesi düşük olan bireylerde motivasyon düşmesi gözlemlenmekte ve fiziksel aktivite içerisinde bu bireylerde kendilerini eksik ve yeteneksiz olduğu hissetme gibi durumlar ortaya çıkmaktadır. Bundan dolayı bireylerin spor ve serbest zaman faaliyetlerine isteksiz ve amaçsız katılımlarının altında içsel ve dışsal güdülenme düzeylerinin düşük olması neden olabilir (144). Yapılan bir araştırma da, hür irade kuramına göre bireylerin fiziksel aktiviteye katılımlarını belirleyen en ciddi unsurun bireyin güdülenme seviyesi olduğu sonucuna varılmıştır (146).

Her bir motivasyon türü, belirli bir bağlamdaki davranış için niteliksel olarak farklı bir nedeni yansıtır ve içsel ve dışsal motivasyon ile motivasyonsuzluk türlerini içeren, kendi belirlediği bir davranış sürekliliği boyunca organize edilebilir (120). Süreklilik içinde olan bu motivasyonların özerk, kontrol edici veya motive edici olmayan olarak algılanma derecesine odaklanır (147). Özerklik, kişinin kendini onaylaması veya davranışını başlatması anlamına gelir. Özerklik ihtiyacı, bireyin kontrollü ve baskı altında hissetmek yerine seçim ve kendini gerçekleştirme fırsatlarını deneyimleme ihtiyacını yansıtır. Kendi kaderini tayin kuramı noktasında bir sporcu ancak özerklik ve yeterlilik için psikolojik ihtiyaçları karşılanırsa kendi belirlediği motivasyonu sürdürebilir (148).

Kendi kaderini tayin kuramı sosyal formların bireylerin motivasyonel süreçlerini nasıl destekleyebileceğini veya zayıflatabileceğini de ana hatlarıyla ortaya koymaktadır. Ayrıca özerkliği destekleyen davranışların motivasyonu sağlamak için oldukça etkili bir motivasyon tekniği yapılan araştırmalarda belirtilmiştir (148,149). Spesifik olarak özerklik desteği, sporcuların özgürlüğünü ne ölçüde desteklediğini, teşvik ettiğini ve bireyleri karar süreçlerine dahil etmesi gerektiğini değerlendirir (150). Farklı yaşam alanlarındaki çeşitli araştırmalarda destekleyici ya da zorlayıcı olmayan bir iklimin kendi kendine belirlenen motivasyonu desteklediğini göstermiştir (151).

Kendi kaderini tayin etme yaklaşımına dayanan araştırmalar, antrenörlerden veya ebeveynlerden algılanan özerklik desteğinin, kendi kaderini tayin etme motivasyonunu olumlu yönde etkilediğini ve bunun da katılımcıların sporda kalıcılığını arttırdığını

göstermiştir (152). Örneğin, Gagne ve meslektaşları, antrenörlerini ve ebeveynlerini özerklik destekleyici olarak algılayan jimnastikçilerin, bu branşta genellikle daha yüksek kendi kendine belirlenmiş motivasyon sağladıklarını bulmuşlardır (153).

- **Hedef Belirleme Kuramı**

Hedef belirleme kuramı “hedef yönelimi”, “ego ve görev yöneliminin tanımlanması” ve “ego ve görev yönelimindeki farklılıklar” şeklinde ele alınmıştır;

Hedef yönelimi: spor psikolojisindeki en aktif araştırma alanlarından biridir. Sporcular arasında motivasyon gelişiminin sağlanmasında hedef belirlemenin oldukça kullanılan bir teknik olduğunu göstermektedir. Uygulamalı spor psikolojisi ders kitaplarının büyük çoğunluğu, hedeflerin sporcuların motivasyonunu ve güven düzeylerini nasıl artırabileceğine yönelik büyük bir bölüme sahiptir (154).

Birçok araştırma, hedef belirlemenin çeşitli etkinliklerde ve spor ortamlarında performans üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu göstermiştir (155, 156). Roberts ve Kristiansen'e göre hedef belirlemenin, çoğu eğitim ortamında hem etkili hem de kolayca uygulanabilen bir zihinsel eğitim tekniği olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, hedeflerin motivasyonu artıracak varsayımlar olarak daha yüksek performans seviyeleri ile sonuçlanacağı ifade edilmiştir (154). Locke ve Latham yaptıkları çalışmada hedeflerin, göreve daha fazla dikkat çekerek çabayı artırması ve yeni performans stratejilerini teşvik etmesiyle performansı etkilediğini öne sürmüştür. Hedefin içeriği ile aynı zamanda hedefe odaklanmanın bireyin performans seviyeleri üzerindeki etkiyi belirlediği sonucuna ulaşılmıştır (157).

Yapılan bir araştırma da hedef yöneliminin bireylerde başarı motivasyonunu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (158). Conroy, Poczwadowski ve Henschen, sporcuların arzu edilen başarılı sonuca ulaşmasını ve başarılı olma fırsatını yakalamasını performansları ile kariyerleri içinde istenen bir süreci uygulama becerisine bağladıklarını bulmuşlardır. Ayrıca sporcu için başarı ve başarısızlığın ne anlama geldiğini ve bu başarı hedeflerinin o bireyin yeterlilik algılarıyla nasıl etkileşime girdiğini anlaması gerektiğini savunulmuştur (159). Sporcular, içselleştirdikleri hedefler aracılığıyla başarı davranışlarına anlam yüklerler. Sporcuların yetkinlik sergilemek ve başarısızlık olmaktan kaçınmak istedikleri yapılan araştırmalar sonucunda ortaya koyulmuştur (154).

Fiziksel aktivite bağlamında yapılan araştırmalar, hedef yönelimindeki farklılıkların farklı motivasyon süreçlerinden ve başarı davranışlarından sorumlu olduğunu göstermektedir. Ayrıca elit sporcuların hedef belirleme prosedürlerine son

derece bağılı olduklarını ve başarılı sporcuların günlük antrenman hedefleri doğrultusunda çalıştıkları belirlenmiştir (154, 160, 161). Hedeflerin bireyin uzun vadeli hedeflerine ulaşmasına yardımcı olacak şekilde yapılandırılmış antrenman fırsatları oluşturmaları sağlaması, ayrıca ayrıntılarla çalışmaya ve görev odaklı kalmaya odaklanan hedeflerin başarı faktörleri içerisinde yer aldığını yapılan bazı araştırmalarda vurgulanmıştır (154, 162).

Kısaca, hedef yöneliminin bir sporcunun başarı ve başarısızlığı nasıl algıladığını, başarı-motivasyon durumlarına nasıl yaklaştığını ve sporda neden rekabet ettiğini ortaya koyduğu söylenebilir.

Ego ve Görev Yöneliminin Tanımlanması: Sporda temel amaç başarılı olmaktır, ancak her birey başarı ve başarısızlığı farklı şekilde tanımlar (141). Başarı motivasyonunun hedef perspektifi teorilerine göre, ego ve görev yönelimi olmak üzere iki ana hedef yönelimi vardır. Hedef yönelimi kelimesi, bireyin başarı hedefi ile hedef yönelimi arasında belirgin bir fark olduğu için kullanılır veya buna atıfta bulunulur. Ego ve görev yönelimi, sporcuların yeterlilik düzeylerini nasıl algıladıkları veya test ettikleri ile ilgilidir (163). Bireyin hatalarından ders çıkarma, kişisel becerilerde yetkinlik, yaptığı iş de çaba sarf etmesi görev odaklı olduğunu ortaya çıkarır. Bu nedenle görev yönelimi yetenek, zorunlu öğrenme, kişisel gelişim, görevde ustalaşma gibi deneyimlere dayanmaktadır. Tüm bu davranış biçimleri olumlu öğrenme durumları olarak kabul edilmektedir (164).

Yüksek ve düşük becerili görev odaklı sporcuların antrenman ve müsabaka sırasında aynı motivasyonel örüntüleri gösterebilecekleri söylenebilir (165). Bu sporcular, maksimum çaba sarf etmenin yetenek seviyelerini artıracığına ve geliştireceğine inanırlar. Görev odaklı sporcular, görevi bir meydan okuma olarak gördüklerinde daha fazla çaba sarf ederler. Bu bireyler, yeni zorluklar üstlenmeye istekli olmalarını sağlayan uyarlanabilir davranışları benimsemekle yükümlüdür (164, 166).

Ego yönelimi, kişinin üstün yetenek sergilediği algısından kaynaklanan kişisel başarı ve yüksek yetkinlik hissini ifade eder. Ego yönelimli bir kişi için nihai başarı, az bir çabayla bir rakibi yenmek veya alt etmek olacaktır (167). Ego yönelimli sporcular, rakiplerinin yetenekleri aşağı yukarı aynı veya onlardan daha az olduğunda kendilerine daha çok güvenir ve motive olurlar (165). Ego yönelimli sporcuların sporu kendi imajlarını ve itibarlarını artırmak için kullandıkları söylenebilir (167).

Burton ve Naylor, sporcuların, zorlu hedefleri, maksimum çabası, problem çözme stratejilerini daha iyi kullanmaları ve başarısızlık karşısında daha uzun süre

direnç göstermesi ile kariyerleri boyunca potansiyellerine ulaşmaya yaklaştığını belirtmiştir. Bu nedenle, geçici başarısızlıklarına rağmen öğrenme ve yeteneklerini geliştirmeye odaklanırlar, bu da iyimser kalmalarına yardımcı olur (165).

Ego ve görev yönelimindeki farklılıklar: Araştırmalar, görev odaklı sporcuların başarısız olsalar bile sporda çok eğlendiklerini göstermiştir. Spor yapmaktan ve yeni beceriler öğrenmekten büyük zevk aldıkları için görev odaklı sporcuların ego odaklı sporculara göre daha uzun süre spora bağlı kaldıklarını göstermiştir (168). Görev yönelimli sporcular zorlu görevler isterler. Görev yönelimi oluşturmak için, yalnızca sıkı çalışma ve özveriyle elde edilen başarıya vurgu yapılmalıdır. Yüksek ego yönelimli sporcular, başarının yüksek yetenekten kaynaklandığını görür ve aldatma sanatında ustalaşır (163). Vlachopoulos ve Biddle, görev odaklı sporcunun mevcut performansını önceki performanslarıyla karşılaştırdıklarında ve bir gelişme gördüklerinde başarıyı deneyimlediklerini vurgulamaktadır (169).

Clough ve arkadaşları, adil oyunun, görev yöneliminin özelliklerinin güçlendirildiğini savunmaktadır. Çünkü performanslarını doğru bir şekilde değerlendirebilmelerinin tek yolu dürüstlük ve adil oyundan geçmektedir. Bu nedenle, görev odaklı sporcular sahtekarlıktan kaçınırlar. Öte yandan, ego yönelimli sporcular üstün yeteneklerini göstermek için aşırıya kaçmaktadırlar (168).

Ego yönelimli sporcular üstün yeteneklerini rakiplerine göstermek isterler ve bunu başaramazlarsa denemeyi bırakarak rakiplerinin sahip olduklarından daha fazla yeteneğe sahip olduğuna kendilerini inandırır (170). Görev yönelimli sporcular sporu asıl amaç olarak görürler, ancak ego yönelimli sporcular hedeflediklerini elde etmek için sporu bir araç olarak kullanırlar (141).

Steyn, bir sporcu ego yönelimli olduğunda, sporcunun yeterlilik düzeyi hakkında sorgulamalar olduğunu ve kişinin düşük başarı yönelimli davranış örüntüsü beklediğini iddia eder. Ego yönelimli sporcular kendi özel itibarlarını ve şöhretlerini geliştirmek için sporu kullanma eğilimindedirler. Bu sporcular üstün yeteneklerini göstermek için rakiplerini kullanırlar. Ego yönelimli sporcular, sosyal karşılaştırmanın mümkün olmadığı sonucuna varana kadar daha fazla çaba gösterir ve bu noktada ellerindeki işi bırakıp, başaracaklarından emin oldukları bir göreve katılarak devam ederler (165, 167).

Görev odaklı sporcular kendilerini antrenmana ve becerilerini geliştirmeye adanmışlardır. Ego yönelimli sporcular antrenman yapmayı değil rekabet etmeyi tercih ederler. Görev odaklı sporcular, daha iyi performans gösterebilmek için aldıkları geri

bildirimi kullanırlar. Ego yönelimli sporcular, diğerlerine kıyasla sadece performanslarından endişe duyarlar ve sonuçtan endişe duyarlar (171).

Burton ve Naylor, görev yöneliminin optimize edilmiş motivasyon için bir iletken olduğunu vurgulamıştır. Görev odaklı sporcular kıskanılacak bilişsel ve etkili tepkiler göstermektedir. Bu nedenle, araştırmaların ego yöneliminden daha çok görev yönelimini tercih etme eğiliminde olduğunu göstermektedir (165).

Sonuç olarak her iki hedef yöneliminin de kendine özgü özellikleri vardır. Görev odaklı sporcular, sporun amacını becerileri geliştirmek, özgüvenlerini artırmak, başkalarına ellerinden gelenin en iyisini yapmayı öğretmek ve diğerlerinin antrenörler ve ebeveynlerle olumlu bir şekilde işbirliği yapmasına yardımcı olmak olarak görür. Yüksek ego yönelimli sporcular katılımı, kendilerini önemli hissetmelerini, daha yüksek öz saygıya sahip olmalarını ve sosyal statülerini yükseltmelerini sağlayan bir ekipman olarak görürler.

3. MATERYAL VE METOD

Bu araştırmada nicel ve nitel verilerin bütünleştirildiği karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Karma araştırma yöntemi, araştırma problemlerinin hem nicel veriler hem de nitel verilerin yer aldığı iki ayrı veri setinin birleştirildiği ve bu doğrultuda sonuçların ortaya çıkarıldığı sosyal ve sağlık bilimleri alanlarında sıkça rastlanan bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır (172). Bir yöntemin güçlü yanları başka bir yöntemin sınırlamalarını dengeleyebileceğinden, birden fazla yöntemin kullanması daha geçerli sonuçlar oluşturduğu görüşünü yansıtır (173, 174).

Araştırmanın güçlü yönlerini birleştiren karma araştırma yönteminde nitel yaklaşımlar bazen nicel verileri içselleştirip (duygusallaştırma) ve derinleştirerek farklı bakış açıları katabilir (175, 176). Bu yöntemin tercih edilme nedeni; karşılaşılan olay ve olguların, tekil düşünülecek derecede basit ve tek boyutta olmama olasılığıdır (177). Karma yöntemin güçlü yönlerinin yanı sıra zayıf yönleri de vardır. Bunlar aşağıdaki tablo da yer almaktadır;

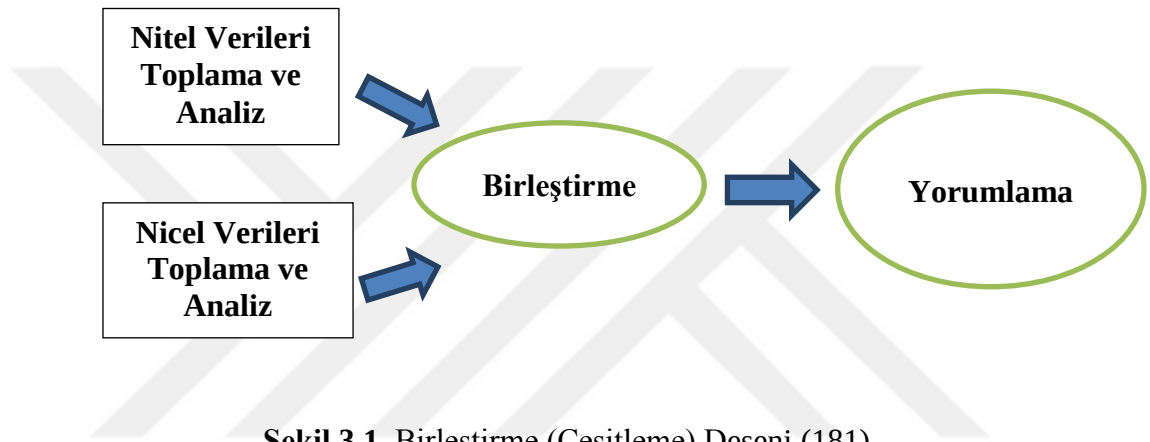
Tablo 3.1. Karma Yöntemin Güçlü ve Zayıf Yönleri

Güçlü Yönleri	Zayıf Yönleri
Araştırmacı yaptığı çalışmanın bir yöntem kısmının eksik ya da zayıf yönlerini diğer yöntemin güçlü tarafları ile kapatabilir.	Bir araştırma içerisinde hem nitel hem de nicel yöntemi aynı anda kullanmak zor olabilir ve bunun için takım çalışması gerekebilir.
Tek bir yöntem ile sınırlandırılmadığından daha geniş ve bütüncül cevaplar araştırmacı tarafından verilebilir.	Araştırmacı, birçok yöntem ve kuram üzerinde bilgi sahibi olmalı ve bunları nasıl uygun şekilde harmanlayacağını bilmelidir.
Sayısal verilerin anlamlandırılması için kelime, resim ve olaylar kullanılabilir.	Yazılı ya da sayısal değerleri analiz etmek hem pahalıdır hem de fazla zaman alır.
Kelime, olay ve resimlere açıklık getirmesi amacıyla sayısal değerlere yer verilebilir.	Yöntem bilimciler (methodological purists) yalnızca bir araştırmacının nicel veya nitel araştırma paradigması ile çalışması gerektiğini iddia etmektedir.
Genellenebilir sonuçlar elde edilebilir.	Yöntem bilimciler, karma paradigmanın sorunları, karma araştırmaların nasıl analiz edileceği ve çelişen cevap ve sonuçların nasıl yorumlanması üzerine çalışmalarına devam etmektedir.
Tek yöntemle oluşturulan araştırmada gözden kaçabilecek farklı görüş ve anlayışları ortaya çıkarmak için kullanılır.	
Geniş perspektif ve karmaşık problemlerin yer aldığı araştırmalara uygun cevapların bulunması için kullanılır.	
Bulguların yakınlığı ve doğruluğu göz önüne alınarak, sonuçlar için güçlü deliller ortaya çıkarabilir.	
Nitel ve nitel araştırmaların bir arada kullanılması, teori ve uygulama noktasında kesin ve net bilgiyi ortaya çıkarabilir.	

* Mixed methods resarch: A research paradigm whose time has come (178).

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada karma araştırma yöntem desenlerinden olan birleştirme (çesitleme) deseni kullanıldı. Bu araştırma deseni, belirli bir fenomenin veya teorisinin daha iyi anlaşılması ve farklı bakış açısı oluşturarak derinlemesine incelenmesi için çoklu yöntemlerin bir arada kullanılmasıdır (179). Bu desenin kullanılma amacı; iki farklı veri türü (NİCEL+NİTEL) elde edilmesi ile farklı bakış açılarını ortaya çıkarmak ve elde edilen veri setlerinin birleştirilerek araştırma probleminin kapsamlı bir şekilde incelemektir (180). Araştırma deseni basamakları aşağıdaki gibidir;

3.2. Araştırmanın Amacı

Badminton branşında yarışan sporcuların hangi karakteristik özellikleri taşıdıkları, bu karakteristik özelliklerinin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, aylık gelir, yaşadığı yer, spor yapma yılı, milli olma durumu ve millilik kategorisi ile ilişkisinin olup olmadığı, ayrıca karakteristik özelliklerinin farklı alt boyutlarıyla sportif başarıları üzerine etki edip etmediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

3.3. Araştırmanın Hipotezleri

- H1: Spor karakteri ile cinsiyet arasında farklılık bulunmaktadır.
- H2: Spor karakteri ile yaş arasında farklılık bulunmaktadır.
- H3: Spor karakteri ile eğitim düzeyi arasında farklılık bulunmaktadır.
- H4: Spor karakteri ile aylık gelir arasında farklılık bulunmaktadır.
- H5: Spor karakteri ile yaşadığı yer arasında farklılık bulunmaktadır.
- H6: Spor karakteri ile spor yapma yılı arasında farklılık bulunmaktadır.

- H7: Spor karakteri ile milli sporcu olma arasında farklılık bulunmaktadır.
- H8: Spor karakteri ile millilik kategorisi arasında farklılık bulunmaktadır.
- H9: Spora özgü başarı motivasyonu ile cinsiyet arasında farklılık bulunmaktadır.
- H10: Spora özgü başarı motivasyonu ile yaş arasında farklılık bulunmaktadır.
- H11: Spora özgü başarı motivasyonu ile eğitim düzeyi arasında farklılık bulunmaktadır.
- H12: Spora özgü başarı motivasyonu ile aylık gelir arasında farklılık bulunmaktadır.
- H13: Spora özgü başarı motivasyonu ile yaşadığı yer arasında farklılık bulunmaktadır.
- H14: Spora özgü başarı motivasyonu ile spor yapma yılı arasında farklılık bulunmaktadır.
- H15: Spora özgü başarı motivasyonu ile milli sporcu olma arasında farklılık bulunmaktadır.
- H16: Spora özgü başarı motivasyonu ile millilik kategorisi arasında farklılık bulunmaktadır.
- H17: Spor karakteri ile spora özgü başarı motivasyon arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

3.4. Araştırmanın Grubu

Araştırmanın evrenini, Türkiye Badminton Federasyonu faaliyet programında yer alan, 21-26 Aralık 2021 tarihinde Ankara’da düzenlenen Büyükler Türkiye Şampiyonasına katılım gösteren 683 lisanslı sporcular oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise gönüllü olarak araştırmaya katılım gösteren 175 kadın (%36.5) 304 erkek (%63.5) olmak üzere 479 sporcu oluşturmaktadır. Örneklem grubunun oluşturulmasında amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi, ilgilenilen olguyla ilgili bilgi açısından zengin durumların belirlenmesi ve seçilmesi için karma araştırma yöntemlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır (182).

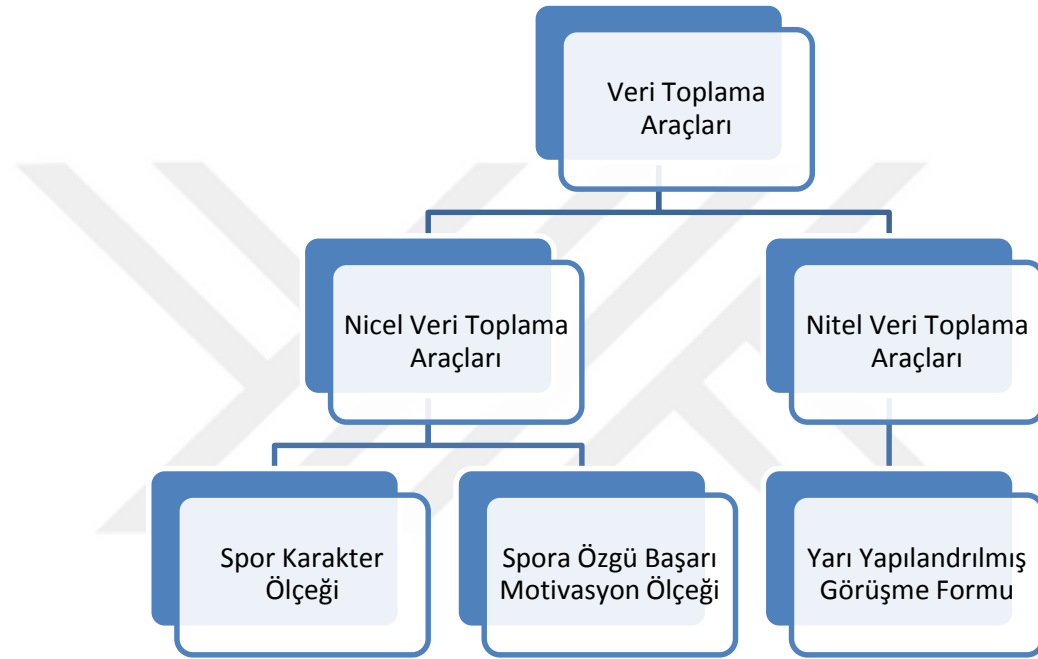
3.5. Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırma öncesinde İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Evrak Tarih ve Sayısı: 06/01/2021-E.1765 olan etik

kurul kararı alınmıştır (Ek-2). Ayrıca ölçeklerin ve görüşme formunun sporculara uygulanması için gerekli izinler Gençlik ve Spor Bakanlığında alınmıştır (Ek-3).

3.6. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının nicel boyutunda; kişisel bilgi formu, ‘‘Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği’’ ve ‘‘Spor Karakter Ölçeği’’, nitel boyutunda ise; yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Şekil 3.2. Veri Toplama Araçları

3.6.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan sporcuların kişisel özellikleri hakkında bilgi toplamak ve araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturmak amacıyla 8 maddeden oluşan bilgi formu hazırlanmıştır. Bu formda cinsiyet, yaş, eğitim durumu, aylık gelir, yaşadığı yer, spor yapma yılı, milli olma durumu ve millilik kategorisi gibi tanımlayıcı sorular yer almıştır.

3.6.2. Spor Karakter Ölçeği (Sport Character Scale)

Spor Karakter Ölçeği, Jang tarafından geliştirilmiş olup Görgüt ve Tuncel tarafından Türkçeye uyarlanmıştır (183). Ölçek 5’li likert tipi olup 27 maddeden oluşmaktadır. Ayrıca 5 faktörden (1-10 arası maddeler, dürüstlük; 11-15 arası maddeler,

anti-sosyal; 16-21 arası maddeler merhamet; 22-24 arası maddeler, sportmenlik; 25-27 arası maddeler ise adalet) oluşmaktadır. Bu maddelerden 5'i olumsuz (madde 11-12-13-14 ve 15) 22'si olumludur. Ölçek maddeleri; "1- Kesinlikle Katılmıyorum", "2- Katılmıyorum", "3- Kararsızım", "4- Katılıyorum" ve "5- Kesinlikle Katılıyorum" şeklinde derecelenmektedir.

Bu çalışmada araştırmacı tarafından yapılan güvenirlik çalışması sonunda Spor Karakter Ölçeğinin güvenirliği Cronbach's Alpha=0.812 olarak yüksek bulunmuştur. Maddelerin toplam korelasyon sayısının .33 ile .67 arasında olması ise ölçek için sağlanan değerlerin yeterli olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır (184).

3.6.3. Spora Özgü Başarı Motivasyon Ölçeği (SÖBMÖ)

Willis tarafından geliştirilip, Tiryaki ve Gödelek tarafından Türkçeye uyarlanmış olan bu ölçek, 5'li likert tipi ve 2 alt boyut olmak üzere 40 maddeden oluşmaktadır. Alt boyutları; ilk olarak 12 madde ile ölçülen güç gösterme güdüsü, ikincisi ise başarıya ilişkin güdülerdir. Bu güdüler, 17 madde ile ölçülen başarılı olma güdüsü ve 11 madde ile ölçülen başarısızlıktan kaçınma güdüsüdür. Ölçek maddeleri 1-5 arasında puanlanmakta ve bu maddeler; "1-Hiçbir Zaman", "2-Çok Az", "3-Bazen", "4-Oldukça Fazla" ve "5-Her Zaman" şeklinde derecelendirilmiştir. Tiryaki Gödelek tarafından yapılan ölçeğin alt boyutlarına ait güvenirlik analizi sonucunda güç gösterme güdüsü $r=0.81$, başarıya yaklaşma $r=0.82$, başarısızlıktan kaçınma $r=0.80$ olarak hesaplanmış ve Türk toplumuna uygulanabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır (185).

Bu çalışmada araştırmacı tarafından yapılan güvenirlik çalışması sonucunda Spora Özgü Başarı Motivasyon ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı Cronbach's Alpha=0.842 olarak yüksek bulunmuştur.

3.6.4. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Araştırmanın nitel boyutunda; 4 yarı yapılandırılmış görüşme sorusu yer almıştır. Bu soruların oluşturulması aşamasında alanında uzman 6 akademik personelin (2 Profesör, 1 Doçent, 3 Doktor Öğretim Üyesi) görüşleri dikkate alınmıştır. Araştırma grubuyla görüşmeler 10 ile 15 dakika arası sürdü. Verileri elde etmek için ses kaydı ve not alma yöntemi tercih edilmiştir.

3.7. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerini toplamadan önce yetkili kurumlardan gerekli izinler alındı. Araştırmanın nicel verilerinin toplanmasında ölçek formları bizzat araştırmacı tarafından sporculara ulaştırıldı. Araştırmanın önemi ve sporculardan beklenen özellikler hakkındaki gerekli bilgilendirmeler araştırmacı tarafından sporculara yapıldı. Sonrasında ise gönüllülük esasına bağlı olarak çalışmaya katılım sağlandı.

Araştırmanın nitel verileri ise, gönüllü olarak araştırmaya katılan sporcular ile yüz yüze görüşme yaparak toplandı. Sporcuların izinleri doğrultusunda ses kaydı alındı. Araştırma öncesinde görüşme yapılan sporcuların kişisel bilgilerinin gizli kalacağı ve isimlerinin bilinmemesi için kodlar verileceği aktarıldı.

3.8. Verilerin Analizi

Nicel ve nitel veriler ayrı ayrı toplanıp analiz edildi ve bu analizlerden elde edilen sonuçlar ise birleştirme deseni ile harmanlanıp yorumlanmıştır.

3.8.1. Nicel Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmanın verileri SPSS 22.0 istatistik paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında analiz edilmiştir. Katılımcıların tanımlayıcı özelliklerini belirlemek noktasında frekans ve yüzde analizlerinden, ölçeğin incelenmesinde ortalama ve standart sapma istatistiklerinden faydalanılmıştır. Araştırma değişkenlerinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek üzere Kurtosis (Basıklık) ve Skewness (Çarpıklık) değerleri incelenmiştir.

Tablo 3.2. Normallik Testi

Alt Boyutlar	N	Basıklık	Çarpıklık
Spor Karakter Genel	479	0.756	-0.862
Dürüstlük	479	1.234	-0.845
Anti Sosyal	479	-1.230	-0.384
Merhamet	479	0.854	-1.366
Sportmenlik	479	0.953	-1.343
Adalet	479	1.134	-1.220
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	479	1.278	-0.130
Güç Gösterme Güdüsü	479	0.391	0.120
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	479	1.029	-0.487
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	479	0.052	-0.359

İlgili literatürde, değişkenlerin basıklık çarpıklık değerlerine ilişkin sonuçları Tabachnick ve arkadaşları +1.5 ile -1.5, George ve arkadaşları ise +2.0 ile -2.0 arasında olması normal dağılım olarak kabul etmektedir (186,187).

Badmintoncuların ölçek düzeylerini belirleyen boyutlar arasındaki ilişkiler korelasyon ve regresyon analizleri aracılığıyla incelenmiştir. Badmintoncuların tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek düzeylerindeki farklılaşmaların incelenmesinde t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve post hoc (Tukey, LSD) analizlerinden faydalanılmıştır.

3.8.2. Nitel Verilerin Analizi

Nitel araştırma veri setinin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Bu analiz türünde asıl amaç, verileri açıklayabilecek gerçek kavramları çıkarmak ve arasındaki ilişkilere ulaşmaktır. Verilerin tanımlanması ve var olan veriler içerisinde gizli olabilecek verilerin ortaya çıkarmasında da önemlidir. İçerik analizi sonuçlarında doğrudan alıntılara yer verilerek betimsel bir anlatım tekniği yer almaktadır. Ayrıca ortaya çıkan temalar kapsamında elde edilen bulgular açıklanarak yorumlanmaktadır. Genel olarak içerik analizi, belirli fenomenleri tanımlamak ve ölçmek için sözlü, görsel veya yazılı verilerden geçerli çıkarımlar yapmak için sistematik ve nesnel bir araç sağlayan bir araştırma yöntemidir. (188-190).

Sporcular tarafından her bir araştırma sorusuna verilen yanıtlar alt alta yazılmış ve aralarındaki yanıtlar karşılaştırılıp benzerlik ya da farklılıklar olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca katılımcıların sıklıkla vurguladığı yanıtlar üzerinden temalar belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sporcuların isimleri çalışmada belirtilmemiştir. Sporcu 1, (S1) olmak üzere, S2, S3.....S19 olarak kodlanmıştır. Araştırmada ses kayıt tekniği kullanılarak verilerin doğruluğu sağlanmıştır. Katılımcıların ifadelerine geniş ölçüde, kapsamlı betimlemelerle doğrudan alıntı yapılarak yer verilmiştir.

4. BULGULAR

4.1. Çalışmanın Nicel Araştırma Verilerine İlişkin Bulgular

Sporcuların tanımlayıcı özelliklerine yönelik bulgular aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.1. Badmintoncuların Tanımlayıcı Özelliklere Göre Dağılımı

Gruplar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	175	36.5
Erkek	304	63.5
Yaş (Ort:20,620; Ss:4,332)		
16-20	276	57.6
21-25	151	31.5
26 ve Üzeri	52	10.9
Eğitim Durumu		
Ortaöğretim-Lise	159	33.2
Üniversite	274	57.2
Yüksek lisans-Doktora	46	9.6
Aylık Gelir		
0-1500 TL	184	38.4
1501-3000 TL	218	45.5
3001 TL ve Üzeri	77	16.1
Yaşanılan Yer		
Köy-kasaba-ilçe	42	8.8
İl	256	53.4
Büyükşehir	181	37.8
Spor Yapma Yılı		
2 Yıldan Az	170	35.5
3-5 Yıl	253	52.8
6 Yıl ve Üzeri	56	11.7
Milli Sporcu Olma Durumu		
Evet	147	30.7
Hayır	332	69.3
Millilik Kategorisi		
A Milli	12	8.2
B Milli	14	9.5
C Milli	121	82.3

Tablo 4.1'e göre badmintoncuların tanımlayıcı özellikleri aşağıda yer almaktadır;

Badmintoncular cinsiyete göre, 175'i (%36.5) kadın, 304'ü (%63.5) erkek olarak dağılmaktadır. Badmintoncular yaşa göre, 276'sı (%57.6) 16-20, 151'i (%31.5) 21-25, 52'si (%10.9) 26 ve üzeri olarak dağılmaktadır. Badmintoncular eğitim durumuna göre,

159'u (%33.2) ortaöğretim-lise, 274'ü (%57.2) üniversite, 46'sı (%9.6) yüksek lisans-doktora olarak dağılmaktadır. Badmintoncular aylık gelire göre; 184'ü (%38.4) 0-1500 TL, 218'i (%45.5) 1501-3000 TL, 77'si (%16.1) 3001 TL ve üzeri olarak dağılmaktadır. Badmintoncular yaşadıkları yere göre; 42'si (%8.8) köy-kasaba-ilçe, 256'sı (%53.4) il, 181'i (%37.8) büyükşehir olarak dağılmaktadır. Badmintoncular spor yapma yılına göre; 170'i (%35.5) 2 yıldan az, 253'ü (%52.8) 3-5 yıl, 56'sı (%11.7) 6 yıl ve üzeri olarak dağılmaktadır. Badmintoncular milli sporcu olma durumuna göre; 147'si (%30.7) evet, 332'si (%69.3) hayır olarak dağılmaktadır. Badmintoncular millilik kategorisine göre; 12'si (%8.2) A Milli, 14'ü (%9.5) B Milli, 121'i (%82.3) C Milli olarak dağılmaktadır. Badmintoncuların “yaş” ortalaması 20.620 ± 4.332 (Min=16; Maks=41) olarak saptanmıştır.

Badmintoncuların spor karakter ve spora özgü başarı motivasyon yönelik; aritmetik ortalama, standart sapma ve minimum-maksimum düzeyleri aşağıda yer almaktadır;

Tablo 4.2. Spor Karakter ve Spora Özgü Başarı Motivasyon Puan Ortalamaları

Alt Boyutlar	N	Ort	Ss	Min.	Maks.
Spor Karakter Genel	479	4.014	0.452	1.330	5.000
Dürüstlük	479	4.380	0.484	1.000	5.000
Anti Sosyal	479	3.223	1.317	1.000	5.000
Merhamet	479	4.186	0.691	1.170	5.000
Sportmenlik	479	4.386	0.662	1.000	5.000
Adalet	479	4.135	0.787	1.000	5.000
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	479	3.650	0.469	1.600	5.000
Güç Gösterme Güdüsü	479	3.592	0.571	1.420	5.000
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	479	3.726	0.508	1.710	5.000
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	479	3.597	0.614	1.640	5.000

Tablo 4.2'ye göre badmintoncuların “spor karakter genel” ortalaması yüksek 4.014 ± 0.452 (Min=1.33; Maks=5), “dürüstlük” ortalaması çok yüksek 4.380 ± 0.484 (Min=1; Maks=5), “anti sosyal” ortalaması orta 3.223 ± 1.317 (Min=1; Maks=5), “merhamet” ortalaması yüksek 4.186 ± 0.691 (Min=1.17; Maks=5), “sportmenlik” ortalaması çok yüksek 4.386 ± 0.662 (Min=1; Maks=5), “adalet” ortalaması yüksek

4.135±0.787 (Min=1; Maks=5), “spora özgü başarı motivasyon genel” ortalaması yüksek 3.650±0.469 (Min=1.6; Maks=5), “güç gösterme güdüsü” ortalaması yüksek 3.592±0.571 (Min=1.42; Maks=5), “başarıya yaklaşma güdüsü” ortalaması yüksek 3.726±0.508 (Min=1.71; Maks=5), “başarısızlıktan kaçma güdüsü” ortalaması yüksek 3.597±0.614 (Min=1.64; Maks=5), olarak saptanmıştır.

Badmintoncuların spor karakter ve spora özgü başarı motivasyon düzeylerini belirleyen boyutlar arasındaki ilişkiler korelasyon analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları aşağıda Tablo 4.3.’de verilmiştir.

Tablo 4.3. Spor Karakter ve Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanları Arasında Korelasyon Analizi

Alt Boyutlar		Spor Karakter Genel	Dürüstlük	Anti Sosyal	Merhamet	Sportmenlik	Adalet	Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	Güç Gösterme Güdüsü	Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü
Spor Karakter Genel	r	1.000									
	p	0.000									
Dürüstlük	r	0.655*	1.000								
	p	0.000	0.000								
Anti Sosyal	r	-0.542*	0.004	1.000							
	p	0.000	0.926	0.000							
Merhamet	r	0.655*	0.399	0.068	1.000						
	p	0.000	0.000	0.135	0.000						
Sportmenlik	r	0.607*	0.306	-0.107*	0.502	1.000					
	p	0.000	0.000	0.019	0.000	0.000					
Adalet	r	0.654*	0.392	-0.052	0.581	0.487	1.000				
	p	0.000	0.000	0.257	0.000	0.000	0.000				
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	r	0.127*	0.217	0.275	0.318	0.195	0.256	1.000			
	p	0.005	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000			
Güç Gösterme Güdüsü	r	0.119*	0.152	0.255	0.328	0.207	0.262	0.844	1.000		
	p	0.009	0.001	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	r	0.257*	0.234	0.078	0.319	0.261	0.288	0.881	0.632	1.000	
	p	0.000	0.000	0.088	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	r	-0.097*	0.148	0.405	0.143	-0.002	0.078	0.794	0.523	0.529	1.000
	p	0.035	0.001	0.000	0.002	0.957	0.088	0.000	0.000	0.000	0.000

*<0.05; **<0.01;

Tablo 4.3'e göre spor karakter genel, dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet, spora özgü başarı motivasyon genel, güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü, başarısızlıktan kaçma güdüsü, puanları arasında korelasyon analizleri incelendiğinde;

Spor karakter genel alt boyutu ile; dürüstlük $r=0.655$ pozitif ($p=0.000<0.05$), anti sosyal $r=-0.542$ negatif ($p=0.000<0.05$), merhamet $r=0.655$ pozitif ($p=0.000<0.05$), sportmenlik $r=0.607$ pozitif ($p=0.000<0.05$), adalet $r=0.654$ pozitif ($p=0.000<0.05$), güç gösterme güdüsü $r=0.119$ pozitif ($p=0.009<0.05$), başarısızlıktan kaçma güdüsü $r=-0.097$ negatif ($p=0.035<0.05$), başarıya yaklaşma güdüsü arasında $r=0.257$ pozitif ($p=0.000<0.05$) yönde ilişki vardır.

Dürüstlük alt boyutu ile: merhamet $r=0.399$ pozitif ($p=0.000<0.05$), sportmenlik $r=0.306$ pozitif ($p=0.000<0.05$), adalet $r=0.392$ pozitif ($p=0.000<0.05$), spora özgü başarı motivasyon genel $r=0.217$ pozitif ($p=0.000<0.05$), güç gösterme güdüsü $r=0.152$ pozitif ($p=0.001<0.05$), başarıya yaklaşma güdüsü $r=0.234$ pozitif ($p=0.000<0.05$), başarısızlıktan kaçma güdüsü arasında $r=0.148$ pozitif ($p=0.001<0.05$) yönde ilişki vardır.

Anti sosyal alt boyutu ile; sportmenlik $r=-0.107$ negatif ($p=0.019<0.05$), güç gösterme güdüsü $r=0.255$ pozitif ($p=0.000<0.05$), başarısızlıktan kaçma güdüsü arasında $r=0.405$ pozitif ($p=0.000<0.05$) yönde ilişki vardır.

Adalet alt boyutu ile; sportmenlik arasında $r=0.487$ pozitif ($p=0.000<0.05$),

Merhamet alt boyutu ile; sportmenlik $r=0.502$ pozitif ($p=0.000<0.05$), adalet $r=0.581$ pozitif ($p=0.000<0.05$),

Spora özgü başarı motivasyon genel alt boyutu ile; anti sosyal $r=0.275$ pozitif ($p=0.000<0.05$), sportmenlik $r=0.195$ pozitif ($p=0.000<0.05$), adalet $r=0.256$ pozitif ($p=0.000<0.05$), merhamet $r=0.318$ pozitif ($p=0.000<0.05$), güç gösterme güdüsü $r=0.844$ pozitif ($p=0.000<0.05$),

Başarıya yaklaşma güdüsü alt boyutu ile; merhamet $r=0.319$ pozitif ($p=0.000<0.05$), sportmenlik $r=0.261$ pozitif ($p=0.000<0.05$), adalet $r=0.288$ pozitif ($p=0.000<0.05$), spora özgü başarı motivasyon genel $r=0.881$ pozitif ($p=0.000<0.05$), güç gösterme güdüsü arasında $r=0.632$ pozitif ($p=0.000<0.05$), ilişki vardır.

Güç gösterme güdüsü alt boyutu ile; merhamet ile arasında $r=0.328$ pozitif ($p=0.000<0.05$), sportmenlik ile arasında $r=0.207$ pozitif ($p=0.000<0.05$), adalet ile arasında $r=0.262$ pozitif ($p=0.000<0.05$),

Başarısızlıktan kaçma güdüsü alt boyutu ile; merhamet $r=0.143$ pozitif ($p=0.002<0.05$), spora özgü başarı motivasyon genel $r=0.794$ pozitif ($p=0.000<0.05$), güç gösterme güdüsü $r=0.523$ pozitif ($p=0.000<0.05$), başarıya yaklaşma güdüsü arasında $r=0.529$ pozitif ($p=0.000<0.05$) yönde ilişki bulunmuştur.

Spora özgü başarı motivasyon genel ile spor karakter genel arasında $r=0.127$ pozitif ($p=0.005<0.05$) yönde zayıf bir ilişki bulunmuştur.

Diğer değişkenler arasındaki korelasyon ilişkileri istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 4.4. Spor Karakterinin Spora Özgü Başarı Motivasyon Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	Sabit	3.122	16.399	0.000	7.811	0.005	0.014
	Spor Karakter Genel	0.132	2.795	0.005			
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	Sabit	2.030	10.045	0.000	21.925	0.000	0.180
	Dürüstlük	0.084	1.865	0.063			
	Anti Sosyal	0.098	6.507	0.000			
	Merhamet	0.117	3.125	0.002			
	Sportmenlik	0.041	1.159	0.247			
	Adalet	0.064	1.993	0.047			
Güç Gösterme Güdüsü	Sabit	1.891	7.643	0.000	20.576	0.000	0.170
	Dürüstlük	0.000	0.001	1.000			
	Anti Sosyal	0.111	6.013	0.000			
	Merhamet	0.167	3.647	0.000			
	Sportmenlik	0.063	1.431	0.153			
	Adalet	0.089	2.251	0.025			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Sabit	2.044	9.073	0.000	15.269	0.000	0.130
	Dürüstlük	0.099	1.977	0.049			
	Anti Sosyal	0.032	1.936	0.053			
	Merhamet	0.115	2.756	0.006			
	Sportmenlik	0.083	2.087	0.037			
	Adalet	0.072	1.991	0.047			
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	Sabit	2.159	8.173	0.000	22.392	0.000	0.183
	Dürüstlük	0.152	2.581	0.010			
	Anti Sosyal	0.185	9.403	0.000			
	Merhamet	0.065	1.332	0.184			
	Sportmenlik	-0.046	-0.991	0.322			
	Adalet	0.026	0.620	0.535			

Tablo 4.4'e göre spor karakter genel ile spora özgü başarı motivasyon genel arasındaki neden sonuç ilişkisini tespit etmek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=7.811$; $p=0.005<0.05$). Spora özgü başarı motivasyon genel düzeyindeki toplam değişim %1.4 oranında spor karakter genel tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0.014$). Spor karakter genel spora özgü başarı motivasyon genel düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.132$).

Dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet ile spora özgü başarı motivasyon genel arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=21.925$; $p=0.000<0.05$). Spora özgü başarı motivasyon genel düzeyindeki toplam değişim %18 oranında dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0.180$). Dürüstlük spora özgü başarı motivasyon genel düzeyini etkilememektedir ($p=0.063>0.05$). Anti sosyal spora özgü başarı motivasyon genel düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.098$). Merhamet spora özgü başarı motivasyon genel düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.117$). Sportmenlik spora özgü başarı motivasyon genel düzeyini etkilememektedir ($p=0.247>0.05$). Adalet spora özgü başarı motivasyon genel düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.064$).

Dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet ile güç gösterme güdüsü arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=20.576$; $p=0.000<0.05$). Güç gösterme güdüsü düzeyindeki toplam değişim %17 oranında dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0.170$). Dürüstlük güç gösterme güdüsü düzeyini etkilememektedir ($p=1.000>0.05$). Anti sosyal güç gösterme güdüsü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.111$). Merhamet güç gösterme güdüsü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.167$). Sportmenlik güç gösterme güdüsü düzeyini etkilememektedir ($p=0.153>0.05$). Adalet güç gösterme güdüsü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.089$).

Dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet ile başarıya yaklaşma güdüsü arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=15.269$; $p=0.000<0.05$). Başarıya yaklaşma güdüsü düzeyindeki toplam değişim %13 oranında dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0.130$). Dürüstlük başarıya yaklaşma güdüsü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.099$). Anti sosyal başarıya yaklaşma güdüsü düzeyini etkilememektedir ($p=0.053>0.05$). Merhamet başarıya yaklaşma güdüsü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.115$). Sportmenlik başarıya yaklaşma güdüsü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.083$). Adalet başarıya yaklaşma güdüsü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.072$).

Dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet ile başarısızlıktan kaçma güdüsü arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur ($F=22.392$; $p=0.000<0.05$). Başarısızlıktan kaçma güdüsü düzeyindeki toplam değişim %18.3 oranında dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet tarafından açıklanmaktadır ($R^2=0.183$). Dürüstlük başarısızlıktan kaçma güdüsü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.152$). Anti sosyal başarısızlıktan kaçma güdüsü düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0.185$). Merhamet başarısızlıktan kaçma güdüsü düzeyini ($p=0.184>0.05$), Sportmenlik başarısızlıktan kaçma güdüsü düzeyini ($p=0.322>0.05$), Adalet ise başarısızlıktan kaçma güdüsü düzeyini etkilemediği sonucu bulunmuştur ($p=0.535>0.05$).

4.1.1. Spor Karakter Puanlarının Tanımlayıcı Özelliklere Göre Dağılımı

Tablo 4.5. Spor Karakter Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Spor Karakter Genel	Kadın	175	4.039	0.399	0.936	477	0.350
	Erkek	304	3.999	0.480			
Dürüstlük	Kadın	175	4.391	0.398	0.386	477	0.700
	Erkek	304	4.374	0.527			
Anti Sosyal	Kadın	175	3.208	1.373	-0.194	477	0.849
	Erkek	304	3.232	1.285			
Merhamet	Kadın	175	4.250	0.555	1.525	477	0.099
	Erkek	304	4.150	0.757			
Sportmenlik	Kadın	175	4.410	0.608	0.602	477	0.548
	Erkek	304	4.372	0.691			
Adalet	Kadın	175	4.151	0.711	0.326	477	0.734
	Erkek	304	4.126	0.829			

* ($p<0.05$)

Tablo 4.5'e göre badmintoncuların spor karakter genel, dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet puanları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.6. Spor Karakter Puanlarının Yaşa Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Spor Karakter Genel	1. 16-20	276	3.965	0.446	4.397	0.013	2>1
	2. 21-25	151	4.100	0.456			
	3. 26 ve Üzeri	52	4.021	0.445			
Dürüstlük	1. 16-20	276	4.333	0.508	3.180	0.042	3>1
	2. 21-25	151	4.443	0.436			
	3. 26 ve Üzeri	52	4.450	0.462			
Anti Sosyal	1. 16-20	276	3.238	1.304	0.152	0.859	
	2. 21-25	151	3.178	1.347			
	3. 26 ve Üzeri	52	3.277	1.316			
Merhamet	1. 16-20	276	4.121	0.735	4.418	0.013	2>1
	2. 21-25	151	4.323	0.594			
	3. 26 ve Üzeri	52	4.135	0.665			
Sportmenlik	1. 16-20	276	4.356	0.668	1.222	0.296	
	2. 21-25	151	4.455	0.628			
	3. 26 ve Üzeri	52	4.340	0.719			
Adalet	1. 16-20	276	4.042	0.820	4.767	0.009	2>1
	2. 21-25	151	4.280	0.700			
	3. 26 ve Üzeri	52	4.205	0.793			

* (p<0.05)

Tablo 4.6'ya göre badmintoncuların yaşa göre spor karakter genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=4.397$; $p=0.013<0.05$). Farkın nedeni; yaş 21-25 olanların spor karakter genel puanlarının ($\bar{X}=4.100$), yaş 16-20 olanların spor karakter genel puanlarından ($\bar{X}=3.965$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların yaşa göre dürüstlük puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=3.180$; $p=0.042<0.05$). Farkın nedeni; yaş 21-25 olanların dürüstlük puanlarının ($\bar{X}=4.443$), yaş 16-20 olanların dürüstlük puanlarından ($\bar{X}=4.333$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların yaşa göre merhamet puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=4.418$; $p=0.013<0.05$). Farkın nedeni; yaş 21-25 olanların merhamet puanlarının ($\bar{X}=4.323$), yaş 16-20 olanların merhamet puanlarından ($\bar{X}=4.121$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların yaşa göre adalet puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=4.767$; $p=0.009<0.05$). Farkın nedeni; yaş 21-25 olanların adalet puanlarının ($\bar{X}=4.280$), yaş 16-20 olanların adalet puanlarından ($\bar{X}=4.042$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların anti sosyal, sportmenlik puanları yaşa göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.7. Spor Karakter Puanlarının Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Spor Karakter Genel	Ortaöğretim-Lise	159	4.000	0.492	0.817	0.442
	Üniversite	274	4.033	0.402		
	Yüksek lisans-Doktora	46	3.947	0.578		
Dürüstlük	Ortaöğretim-Lise	159	4.331	0.532	1.320	0.268
	Üniversite	274	4.409	0.428		
	Yüksek lisans-Doktora	46	4.378	0.607		
Anti Sosyal	Ortaöğretim-Lise	159	3.062	1.338	2.519	0.082
	Üniversite	274	3.268	1.297		
	Yüksek lisans-Doktora	46	3.517	1.317		
Merhamet	Ortaöğretim-Lise	159	4.105	0.809	2.139	0.119
	Üniversite	274	4.242	0.605		
	Yüksek lisans-Doktora	46	4.134	0.715		
Sportmenlik	Ortaöğretim-Lise	159	4.388	0.756	0.054	0.948
	Üniversite	274	4.389	0.576		
	Yüksek lisans-Doktora	46	4.355	0.793		
Adalet	Ortaöğretim-Lise	159	4.067	0.900	0.885	0.413
	Üniversite	274	4.169	0.702		
	Yüksek lisans-Doktora	46	4.167	0.854		

* ($p<0.05$)

Tablo 4.7'ye göre badmintoncuların spor karakter genel, dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet puanları eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 4.8. Spor Karakter Puanlarının Aylık Gelire Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Spor Karakter Genel	1. 0-1500 TL	184	4.041	0.404	0.615	0.541	
	2. 1501-3000 TL	218	4.003	0.478			
	3. 3001 TL ve üzeri	77	3.979	0.486			
Dürüstlük	1. 0-1500 TL	184	4.379	0.411	0.004	0.996	
	2. 1501-3000 TL	218	4.379	0.523			
	3. 3001 TL ve üzeri	77	4.384	0.531			
Anti Sosyal	1. 0-1500 TL	184	3.210	1.381	0.201	0.818	
	2. 1501-3000 TL	218	3.260	1.259			
	3. 3001 TL ve üzeri	77	3.153	1.334			
Merhamet	1. 0-1500 TL	184	4.273	0.655	3.661	0.026	1>3
	2. 1501-3000 TL	218	4.171	0.665			
	3. 3001 TL ve üzeri	77	4.024	0.815			
Sportmenlik	1. 0-1500 TL	184	4.424	0.581	0.507	0.603	
	2. 1501-3000 TL	218	4.364	0.703			
	3. 3001 TL ve üzeri	77	4.355	0.724			
Adalet	1. 0-1500 TL	184	4.149	0.791	0.511	0.600	
	2. 1501-3000 TL	218	4.153	0.760			
	3. 3001 TL ve üzeri	77	4.052	0.859			

* (p<0.05)

Tablo 4.8'e göre badmintoncuların aylık gelire göre merhamet puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=3.661$; $p=0.026<0.05$). Farkın nedeni; aylık geliri 0-1500 TL olan sporcuların merhamet puanlarının ($\bar{X}=4.273$), aylık geliri 3001 TL ve üzeri olan sporculardan ($\bar{X}=4.024$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların spor karakter genel, dürüstlük, anti sosyal, sportmenlik, adalet puanları aylık gelire göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 4.9. Spor Karakter Puanlarının Yaşanılan Yere Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Spor Karakter Genel	Köy-kasaba-ilçe	42	4.039	0.297	0.147	0.863
	İl	256	4.018	0.452		
	Büyükşehir	181	4.001	0.482		
Dürüstlük	Köy-kasaba-ilçe	42	4.414	0.280	0.164	0.848
	İl	256	4.371	0.486		
	Büyükşehir	181	4.386	0.519		
Anti Sosyal	Köy-kasaba-ilçe	42	3.457	1.267	1.053	0.350
	İl	256	3.244	1.358		
	Büyükşehir	181	3.140	1.268		
Merhamet	Köy-kasaba-ilçe	42	4.302	0.636	2.599	0.075
	İl	256	4.230	0.690		
	Büyükşehir	181	4.098	0.699		
Sportmenlik	Köy-kasaba-ilçe	42	4.532	0.423	1.179	0.308
	İl	256	4.380	0.645		
	Büyükşehir	181	4.359	0.726		
Adalet	Köy-kasaba-ilçe	42	4.262	0.749	1.295	0.275
	İl	256	4.160	0.710		
	Büyükşehir	181	4.070	0.892		

* (p<0.05)

Tablo 4.9'a göre badmintoncuların spor karakter genel, dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet puanları yaşanılan yere göre anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Tablo 4.10. Spor Karakter Puanlarının Spor Yapma Yılına Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Spor Karakter Genel	1. 2 Yıldan Az	170	4.020	0.496	4.703	0.009	1>3 2>3
	2. 3-5 Yıl	253	4.046	0.446			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	3.844	0.269			
Dürüstlük	1. 2 Yıldan Az	170	4.340	0.535	1.048	0.352	
	2. 3-5 Yıl	253	4.409	0.469			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	4.371	0.370			
Anti Sosyal	1. 2 Yıldan Az	170	2.872	1.376	19.974	0.000	2>1 3>1 3>2
	2. 3-5 Yıl	253	3.266	1.285			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	4.096	0.721			
Merhamet	1. 2 Yıldan Az	170	4.060	0.820	4.654	0.010	2>1
	2. 3-5 Yıl	253	4.267	0.618			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	4.205	0.510			
Sportmenlik	1. 2 Yıldan Az	170	4.375	0.740	0.249	0.779	
	2. 3-5 Yıl	253	4.403	0.632			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	4.339	0.537			
Adalet	1. 2 Yıldan Az	170	4.008	0.883	4.082	0.017	2>1
	2. 3-5 Yıl	253	4.228	0.710			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	4.101	0.770			

* (p<0.05)

Tablo 4.10'a göre badmintoncuların spor yapma yılına göre spor karakter genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=4.703$; $p=0.009<0.05$). Farkın nedeni; spor yapma yılı 2 yıldan az olanların spor karakter genel puanlarının ($\bar{X}=4.020$), spor yapma yılı 6 yıl ve üzeri olanların spor karakter genel puanlarından ($\bar{X}=3.844$) yüksek olmasıdır. Spor yapma yılı 3-5 yıl olanların spor karakter genel puanlarının ($\bar{X}=4.046$), spor yapma yılı 6 yıl ve üzeri olanların spor karakter genel puanlarından ($\bar{X}=3.844$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların spor yapma yılına göre anti sosyal puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=19.974$; $p=0.000<0.05$). Farkın nedeni; spor yapma yılı 3-5 yıl olanların anti sosyal puanlarının ($\bar{X}=3.266$), spor yapma yılı 2 yıldan az olanların anti sosyal puanlarından ($\bar{X}=2.872$) yüksek olmasıdır. Spor yapma yılı 6 yıl ve üzeri olanların anti sosyal puanlarının ($\bar{x}=4.096$), spor yapma yılı 2 yıldan az olanların anti sosyal puanlarından ($\bar{X}=2.872$) yüksek olmasıdır. Spor yapma yılı 6 yıl ve üzeri olanların anti sosyal puanlarının ($\bar{X}=4.096$), spor yapma yılı 3-5 yıl olanların anti sosyal puanlarından ($\bar{X}=3.266$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların spor yapma yılına göre merhamet puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=4.654$; $p=0.010<0.05$). Farkın nedeni; spor yapma yılı 3-5 yıl

olanların merhamet puanlarının ($\bar{X}=4.267$), spor yapma yılı 2 yıldan az olanların merhamet puanlarından ($\bar{X}=4.060$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların spor yapma yılına göre adalet puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=4.082$; $p=0.017<0.05$). Farkın nedeni; spor yapma yılı 3-5 yıl olanların adalet puanlarının ($\bar{X}=4.228$), spor yapma yılı 2 yıldan az olanların adalet puanlarından ($\bar{X}=4.008$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların dürüstlük, sportmenlik puanları spor yapma yılına göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 4.11. Spor Karakter Puanlarının Milli Sporcu Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Spor Karakter Genel	Evet	147	4.019	0.514	0.167	477	0.877
	Hayır	332	4.011	0.423			
Dürüstlük	Evet	147	4.349	0.574	-0.939	477	0.398
	Hayır	332	4.394	0.438			
Anti Sosyal	Evet	147	3.044	1.316	-1.995	477	0.047
	Hayır	332	3.303	1.311			
Merhamet	Evet	147	4.142	0.633	-0.936	477	0.350
	Hayır	332	4.206	0.715			
Sportmenlik	Evet	147	4.381	0.662	-0.101	477	0.920
	Hayır	332	4.388	0.662			
Adalet	Evet	147	4.079	0.862	-1.029	477	0.304
	Hayır	332	4.160	0.752			

* ($p<0.05$)

Tablo 4.11'e göre badmintoncuların milli sporcu olma durumuna göre anti sosyal puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(477)}=-1.995$; $p=0.047<0.05$). Milli sporcu olmayanların anti sosyal puanları ($\bar{X}=3.303$), milli sporcu olanların anti sosyal puanlarından ($\bar{X}=3.044$) yüksek bulunmuştur.

Badmintoncuların spor karakter genel, dürüstlük, merhamet, sportmenlik, adalet puanları milli sporcu olma durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.12. Spor Karakter Puanlarının Millilik Kategorisine Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Spor Karakter Genel	A Milli	12	4.003	0.429	0.028	0.972
	B Milli	14	4.048	0.665		
	C Milli	121	4.017	0.506		
Dürüstlük	A Milli	12	4.308	0.476	1.149	0.320
	B Milli	14	4.136	0.792		
	C Milli	121	4.378	0.553		
Anti Sosyal	A Milli	12	2.850	1.559	2.145	0.121
	B Milli	14	2.400	1.050		
	C Milli	121	3.137	1.305		
Merhamet	A Milli	12	4.139	0.568	0.066	0.936
	B Milli	14	4.083	0.773		
	C Milli	121	4.149	0.627		
Sportmenlik	A Milli	12	4.056	0.962	1.591	0.207
	B Milli	14	4.405	0.629		
	C Milli	121	4.411	0.628		
Adalet	A Milli	12	4.083	0.780	0.001	0.999
	B Milli	14	4,071	0,879		
	C Milli	121	4,080	0,875		

* (p<0.05)

Tablo 4.12'ye göre badmintoncuların spor karakter genel, dürüstlük, anti sosyal, merhamet, sportmenlik, adalet puanları millilik kategorisine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0.05).

4.1.2. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Tanımlayıcı Özelliklere Göre Dağılımı

Tablo 4.13. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	Kadın	175	3.655	0.443	0.162	477	0.871
	Erkek	304	3.648	0.484			
Güç Gösterme Güdüsü	Kadın	175	3.615	0.570	0.676	477	0.500
	Erkek	304	3.578	0.572			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Kadın	175	3.723	0.465	-0.121	477	0.904
	Erkek	304	3.729	0.532			
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	Kadın	175	3.594	0.582	-0.080	477	0.936
	Erkek	304	3.599	0.633			

* (p<0.05)

Tablo 4.13'e göre badmintoncuların spora özgü başarı motivasyon genel, güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü, başarısızlıktan kaçma güdüsü puanları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Tablo 4.14. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Yaşa Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	16-20	276	3.637	0.472	0.338	0.714
	21-25	151	3.662	0.432		
	26 ve Üzeri	52	3.689	0.558		
Güç Gösterme Güdüsü	16-20	276	3.578	0.569	0.206	0.814
	21-25	151	3.607	0.551		
	26 ve Üzeri	52	3.622	0.642		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	16-20	276	3.697	0.518	1.162	0.314
	21-25	151	3.762	0.462		
	26 ve Üzeri	52	3.783	0.578		
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	16-20	276	3.609	0.602	0.217	0.805
	21-25	151	3.570	0.614		
	26 ve Üzeri	52	3.615	0.689		

* (p<0.05)

Tablo 4.14'e göre admintoncuların spora özgü başarı motivasyon genel, güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü, başarısızlıktan kaçma güdüsü puanları yaşa göre anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Tablo 4.15. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	Ortaöğretim-Lise	159	3.615	0.467	1.384	0.252
	Üniversite	274	3.655	0.456		
	Yüksek Lisans-Doktora	46	3.745	0.546		
Güç Gösterme Güdüsü	Ortaöğretim-Lise	159	3.546	0.557	1.986	0.138
	Üniversite	274	3.594	0.572		
	Yüksek Lisans-Doktora	46	3.736	0.601		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Ortaöğretim-Lise	159	3.704	0.505	1.227	0.294
	Üniversite	274	3.721	0.495		
	Yüksek Lisans-Doktora	46	3.835	0.588		
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	Ortaöğretim-Lise	159	3.555	0.628	0.558	0.573
	Üniversite	274	3.619	0.590		
	Yüksek Lisans-Doktora	46	3.615	0.710		

* (p<0.05)

Tablo 4.15'e göre badmintoncuların spora özgü başarı motivasyon genel, güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü, başarısızlıktan kaçma güdüsü puanları eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Tablo 4.16. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Aylık Gelire Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	0-1500 TL	184	3.634	0.432	0.228	0.797
	1501-3000 TL	218	3.665	0.470		
	3001 TL Ve Üzeri	77	3.649	0.551		
Güç Gösterme Güdüsü	0-1500 TL	184	3.565	0.536	0.330	0.719
	1501-3000 TL	218	3.610	0.575		
	3001 TL Ve Üzeri	77	3.604	0.643		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	0-1500 TL	184	3.718	0.483	0.050	0.951
	1501-3000 TL	218	3.729	0.510		
	3001 TL Ve Üzeri	77	3.740	0.564		
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	0-1500 TL	184	3.578	0.586	0.530	0.589
	1501-3000 TL	218	3.628	0.622		
	3001 TL Ve Üzeri	77	3.557	0.662		

* (p<0.05)

Tablo 4.16'ya göre badmintoncuların spora özgü başarı motivasyon genel, güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü, başarısızlıktan kaçma güdüsü puanları aylık gelire göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.17. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Yaşanılan Yere Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	Köy-kasaba-ilçe	42	3.748	0.385	1.258	0.285
	İl	256	3.627	0.454		
	Büyükşehir	181	3.661	0.505		
Güç Gösterme Güdüsü	Köy-kasaba-ilçe	42	3.704	0.505	0.988	0.373
	İl	256	3.571	0.561		
	Büyükşehir	181	3.594	0.600		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Köy-kasaba-ilçe	42	3.772	0.447	0.551	0.577
	İl	256	3.705	0.498		
	Büyükşehir	181	3.747	0.535		
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	Köy-kasaba-ilçe	42	3.758	0.512	1.702	0.183
	İl	256	3.569	0.601		
	Büyükşehir	181	3.600	0.651		

* ($p<0.05$)

Tablo 4.17'ye göre badmintoncuların spora özgü başarı motivasyon genel, güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü, başarısızlıktan kaçma güdüsü puanları yaşanılan yere göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.18. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Spor Yapma Yılına Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	1. 2 Yıldan Az	170	3.581	0.455	3.976	0.019	3>1
	2. 3-5 Yıl	253	3.671	0.490			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	3.771	0.385			
Güç Gösterme Güdüsü	1. 2 Yıldan Az	170	3.474	0.539	7.171	0.001	2>1 3>1
	2. 3-5 Yıl	253	3.630	0.598			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	3.772	0.469			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	1. 2 Yıldan Az	170	3.675	0.477	1.374	0.254	
	2. 3-5 Yıl	253	3.752	0.534			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	3.769	0.475			
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	1. 2 Yıldan Az	170	3.552	0.659	2.737	0.066	
	2. 3-5 Yıl	253	3.589	0.597			
	3. 6 Yıl Ve Üzeri	56	3.771	0.526			

* (p<0.05)

Tablo 4.18'e göre badmintoncuların spor yapma yılına göre spora özgü başarı motivasyon genel puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=3.976$; $p=0.019<0.05$). Farkın nedeni; spor yapma yılı 6 yıl ve üzeri olanların spora özgü başarı motivasyon genel puanlarının ($\bar{X}=3,771$), spor yapma yılı 2 yıldan az olanların spora özgü başarı motivasyon genel puanlarından ($\bar{x}=3.581$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların spor yapma yılına göre güç gösterme güdüsü puanları anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(2, 476)}=7.171$; $p=0.001<0.05$). Farkın nedeni; spor yapma yılı 3-5 yıl olanların güç gösterme güdüsü puanlarının ($\bar{X}=3.630$), spor yapma yılı 2 yıldan az olanların güç gösterme güdüsü puanlarından ($\bar{X}=3.474$) yüksek olmasıdır. Spor yapma yılı 6 yıl ve üzeri olanların güç gösterme güdüsü puanlarının ($\bar{X}=3.772$), spor yapma yılı 2 yıldan az olanların güç gösterme güdüsü puanlarından ($\bar{X}=3.474$) yüksek olmasıdır.

Badmintoncuların başarıya yaklaşma güdüsü, başarısızlıktan kaçma güdüsü puanları spor yapma yılına göre anlamlı farklılık göstermemektedir($p>0.05$).

Tablo 4.19. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Milli Sporcu Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	t	sd	p
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	Evet	147	3.694	0.459	1.356	477	0.176
	Hayır	332	3.631	0.473			
Güç Gösterme Güdüsü	Evet	147	3.647	0.510	1.412	477	0.159
	Hayır	332	3.567	0.595			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Evet	147	3.776	0.526	1.410	477	0.159
	Hayır	332	3.705	0.499			
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	Evet	147	3.620	0.598	0.531	477	0.596
	Hayır	332	3.587	0.622			

* ($p<0.05$)

Tablo 4.19'a göre badmintoncuların spora özgü başarı motivasyon genel, güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü, başarısızlıktan kaçma güdüsü puanları milli sporcu olma durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.20. Spora Özgü Başarı Motivasyon Puanlarının Millilik Kategorisine Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Spora Özgü Başarı Motivasyon Genel	A Milli	12	3.954	0.642	2.198	0.115
	B Milli	14	3.713	0.516		
	C Milli	121	3.666	0.427		
Güç Gösterme Güdüsü	A Milli	12	3.903	0.698	1.826	0.165
	B Milli	14	3.696	0.507		
	C Milli	121	3.616	0.485		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	A Milli	12	4.093	0.552	2.645	0.074
	B Milli	14	3.832	0.574		
	C Milli	121	3.738	0.511		
Başarısızlıktan Kaçma Güdüsü	A Milli	12	3.796	0.847	0.637	0.530
	B Milli	14	3.546	0.625		
	C Milli	121	3.611	0.568		

* (p<0.05)

Tablo 4.20'e göre badmintoncuların spora özgü başarı motivasyon genel, güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü, başarısızlıktan kaçma güdüsü puanları millilik kategorisine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0.05).

4.2. Çalışmanın Nitel Araştırma Verilerine İlişkin Bulgular

4.2.1. Sporcuların Oyun Kurallarına Uyulması Hakkındaki Görüşleri

Araştırmaya katılan badmintonculara “Katıldığınız turnuvalarda oyun kurallarına uyulması konusunda düşünceleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Badmintoncuların sık ifade ettikleri görüşler sırasıyla; “oyun kurallarına dikkat ve sportmenlik”, “eşitlik, adalet ve dürüstlük”, “İyi izlenim bırakmak” ve “rekabetin olumsuz etkileri” olarak 4 ana temaya ayrılmıştır. Katılımcıların görüşleri aşağıda yer almaktadır;

Tablo 4.21. “Katıldığınız turnuvalarda oyun kurallarına uyulması konusunda düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna alınan yanıtlar;

Yanıtlar	Katılımcılar	Sıklık
Oyun kurallarına dikkat ve sportmenlik	S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S10, S11, S12, S13, S14, S15, S16, S17, S18, S19	19
Eşitlik, adalet ve dürüstlük	S1,S2,S3,S4,S5,S7,S8, S9, S12, S13, S14, S15, S16, S17, S18, S19	16
İyi izlenim bırakmak	S1, S6, S7, S8, S10, S13	6
Rekabetin olumsuz etkileri	S6, S9,S10,S11, S13, S14	6

Tablo 4.21’e göre “Katıldığınız turnuvalarda oyun kurallarına uyulması konusunda düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna 19 katılımcının tamamı “oyun kurallarına dikkat ve sportmenlik” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S2. Turnuvada oyun kurallarına uymak her zaman önceliğimdir. Oyun kurallarına uymak rakibe ve insanın kendisine olan saygısını gösterir diye düşünüyorum.

S4. Ben her zaman kurallar çerçevesinde hareket eder sportmenliği ön planda tutarım.

S12. Katıldığım turnuvalarda oyun kurallarına uyma noktasında her zaman hassas davranmışımdır.

19 katılımcıdan 16’sı turnuvalarda oyun kurallarına uyulması konusunda “eşitlik, adalet ve dürüstlük” olarak düşüncelerini belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S3. Eşitlik ve dürüstlüğün olmadığı bir turnuvada elde edilecek başarı haksızlıkla kazanılmıştır.

S4. Sporcular kazanmak için bazen her yola başvuruyorlar ama bence bazen başarıdan daha da özel şeyler var bu dürüstlük gibi kişinin kendisine ve rakibine duyduğu saygı gibi.

S18. Sporcunun performansını gösterebileceği ve emeklerinin karşılığı için savaş verdiği bir platformda herkesin adil ve disiplinli olması çok önemlidir.

19 katılımcıdan 6’sı oyun kurallarına uyulması konusunda “İyi izlenim bırakmak” görüşünü paylaşmıştır. Farklı katılımcıların yanıtları alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S1. Katıldığım turnuvalarda başarılı olmanın yanında insanlarda iyi bir izlenim bırakmak benim için çok önemlidir.

S6. Oyun kurallarına uymak kişinin yapısının ne kadar iyi ya da kötü olduğunu simgeler diye düşünüyorum.

S8. Sporunun zor şartlar altında kendi iradesine yenilmeyip yalan yanlış kararlar vermeyip oyun kurallarına uyması gerektiğini düşünüyorum.

19 katılımcıdan 6'sı oyun kurallarına uyulması konusunda "Rekabetin olumsuz etkileri"ni vurgulamıştır. Katılımcıların bazılarının görüşleri şu şekildedir:

S10. Çekişmeli müsabakalara çıktığımızda sporcular arasında illa ki kazanma hırsından kaynaklı bazı sorunlar olabiliyor. Müsabakanın hakemine, antrenörlere ve sporculara yönelik kötü davranışlar ve oyun kurallarını ihlal gibi durumlar ortaya çıkabiliyor.

S11. Turnuvalarda oyun kurallarına uymak insanların alın terine olan saygının göstergesidir. Katıldığım turnuvalarda yarışma psikolojisi ile birçok karara itiraz etme gibi durumlarla karşılaşırız ama hakemlerin ve antrenörlerin özverili bir şekilde müsabakaları takip etmesi verilecek yanlış bir kararın önüne geçiyor. Heyecan ve kaybetme korkusu bazen sporcularda yanlış tutum ve davranışlar ortaya çıkarıp kötü bir görüntüye sebebiyet verebiliyor.

S14. Bazen gözlemliyorum insanları turnuva atmosferine katılıp yanlış hareketlerde bulunup rakibinin hakkını yiyenler oluyor ve ilahi adalet onları bir yerde yakalıyor ve hayal kırıklığı yaşıyorlar. Oysa kurallara uygun bir şekilde yarışıp rakibinin hakkını her ne olursa olsun gözetken sporcu olsa hem başarılı olur hem de insanlar tarafından takdir edilir.

4.2.2. Sporcuların Sporda Başarı ve Başarısızlık Hakkındaki Görüşleri

Araştırmaya katılan badmintonculara "Sporda başarı ve başarısızlığı nasıl tanımlarsınız?" sorusu yöneltilmiştir.

Badmintonculardan alınan yanıtlar başarı tanımları ve başarısızlık tanımları olarak iki ana temaya ayrılarak incelenmiştir. Başarı tanımlarına yönelik en sık ifade edilen görüşler sırasıyla; "emeğin karşılığıdır", "hedefe ulaşmaktır", uluslararası dereceler elde etmek ve tarihe geçmektir", "ödül ve takdir kazanmaktır" ve "iyi performans göstermektir" olmak üzere 5 farklı tema altında incelenmiştir. Başarısızlık tanımları ise en sık ifade edilen görüşlere göre sırasıyla "başarıya ulaşmada deneyimdir", "hedefe ulaşamamaktır", "pes etmek, sporu bırakmaktır" ve "kendinden beklenen

performansı gösterememektir” olarak 4 farklı temaya ayrılmıştır. Katılımcıların görüşleri aşağıda yer almaktadır;

Tablo 4.22. “Sporda başarı ve başarısızlığı nasıl tanımlarsınız?” sorusuna alınan yanıtlar;

Yanıtlar	Katılımcılar	Sıklık
Başarı tanımları		
Emeğin karşılığıdır	S2, S3, S4, S6, S9, S11, S12, S15, S17, S18, S19	11
Hedefe ulaşmaktır	S1, S4, S10, S11, S12, S13, S14, S16, S18	9
Uluslararası dereceler elde etmek, spor tarihe geçmektir.	S1,S4,S6, S7, S8, S19,	6
Ödül ve takdir kazanmaktır.	S3, S5, S13, S15, S16,	5
İyi performans göstermektir.	S3, S14,	2
Başarısızlık tanımları		
Başarıya ulaşmada deneyimdir.	S3, S9, S10, S14, S16, S17	6
Hedefe ulaşamamaktır	S2, S4, S6, S8, S18	5
Pes etmek, sporu bırakmaktır	S1, S7, S10, S12	4
Kendinden beklenen performansı gösterememektir.	S5, S8, S11, S13	4

Tablo 4.22’ye göre sporda başarı tanımıyla ilgili 19 katılımcıdan 11’i “emeğin karşılığıdır” görüşünü belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S4. Verilen emeğin karşılığı başarıdır.

S6. Başarı sadece hedefler doğrultusunda sporcunun verdiği emeklerin karşılığını almasıdır.

S19. Katıldığım turnuvalarda derece elde etmem benim için büyük başarıdır. Emeğimin karşılığını aldığımı düşünürüm.

Sporda başarı tanımıyla ilgili 19 katılımcıdan 11’i “hedefe ulaşmaktır” görüşünü belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S1. Belirlenen hedefler doğrultusunda hiç bıkmadan usanmadan çalıştım. Bence gerçek başarı, idealler karşısında sporcunun bir reaksiyon gösterip düzen ve disiplin içerisinde ulaşılması güç olanı elde etmesidir.

S10. Hedeflerime doğrudan ulaştığım zaman kendimi başarılı sayarım.

S12. Başarılı olmak insanın hedeflerini öncelikle belirlemesi ile başlar. Sonrasında bu hedefler doğrultusunda planlı bir şekilde çalışıp emek vermesidir.

Sporda başarı tanımıyla ilgili 19 katılımcıdan 6'sı "uluslararası dereceler elde etmek, spor tarihe geçmektir" görüşünü belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S1. Avrupa, dünya ve olimpiyatlarda dereceye girmek başarının kendisidir.

S6. Başarı sadece hedefler doğrultusunda sporcunun verdiği emeklerin karşılığını almasıdır. Başarı benim için bayrağımızı göndere çekmektir.

S8. Başarı insanın kendine inancıyla beraber hedeflerine doğru yürümesidir. Kimi olimpiyat şampiyonluğu kimi bunu dünya şampiyonluğu olarak nitelendirir. Benim için ise Türk spor tarihine geçip hafızalarda yer edinip her zaman hatırlanacak bir sporcu olma umududur.

Sporda başarı tanımıyla ilgili 19 katılımcıdan 5'i "ödül ve takdir kazanmaktır" görüşünü belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S5. Benim için başarı; ailemin, antrenörlerimin ve çevremde olan herkesin takdirini kazanmaktır.

S13. Olimpiyatlarda yarışmayı çok istiyorum. Milli duygularım çok yoğun ve ülkemizi en iyi platformlarda temsil etmek istiyorum. Ailem beni zor şartlarda yetiştirdi ve onların gözünde iyi bir yere geldiysem bu benim için büyük başarı olur. Kardeşlerime birer örnek olmak ayrıca benim için paha biçilmez.

Sporda başarı tanımıyla ilgili 19 katılımcıdan 2'si "iyi performans göstermektir" görüşünü belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S3. Sporda başarı, verilen emeğin karşılığını görmektir bu emeğin karşılığı bir madalya ve kupanın yanı sıra sahada gösterilen iyi performans ve izleyicilerin takdirini kazanmaktır.

S14. Bence başarı insanın beklentilere ve kendi hedeflerine doğru adımlarla ilerleyip kalben ve vicdanen kendisini iyi hissetmesidir. Psikolojik ve fiziksel anlamda sporcunun iyi olması ve tabii cesaretinin de yeterli olması başarının anahtarıdır diye

düşünüyorum. En iyi performansı sergilemek için istikrarlı bir şekilde çalışmak bizleri başarıya kolayca ulaştırır.

Sporda başarısızlık tanımıyla ilgili 19 katılımcıdan 6'sı “başarıya ulaşmada deneyimdir.” görüşünü belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S10. Bazen ne kadar çalışsak da başarısız oluruz bu hayatın her döneminde var. Önemli olan kaybettiğim de o başarısızlıktan ders çıkarıp ona göre hedeflerime doğru yoluma devam etmektir.

S16. Başarısızlık üzücüdür ruh halimi yıpratır üzücü bir tecrübe kazandırmasının yanında daha çok çalışılması gerektiğini hatırlatır.

S17. Başarısızlık bile benim için bir başarıdır çünkü hayata dair gerekli olan en büyük kazanımı yani tecrübeyi elde ettiğimi düşünürüm.

Sporda başarısızlık tanımıyla ilgili 19 katılımcıdan 5'i “hedefe ulaşamamaktır” görüşünü belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S2. Başarısızlık ise sporcunun kendini gösterememesi ve hedeflediği başarıları ulaşamamasıdır.

S.6. Başarısızlık sporcularda motivasyonun düşmesiyle beraber hedeflerinden vazgeçmesidir.

S8. Başarısızlık, hedeflerimden uzaklaşmamdır.

Sporda başarısızlık tanımıyla ilgili 19 katılımcıdan 4'ü “pes etmek, sporu bırakmaktır” görüşünü belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S1. Başarısızlık ise bu yolda zorluklar karşısında adım atmayıp pes etmektir.

S10. Sporu ne zaman bırakırsam o zaman kendimi başarısız sayarım

S12. Başarısızlık ise sporcunun kendine koyduğu hedeflere karşı yaşadığı zorluklardan veya sakatlıktan dolayı pes etmesidir.

Sporda başarısızlık tanımıyla ilgili 19 katılımcıdan 4'ü “kendinden beklenen performansı gösterememektir” görüşünü belirtmişlerdir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S5. Başarısızlık ise; turnuvalarda kendi performansımı gösteremediğim zamanlardır.

S.8. Başarısızlık, ailem, antrenörlerim ve takım arkadaşlarımı yolda bırakıp onları hayal kırıklığına uğratmamdır.

S13. Eğer ailemi ve antrenörümün bana verdiği emekleri boşa çıkarırsam kendimi gerçekten başarısız bulur ve hayal kırıklığı yaşarım.

4.2.3. Sporcuların Sporda Karakter Kavramı Hakkındaki Görüşleri

Araştırmaya katılan badmintonculara “Sporda karakter kavramı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Badmintoncuların en sık ifade ettikleri görüşler sırasıyla; “başarı için önemlidir”, “iyi karaktere sahip olanlar sevgi ve saygı kazanırlar”, “İyi karaktere sahip olan sporcular topluma örnek insan olurlar”, “Davranış ve eylemler karakterin göstergesidir” ve “Sporcunun iyi ve kötü yanlarını gösterir” olarak 5 ana temaya ayrılmıştır. Katılımcıların görüşleri aşağıda yer almaktadır;

Tablo 4.23. “Sporda karakter kavramı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna alınan yanıtlar;

Yanıtlar	Katılımcılar	Sıklık
Başarı için önemlidir.	S1, S2, S6, S7, S8, S12, S14, S15, S18, S19	10
İyi karaktere sahip olanlar sevgi ve saygı kazanırlar.	S1, S4, S5, S9, S10, S13, S15, S16	8
Davranış ve eylemler karakterin göstergesidir.	S1, S2, S6, S8, S10, S13,	6
İyi karaktere sahip olan sporcular topluma örnek insan olurlar	S1, S7, S9, S11, S17	5
Sporcunun iyi ve kötü yanlarını gösterir.	S7, S13, S19	3

Tablo 4.23’e göre katılımcıların “Sporda karakter kavramı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna 19 katılımcının 10’u “başarı için önemlidir” görüşünü belirtmiştir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S8. Karakter kavramı sporda gerçekten çok önemlidir. İnsanlar her zaman karakterleriyle anılırlar. Yaptıkları sportmence davranışlar her zaman hafızalarda hatırlanır.

S12. Karakter sporcunun ne tür bir psikolojiye sahip olduğunu gösterir. Spor büyük bir rekabet ortamıdır ve bu ortamda başarıyı yakalamak isteyenlerle doludur. Kişileri başarı ya da başarısızlığa götürecek en büyük durum ise ortaya koyduğu karakterdir.

S18. Sporda karakterin önemli bir yeri vardır bence. Kişinin otoriter planlı bir şekilde ilerlemesi için de avantajdır. Bu tarz karaktere sahip tanıdığım belli başlı arkadaşlarımla güzel başarılar elde ettiklerine de şahit oldum.

Sporda karakter kavramı ile ilgili olarak 19 katılımcının 8'i "İyi karaktere sahip olanlar sevgi ve saygı kazanırlar" görüşünü belirtmiştir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S4. Sporda karakter çok önemlidir. Sporcunun iyi bir karaktere sahip olması onu mükemmelleştirir ve saygı duyulan bir sporcu haline getirir.

S5. Soğukkanlı, dürüst ve adaletli bir karaktere sahibim. Başarıyı da bu şekilde elde ettiğimi düşünüyorum. Karakteri iyi olan bir sporcu her zaman saygı görür. Karakter olarak kötü davranışlarda bulunan sporcu ise kibirlidir ve kimse tarafından sevilmez.

Sporda karakter kavramı ile ilgili olarak 19 katılımcının 6'sı "Davranış ve eylemler karakterin göstergesidir" görüşünü belirtmiştir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S2. Bir sporcu karakterini bazı davranışlar ile ortaya koyar. Mesela centilmenlik yaparak sporcunun iyi bir karaktere sahip olduğunu görebiliriz. Maçta kurallara uyması, rakibine antrenörüne hakeme saygılı olması onun iyi bir karaktere sahip olduğunu gösterir.

S.6. İyi sporcular iyi karaktere sahip olurlar. Genel olarak başarılı sporcular davranışları ve profili düzgün bireylerdir.

Sporda karakter kavramı ile ilgili olarak 19 katılımcının 5'i "İyi karaktere sahip olan sporcular topluma örnek insan olurlar" görüşünü belirtmiştir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S11. Sporda çok yönlü karaktere sahip insanlar var. Kimisi iyi bir karaktere sahip olup spor ortamında örnek insan profili oluşturur. Kimisi de yapısı gereği hırs, sinir, stres sahibi olup kendisine ve başkalarına zarar verme gibi davranışlarda bulunur.

S17. Birçok sporcunun karakteri farklılıklar gösterir. Kimi elde edeceği başarıyı hızlandırır kimisi de karakterinin kendisine oynadığı tuzağa düşer ve başarısızlık

içerisinde kalır. Karakter noktasında güçlü bir sporcu her zaman örnek sporcu olarak bilinir ve bu çok güzel bir duygudur.

Sporda karakter kavramı ile ilgili olarak 19 katılımcının 3'ü "Sporcunun iyi ve kötü yanlarını gösterir" görüşünü belirtmiştir. Farklı katılımcıların ifadelerine alıntı yapılarak aşağıda yer verilmiştir:

S7. Sporda karakter sporcuların hem iyi hem kötü yönlerini gösterir bence. Sporda iyi bir karakter koymak başarının yarısı olduğunu düşünüyorum. Karakteri düzgün olan bir sporcu her zaman örnek bir insan olarak bilinir ve takımlarda lider olarak görülür.

S19. Karakter bizim ahlaki yanımızdır bu anlamda spor ve oyuna katılan oyuncunun oyunun kurallarına uymasının ötesinde genel ve evrensel ahlaki temsil eder. Mesela turnuvaya katılan sporcu kendi çıkarlarından bilinçli bir şekilde vazgeçmesi, rakibin kişiliğine ve genel olarak saygılı olması onun elinden gelenin en iyiyi yapmasını sağlar bu sayede sporda karakter yani ahlak bireyin olumlu davranışlar sergilemesini sağlar aynı zamanda fair-play bir sporcu olmanın temelini oluşturur.

4.2.4. Sporcuların Karakterin Sportif Başarı Üzerine Etkisi Hakkındaki Görüşleri

Araştırmaya katılan badmintonculara "**Karakterin sportif başarı üzerine etkisi var mıdır?**" sorusu yöneltilmiştir. Araştırmaya katılan 19 badmintoncudan 1'i dışında hepsi karakterin sportif başarı üzerinde etkisi olduğunu ifade etmişlerdir. Sportif başarı üzerinde etkisinin olmadığını ifade eden S2 şu görüşü paylaşmıştır: "*Sporcunun iyi bir karaktere sahip olması başarılı olacağı anlamına gelmiyor. Sadece yaptığı işin hakkını vererek kendini her anlamda motive eden biri başarıya ulaşabilir diye düşünüyorum.*"

Diğer 18 badmintoncunun görüşlerinden bazıları şunlardır:

S1. İyi karaktere sahip olan bir sporcu işini düzgün yapar ve istediği başarıyı elde eder diye düşünüyorum. Özverili, farkındalık bilincine sahip olur ve başarı için ne yapılması gerekiyor ise bunları yerine getirir.

S3. Karakterin sportif başarı üzerine etkisi vardır iyi karaktere sahip bir sporcu kamuoyu ve çevresindekiler tarafından daima desteklenir başarısız olsa dahi sürekli sevilen ve saygı duyulan biri olarak anılır.

S7. Sportif başarı ile karakterin doğrudan bir ilişkisi olduğunu düşünüyorum. İnsan yapısı gereği başarıyı elde etmek için adım atar ve bu adım da ilk olarak kendisini gerçekleştirmiş güçlü bir karakter ile başlar. Karakteri düzgün olan bir sporcunun

kendisini her anlamda güzel yetiştirip başarıya odaklanıp istediğini de elde edeceğini düşünüyorum.

S9. Sportif başarının ilk adımı iyi karaktere sahip olmaktır. Güzel karaktere sahip olan sporcular örnek kişidir ve başarısız olsalar bile camia tarafından sahip çıkılır ve başarı elde etmesi için her zaman desteklenir.

S10. Karakter başarmanın yarısıdır. Karakteri düzgün olan sporcunun özgüveninin tam, yapısının güçlü olduğunu düşünüyorum. Sorumluluk bilincine sahip, yenilme korkusu olmayan, çevresi ve ailesi tarafından sürekli desteklenen başarıya kolayca ulaşacağını düşündüğüm profildir.

S13. Başarı artık psikolojik olarak daha ağırlıklı bir şekilde elde ediliyor. Karakter kişinin davranışlarını, yaptığı işi sahiplenmesini bence gösterir. Eğer dürüst güvenilir bir yapısı var ise toplum tarafından sevilmesini sağlar. Bu da onun başarıyı ne kadar istediğine bağlı olarak doğru planlama ve hamlelerle o başarıyı elde edebileceğini gösterir. Başarı tamamen ortaya koyulan karakterle alakalıdır.

S14. Sporcunun kişiliği ve karakteri başarılı olmasını etkiler diye düşünüyorum. Sporcunun karakterinin güçlü olması ya da başarıya aç oluşu, hırslı, kazanma azminin fazla olması sporcunun başarıya ulaşmasında önemlidir. Karakteri güçlü olan kişinin motivasyonunun da iyi olacağını düşünüyorum. Motivasyon başarının yarısıdır geri kalanda fiziksel mücadeledir benim için.

S19. Elbette vardır ama bunun yanında bir de kötü karaktere sahip olmanın da dezavantajları vardır. Öncelikle dediğim gibi karakter ahlaki yanımızdır aynı zamanda sporda başarılı olmanın temelinde nasıl bir karaktere sahip olduğumuz vardır. Sporcu bu anlamda neyi yapıp yapmayacağını bilir, kurallara uyar ve bu sayede olumlu davranışlar sergiler bu olumlu davranışlar içerisinde kurallara uymak dışında, oyun içerisinde çıkarıcı davranmama, kötü sözden kaçınma, rakibe saygı vb. örneklerde verilebilir. Olumlu davranışlar ise içsel ve dışsal motivasyonunu arttıracığından sporcunun başarısını pozitif etkilediğini düşünüyorum. Kurallara uymayan sürekli rakibe saygısızlık yapan ve bu yüzden oyun içerisinde sürekli ikaz edilen sporcunun ise motivasyonu düşer oyundan çok olumsuzluklara yoğunlaşır bu da sporcunun başarısız olmasına neden olabilir.

Tablo 4.24. Araştırmanın Hipotezlerinin Özet Sunumu

	Araştırmanın Hipotezleri	Kabul / Ret
Spor karakter düzeyleri ile ilgili hipotezler	H1: Spor karakteri ile cinsiyet arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
	H2: Spor karakteri ile yaş arasında farklılık bulunmaktadır.	Kabul
	H3: Spor karakteri ile eğitim düzeyi arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
	H4: Spor karakteri ile aylık gelir arasında farklılık bulunmaktadır.	Kabul
	H5: Spor karakteri ile yaşadığı yer arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
	H6: Spor karakteri ile spor yapma yılı arasında farklılık bulunmaktadır.	Kabul
	H7: Spor karakteri ile milli sporcu olma arasında farklılık bulunmaktadır.	Kabul
	H8: Spor karakteri ile millilik kategorisi arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
Spora özgü başarı motivasyon düzeyleri ile ilgili hipotezler	H9: Spora özgü başarı motivasyonu ile cinsiyet arasında farklılık bulunmaktadır	Ret
	H10: Spora özgü başarı motivasyonu ile yaş arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
	H11: Spora özgü başarı motivasyonu ile eğitim düzeyi arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
	H12: Spora özgü başarı motivasyonu ile aylık gelir arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
	H13: Spora özgü başarı motivasyonu ile yaşadığı yer arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
	H14: Spora özgü başarı motivasyonu ile spor yapma yılı arasında farklılık bulunmaktadır.	Kabul
	H15: Spora özgü başarı motivasyonu ile milli sporcu olma arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
	H16: Spora özgü başarı motivasyonu ile en iyi başarı derecesi arasında farklılık bulunmaktadır.	Ret
	H17: Spor karakteri ile spora özgü başarı motivasyon arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.	Kabul

5. TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde, nicel-nitel araştırma verilerinin analiziyle elde edilen bulguların yerli ve yabancı literatür ile değerlendirilmesi yapılmıştır.

5.1. Nicel Bulgulara İlişkin Tartışma

Çalışma kapsamında yapılan analizler doğrultusunda katılımcıların yaşlarına göre spor karakter genel, dürüstlük, merhamet ve adalet puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır ($p < 0.05$). Yapılan incelemelerde 21–25 yaş arası sporcuların 16–20 yaş arası sporculara göre spor karakter genel, adalet ve merhamet puanlarının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Literatürde benzer araştırmalara bakıldığında Gürpınar ve Kurşun tarafından amatör ve profesyonel sporcular üzerine yapılan araştırmada benzer bir bulguya ulaşılmış ve 24 yaş üstü katılımcıların 24 yaş altı katılımcılara göre spor karakter puanlarının daha yüksek olduğunu belirlenmiştir (191). Kaplan ve Akyüz futbolcular üzerine gerçekleştirdiği çalışmasında spor karakteri, merhamet, dürüstlük ve adalet alt boyutlarında katılımcıların yaşlarına bağlı olarak büyük sporcuların daha olumlu davranışlarda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır (192). Bir diğer araştırmada ise Bore ve arkadaşları farklı ülkelerden katılım sağlayan 7864 öğrenci üzerinde yaptığı araştırmada yaşları büyük olan öğrencilerin daha yüksek ahlaki yönelime sahip olduğunu belirtmiştir (193). İter ise gerçekleştirdiği çalışmasında yaşı spor karakter puanlarında farklılığa yol açan bir değişken olduğu tespitinde bulunmuştur (194). Bu araştırmalar ile benzerlik gösteren çalışmamızda, bireylerin spor ortamında yaşı ilerledikçe kişisel ve sosyal gelişimini tamamlaması, sportif olgunluğa erişmesi, davranışlarını kontrol edebilmesi, tecrübe sahibi olması gibi durumlarının spor karakter, merhamet, dürüstlük ve adalet puanlarının yüksek olmasına etki edebileceği yorumunda bulunmak mümkündür. Bu çalışmamız literatürde yer alan bazı araştırmaları destekler niteliktedir (195-197).

Aylık gelir değişkenine göre spor karakter puanları incelendiğinde merhamet alt boyutu özelinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır ($p < 0.05$). Farkın nedeni ise aylık geliri 0-1500 TL olan sporcuların merhamet puanlarının aylık geliri 3001 TL ve üzeri olan sporculardan yüksek olmasıdır. Çekin tarafından yapılan araştırmada, aylık gelir ortalaması düşük olan öğrencilerin daha toplum yanlısı ve merhametli davranışlar eğiliminde olduğunu ortaya koymuştur (198). Bir diğer

araştırmada ise Ayten, sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan bireylerin sosyo-ekonomik durumu iyi olan bireylere oranla daha iyimser ve daha çok yardımda bulunduğunu belirtmiştir (199). Bu araştırmaların çalışmamızla paralellik gösterdiği söylenebilir. Bu bilgiler doğrultusunda aylık geliri az olan bireylerin yaşadıkları ekonomik problemlerin insan ilişkilerinde daha çok empati kurmasına sebebiyet verdiğini, sporcuların acı çektiğini düşündüğü rakibine merhametle yaklaşabileceği ve onun acısını giderme içgüdüsüne sahip olabileceği çıkarımında bulunmak mümkündür.

Çalışma kapsamında spor yapma yılına göre spor karakter puanlarının farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiş ve spor karakter, anti-sosyal, merhamet ve adalet puanlarında farklılaşmalar olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<0.05$). Elde edilen sonuçlar aşağıda yer almaktadır;

Spor karakter puanları: spor yapma yılı 2 yıldan az olan sporcuların 6 yıl ve üzeri spor yapma yılına sahip olan sporculara göre spor karakter puanları yüksek bulunmuştur. Ayrıca spor yapma yılı 3-5 yıl arasında olan sporcuların spor karakter puanları ise 6 yıl ve üzeri olan sporculardan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anti sosyal puanları: spor yapma yılı 3-5 yıl olan sporcuların anti sosyal puanları spor yapma yılı 2 yıldan az olanların anti sosyal puanlarından yüksek olduğu bulunmuştur. Spor yapma yılı 6 yıl ve üzeri olan sporcuların ise anti sosyal puanları spor yapma yılı 2 yıldan az olanların anti sosyal puanlarından yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir.

Merhamet puanları: spor yapma yılı 3-5 yıl olan sporcuların merhamet puanları spor yapma yılı 2 yıldan az olanların merhamet puanlarından yüksek bulunmuştur.

Adalet puanları: spor yapma yılı 3-5 yıl olan sporcuların adalet puanları spor yapma yılı 2 yıldan az olanların adalet puanlarından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Spor yapma yılının spor karakter puanları üzerine literatür incelendiğinde, Lee yaptığı araştırmada 14-16 yaş aralığındaki sporcuların 11-13 yaş aralığındaki sporculara oranla yarışma severliği benimseme ve hile yapma alt boyutlarında yüksek bir ortalamaya sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır (28). Bir diğer araştırmada ise Güvendi ve arkadaşları, sporcuların spor yapma yılı arttıkça ahlaki karar alma ve evrensel ahlak değerlerine aykırı bir şekilde davranışlarda bulunduğu sonucunu elde etmiştir (200). Bu araştırmalar çalışmamız ile paralellik göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda spor yapma yılı ilerledikçe bireyin yarışma severlik duygularının artması ve kazanma

içgüdüünün ön planda olması sonucu hileye başvurması ve etik olmayan davranışlarda bulunmasının spor karakteri üzerine etki edebileceği söylenebilir.

Spor yapma yılının anti sosyal, merhamet, adalet alt boyutları üzerindeki farklılaşmalar üzerine literatür incelendiğinde, Yıldız tarafından yapılan araştırmada, spor yapma yılı az olan sporcuların spor yapma yılı fazla olan sporculara göre anti sosyal puanlarının yüksek olduğu bulunmuştur (184). Kaplan ve Akyüz futbolcular üzerine yaptıkları araştırmada ise spor yapma yılı 15-20 yıl arasında olan sporcuların spor yapma yılı 9-14 olanlara göre spor karakter ve merhamet puanlarının yüksek olduğu sonucunu elde etmişlerdir (192). Bir diğer araştırmada ise Öztürk ve Türkmen dart sporcuları üzerine yaptığı araştırmada adalet, merhamet, dürüstlük puanlarının yüksek düzeyde olmasını yaş ve spor yapma yılının artması ile ilişkilendirmiştir (201). Araştırma kapsamında elde edilen bulgular ile literatürdeki benzer çalışmalarda elde edilen bulgular paralellik göstermektedir. Katılımcıların spor yapma yılı arttıkça profesyonel olgunluğa ulaşması, tutum ve davranışlarında daha kontrollü hareket etmesi ve sportmen bir şekilde olaylara yaklaşım göstermesi sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Sporunun tecrübe sahibi olması, toplumsal değerlere hakim bir birey olarak örnek bir yapıya bürünmesi, insanlarla olan iletişim gücünün yüksek olması gibi durumların adalet, merhamet, anti sosyal alt boyutları üzerine pozitif anlamda etki edebileceği düşüncesini ortaya çıkarmaktadır.

Katılımcıların millilik değişkeni üzerine yapılan incelemeler sonucunda anti sosyallik alt boyutu özelinde farklılığın olduğu ve milli sporcu olmayanların milli sporcu olanlara göre anti sosyal puanlarına oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Literatür incelendiğinde, Yazıcı gerçekleştirdiği çalışmada bu çalışmada olduğu gibi millilik değişkenine göre sınamada bulunmuş ve millilik değişkeninin bireylerin spor karakter puanları üzerinde anlamlı bir farklılığa yol açtığı bulgusuna ulaşmıştır. Ayrıca amatör sporcuların profesyonel sporculara oranla daha çok anti sosyal eğiliminde olduğu sonucuna ulaşmıştır (196). Konuya ilişkin bir diğer çalışmada Yıldız yaptığı araştırma sonucunda Yazıcı ile benzer bir bulguya ulaşırken (184, 196), bir diğer çalışmada Özlü ise çalışmamız ile benzer bir bulguya ulaşarak millilik değişkeninin spor karakter puanı üzerinde anlamlı bir değişikliğe neden olmadığını belirlemiştir (202). Bu bulgular doğrultusunda, ulusal ve uluslararası alanda birçok turnuvaya katılan milli sporcular farklı kültürlerden oluşan topluluklar ile bir araya gelmesi ve etkileşim içerisinde olması onların sosyalleşmesi üzerinde etkili olabilir. Çalışmamızda milli olmayan sporcuların milli olanlara oranla anti sosyal puanlarının yüksek olması bu şekilde açıklanabilir.

Katılımcıların spor yapma yılı değişkenine göre spora özgü başarı motivasyon puanlarının farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0.05$). Spor yapma yılı 6 yıl ve üzeri olanların spora özgü başarı motivasyon genel puanları spor yapma yılı 2 yıldan az olan sporcuların spora özgü başarı motivasyon genel puanlarından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca spor yapma yılı 6 yıl ve üzeri olanların güç gösterme güdüsü puanları spor yapma yılı 2 yıldan az olanların güç gösterme güdüsü puanlarından yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Literatüre bakıldığında Özkan yaptığı araştırmada, spor yapma yılının artması ile birlikte futbolcuların psikolojik iyi oluşlarının pozitif etkilendiği sonucuna ulaşmıştır (203). Bir diğer araştırmada ise Aktop ve Erman, erkek sporcularda güç gösterme güdüsü alt boyutundaki yüksek puanın nedenini sporcuların edindiği spor deneyiminden kaynaklandığı sonucuna bağlamıştır (204). Eri tarafından yapılan araştırmada, futbolcuların spor yapma sürelerinin güç gösterme güdüsü üzerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğunu tespit etmiştir (205). Bu araştırmalar çalışmamız ile benzer sonuçları ortaya koymaktadır. Genel olarak katılımcıların spor yapma yılı arttıkça hem spora özgü başarı motivasyon puanlarının arttığı hem de güç gösterme güdülerinin baskın hale geldiği sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Nitel Bulgulara İlişkin Tartışma

Araştırmaya katılan sporculara sorulan **“Katıldığınız turnuvalarda oyun kurallarına uyulması konusunda düşünceleriniz nelerdir?”** sorusu üzerine verilen yanıtlardan elde edilen bulgular doğrultusunda; badmintoncular için turnuvalardaki oyun kurallarına uyulması noktasında eşitlik, adalet ve dürüstlüğün oldukça önemli olduğu, oyun kurallarına dikkat etme ve sportmenliğin haklı bir galibiyet için önkoşul niteliğinde olduğu sonucuna ulaşılabilir. Sporun doğasında bulunan rekabet ortamının bazen, oyun kurallarını ihlal ve sportmenliğe sığmayan davranışlara neden olduğu söylenebilir. Oyun kurallarına uymanın ve sportmen davranışların toplum tarafından sporcu hakkında iyi izlenimlere neden olurken, aykırı davranışların ise kötü izlenim bıraktığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

“Sporda başarı ve başarısızlığı nasıl tanımlarsınız?” sorusuna sporculardan alınan yanıtlar doğrultusunda; sporda başarı, verilen bir emeğin karşılığını almak, belirlenen hedeflere ulaşmanın yanında, uluslararası dereceler elde ederek spor tarihine adını yazdırmak ifadeleri çok sıklıkla kullanılmıştır. Diğer taraftan sporda başarı ödül kazanmak, aile ve antrenörlerin takdirini kazanmak ifadeleri de bireyin kendisi adına

başarıya ulaştığı düşüncesini ortaya çıkarabilir. Tabii ki bunları elde edebilmesi için de iyi performans göstermek gereklidir. Başarısızlık ise; başarıya ulaşmadaki olumsuz bir deneyim, hedefe ulaşamamak, pes ederek sporu bırakmak ve kendinden beklenen performansı gösterememek olarak yorumlanabilir.

“Sporda karakter kavramı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusu üzerine elde edilen yanıtlar doğrultusunda; sporda başarı için karakterin oldukça önemli bir unsur olduğu, karakterin sporcunun iyi ve kötü yanlarını gösterdiği, ayrıca karakterin davranış ve eylemlere yansıdığı, güçlü karaktere sahip olan sporcuların toplumun sevgi ve saygısını kazanarak, topluma örnek bir birey oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

“Karakterin sportif başarı üzerine etkisi var mıdır?” sorusu üzerine araştırmaya katılan 19 badmintoncudan 1’i dışında hepsi karakterin sportif başarı üzerinde etkisi olduğunu ifade etmişlerdir.

Alınan yanıtlar sonucunda karakterin sportif başarı üzerinde olumlu etkileri bulunmaktadır. Doğrudan iyi bir karaktere sahip olan başarılı bir sporcu olur anlamında değil de, iyi karakterle birleşen sportif disiplinin sporda başarıyı getiren temel unsurlardan biri olduğu söylenebilir.

Literatür incelendiğinde, müsabaka içerisinde bireyin oyun kuralları ve sportmenlik ruhuna bağlı bir şekilde performans gösterip eşit davranışlar sergilemesi sporun ahlaki bakış açısıyla spor karakteri üzerinde etkisi olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır (183). Camire ve Trudel, sporcuları ve çevresindeki etmenleri (antrenör, spor yöneticileri, aile) ahlaki bir bakış açısıyla ele almış, başarının sadakat, fedakarlık, özveri, takım çalışması ve iyi vatandaşlık gibi değerler ile ortaya çıktığını ifade etmişlerdir. Ayrıca sporcuların davranışlarıyla ortaya çıkan dürüstlük, adalet, tarafsızlık ve doğruluk gibi değerlerin ahlaki bir bakış açısıyla insanlarda güzel izlenimler bıraktığını belirtmişlerdir (43). Bredemeier ve Shields yaptıkları araştırmada sporcuların ahlaki tutum ve davranışlarını dört erdemli nitelik olarak adalet, merhamet, sportmenlik ve bütünlük ile açıklamıştır. Adalet; rekabet ortamında oyun kurallarına bağlı bir şekilde kalmayı, merhamet; empati kurup rakibin duygularını anlayabilmeli, sportmenlik; sporun getirdiği kalite ve standartlar gereği ölçülü bir şekilde davranışlar sergilemek olduğunu belirtmişlerdir (206). Bir diğer araştırmada ise Şahin sportif başarının ön planda olmasının elde edilecek başarıya gölge düşürebileceği ve sporcuda etik değerlendirme sürecinin olumsuz etkilenebileceği görüşünü ortaya çıkarmıştır. Ayrıca değerlere bağlı kalmanın sportif erdem ile ilişkili olduğu vurgulamıştır (207). Bu bilgilerden yola

ıkarak sporcuların verdiği yanıtların bütönlüğü ile literatürde yer alan bilgilerin benzerlik gösterdiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bu bilgiler doğrultusunda spor, bireylerde vücut sağlıklarının yanı sıra zihinsel sağlıklarının da gelişimi adına önemli kazanımlar sağlar. Ayrıca bireylere küçük yaşlardan itibaren alışkanlık olarak kazandırılıp ömür boyu sürdürölmesi gereken bir faaliyet olmalıdır. Bireylerin sağlıklı kalabilmeleri, hastalıklara karşı daha güçlü bir yapıya sahip olabilmeleri ve uzun yıllar yüksek enerji ile yaşayabilmeleri adına sporun önemli kazanımlar sağladığı kabul edilmektedir. Spor denildiğı zaman ilk olarak fizyolojik katkıları akla geliyor olsa da sporun bireyler üzerinde zihinsel etkileri de bulunmaktadır. Nitekim çalışma kapsamında da bu zihinsel etkilerden olan karakter özellikleri ve spora özgü başarı motivasyonları üzerinde durulmuştur. Spor organizasyonu içerisinde edindikleri deneyim ve kazanımlar da bireylerin karakterleri ile gündelik yaşamlarına da tesir etmektedir. Gerek bireysel sporlar olsun gerekse takım sporları olsun bir spor organizasyonu içerisinde yer alan bireyler farklı yönlerden kendilerini disipline edebilme becerilerini geliştirirken, motivasyon, zorluklarla mücadele, iletişim gibi daha birçok farklı alanda da gelişim göstermektedirler.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışma kapsamında badmintoncular özelinde bir araştırma gerçekleştirilirken sporcuların temel olarak spor karakterleri ve spora özgü başarı motivasyonları düzeyleri, bununla birlikte bu düzeylerin bireylerin demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi araştırılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda elde edilen bulguların nitel bulguları kısmen desteklediği ve araştırmada sporcuların bilgi ve tecrübelerini ayrıntılı bir şekilde ele alarak bütüncül bir anlayış izlenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

Yapılan fark analizleri sonucunda katılımcıların spor karakter düzeylerinin eğitim durumu, millilik, yaşanılan yer, aylık gelir ve cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği elde edilmiştir. Ayrıca spora özgü başarı motivasyon düzeylerinin ise eğitim durumu, millilik, yaş, yaşanılan yer, cinsiyet ve milli sporcu olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Sadece spor yapma yılına göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Spor karakteri düzeylerinde katılımcıların aylık gelir, spor yapma yılı, yaş ve milli sporcu olma değişkenlerine göre anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre aylık gelir değişkeni özelinde yalnızca merhamet alt boyutunda anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Gelir seviyesi arttıkça merhamet düzeyinin düştüğü tespit edilmiştir.

Katılımcıların spor yapma yılına göre, 5 yıl üzeri olan sporcuların diğer sporculara göre spor karakter düzeylerinin daha düşük olduğu sonucu bulunmuştur.

Yaşa göre yapılan sınamada 20 yaş üstü katılımcıların spor karakter düzeylerinin 20 yaş altı katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenirken, milli sporcu olma durumuna göre sadece anti sosyal alt boyutu özelinde anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Ayrıca milli sporcu olmayan katılımcıların anti-sosyal puanlarının milli olan sporculara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Spora özgü başarı motivasyonu özelinde yapılan sınamalarda ise spor yapma yılına göre anlamlı farklılığa rastlanırken, katılımcıların spor yapma yılı arttıkça spora özgü başarı motivasyonlarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Spor karakteri ile spora özgü başarı motivasyonu arasındaki ilişkiye bakıldığında ise iki olgu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. İlişki doğrusal olup zayıf (0.127) olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak spor, birçok farklı zihinsel ve fiziksel bileşen ile birlikte ortaya çıkan bir aktivite olup özellikle amatör çabanın ötesindeki faaliyetlerde bireylere önemli kazanımlar sağlamaktadır. Çalışma kapsamında badmintoncular özelinde incelemede bulunulurken spor yapma yılına, yaşa ve aylık gelire göre spor karakteri düzeylerinde anlamlı farklılığa rastlanmış olması verilen eğitimin, yaşla birlikte gelen olgunluğun ve aylık gelirin getirdiği sosyo-ekonomik düzeyin sporcuların spor karakterleri üzerinde etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca spor karakteri ile spora özgü başarı motivasyonu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin bulunması son derece değerlidir.

Öneriler

1. Spor yapma yılı arttıkça sporcuların kazanmaya önem vermeleri sportif erdem ve ahlaktan uzaklaşmaya sebebiyet verebilir. Bunun önüne geçmek için antrenörlerin dikkatli bir şekilde sporcularını motive etmesi gerekmektedir.
2. Araştırmamızda yer alan spor karakteri ile spora özgü başarı motivasyonu arasındaki ilişkinin badminton branşındaki antrenörlere, sporcularının kendilerini nasıl geliştirmeleri gerektiği noktasında yönlendirici bilgiler sunmakta ve bu konuda onların bilgi sahibi olmasını sağlayabilir.
3. Çocuklarını badminton branşına yönlendirmek isteyen ebeveynlerin bu çalışmadan yararlanarak badmintoncuların psikolojik performans seviyeleri hakkında fikir sahibi olabilirler.
4. Bu branştaki antrenörler, bu çalışmadaki veriler ve sonuçlar sayesinde sporcuların eksik yönlerini belirleyebilmekte ve sporculara uygun mental antrenman programları oluşturabilir.
5. Literatürde bu branşa dair psikolojik araştırmaların yetersiz olduğu, farklı değişkenler ile farklı gruplar üzerine bu alanda daha çok bilimsel çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

1. Demiray U. *Meslek Yüksek Okulları İçin Genel İletişim*, 1. Baskı. Ankara, Pegem Yayıncılık, 2003: 90.
2. Arizona Spor Summit Accord. <https://tcoe.org/docs/default-source/character-counts/pvwh/arizona-accord.pdf> Son Erişim Tarihi: 4 Mart 2023.
3. Doty J. Sports Build Character?! *J Coll Character*, 2006, 7(3): 1-9.
4. Lund J, Tannenhill D. *Standards-Based Physical Education Curriculum Development*, 3th ed. Boston, M.A: Jones and Bartlett Learning Publisher, 2010: 128.
5. İmamalı H, Ünver G. Spor karakterinin demografik nitelikler açısından incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 2018,1: 36–49.
6. Bacanlı H. *Gelişim ve Öğrenme*, 10. Baskı. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2005: 204.
7. Ong NC. Assessing objective achievement motivation in elite athletes: A comparison according to gender, sport type, and competitive level. *Int J Sport Exerc Psychol* 2019, 17(4): 397-409.
8. Keegan RJ, Harwood CG, Spray CM, Lavallee DE. A qualitative investigation exploring the motivational climate in early career sports participants: Coach, parent and peer influences on sport motivation. *Psychol Sport and Exerc* 2009: 10(3): 361–72.
9. Smith RE, Smoll FL, Cumming SP. Effects of a motivational climate intervention for coaches on young athletes' sport performance anxiety. *J Sport Exerc Psychol* 2007, 29: 39-59.
10. Şimşek MŞ, Akgemci T, Çelik A. *Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütlerde Davranış*, 2. Baskı. Ankara, Gazi Kitabevi, 2008: 99.
11. Hazar ÇM. Kişilik ve iletişim tipleri. *Selçuk İletişim Dergisi* 2006, 4(2): 125-40.
12. Basım N, Çetin F, Tabak A. Beş faktör kişilik özelliklerinin kişilerarası çatışma çözme yaklaşımlarıyla ilişkisi, *Türk Psikolojisi Dergisi* 2009, 24(63): 20-37.
13. Kutanis R. *Örgütlerde Davranış Bilimleri*, 4. Baskı. Sakarya, Sakarya Yayıncılık, 2009: 70.
14. Tutar H, Yılmaz MK. *İletişim Genel ve Örgütsel Boyutuyla*, 9. Baskı. Ankara, Seçkin Yayıncılık. 2012: 43.

15. Burger JM. *Kişilik*. Sarıoğlu İD (Çeviren). 1. Baskı. İstanbul, Kaknüs Yayınları. 2006: 22-6.
16. Bilgin M. Ergenlerin beş faktör kişilik özelliği ile bilişsel esneklik ilişkisi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 2017, 16(62): 945-54.
17. Zel U. *Kişilik ve Liderlik: Evrensel Boyutlarıyla Yönetmel Açından Araştırmalar*, Teoriler ve Yorumlar, 3. Baskı. Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2001: 22-5.
18. Markus HR, Kitayama S. Cultures and selves: A cycle of mutual constitution. *Perspect Psychol Sci* 2010, 5(4): 420-30.
19. Choi D, Oh IS, Colbert AE. Understanding organizational commitment: A meta-analytic examination of the roles of the five-factor model of personality and culture. *J Appl Psychol* 2015, 100(5): 1542-67.
20. Harris JR. Where is the child's environment? A group socialization theory of development. *Psychol Rev* 1995, 102(3): 458-89.
21. Berndt TJ. Friendship quality and social development. *Curr Dir Psychol Sci* 2002, 11(1): 7-10.
22. Barnett T, Pearson AW, Pearson R, Kellermanns FW. Five-factor model personality traits as predictors of perceived and actual usage of technology. *Eur J Inf Syst* 2015, 24(4): 374-90.
23. Zel U. *Kişilik ve Liderlik*, 3. Baskı. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık, 2011: 3.
24. Cervone D. Pervin LA. *Personality Theory and Research*. Çeviri: Baloğlu M. *Kişilik Psikolojisi- Kuram ve Araştırma*, 12. Baskı. Ankara, Nobel Yayıncılık. 2016:18.
25. Eroğlu F. *Davranış Bilimleri*, 10 Basım. İstanbul, Beta Yayınları, 2010:217
26. https://assets.ngin.com/attachments/document/0138/3102/USOC_QCF_FINAL.pdf Son Erişim Tarihi: 20 Haziran 2022.
27. Allen MS, Greenlees I, Jones MV. Personality in sport: A comprehensive review. *Int Rev Sport Exerc Psychol* 2013, 6(1): 184-208.
28. Lee MJ, Whitehead J, Ntoumanis N. Development of the attitudes to moral decisionmaking in youth sport questionnaire (AMDYSQ). *Psychol Sport Exerc* 2007, 8(3): 369-92.
29. Sevilmiş A, Şirin EF, Ocak UC. Sporcuların ahlaki karar alma tutumlarının sportmenlik yönelim boyutları açısından incelenmesi, *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2021, 23(1): 1-13.

30. Gürpınar B. Sporcu ortaokul ve lise öğrencilerinin spora ait değişkenler açısından ahlaki karar alma tutumları. *Eğitim ve Bilim Dergisi* 2014, 39(176): 413-24.
31. Arıpınar E, Donuk B. *Spor Yönetim ve Organizasyonlarında Etik Yaklaşımlar, Fair Play*, 3. Baskı. İstanbul, Ötüken Neşriyat Yayınevi, 2011: 145-89.
32. Kavussanu M. Moral behaviour in sport: A critical review of the literature. *Int Rev Sport Exerc Psychol* 2008, 1(2): 124-38.
33. Kavussanu M, Boardley ID. The prosocial and antisocial behavior in sport scale. *J Sport Exerc Psychol* 2009, 31(1): 97-117.
34. Kavussanu M, Seal AR, Phillips DR. Observed prosocial and antisocial behaviors in male soccer teams: Age differences across adolescence and the role of motivational variables. *J Appl Sport Psychol* 2006, 18(4): 326-44.
35. Gilbert KR. *Introduction: Why Are We Interested in Emotions? The Emotional Nature of Qualitative Research*. Boca Raton, FL: CRC Press, 2001: 3-16.
36. Soygüden A. Sporda yaşanan örnek etik davranışların toplumsal karakterin oluşmasına etkileri. *Helal ve Etik Araştırmalar Dergisi* 2019, 1(1): 60-72.
37. Terlemez M. Antrenörlerin davranış özellikleri, ilke ve çalışma yöntemleri, *Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi* 2019, 1(3): 19-28.
38. Özdevecioğlu M, Yalçın Y. Spor tatmininin sporcuların stres ve saldırganlık düzeyleri üzerindeki etkisi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2010, 4(1): 63-76.
39. Larson RW. Toward a psychology of positive youth development. *Am Psychol* 2000, 55: 170-83.
40. Wright AD, Cote J. A retrospective analysis of leadership development through sport. *Sport Psychol* 2003, 17: 268-91.
41. Doty J, Pim R. Do character education programs in sports work? A Three Year Assessment. *J Coll Character* 2010, 11(2): 1-12.
42. Oelstrom T. Building the dream house with a foundation of character. *Am J Educ* 2003, 96(4): 469-95.
43. Camire M, Trudel P. High school athlete' perspectives on character development through sport participation. *Phys Educ Sport Pedagogy* 2010, 15(2):193-7.
44. Vierimaa M, Erickson K, Cote J, Gilbert W. Positive youth development: a measurement framework for sport. *Int J Sports Sci Coach* 2012, 7(3): 601-14.
45. Bredemeier B, Shields D. Values and Violence in Sport. *Psychol Today* 1985, 19: 22-32.

46. Bowker A. The relationship between sports participation and self-esteem during early adolescence. *Can J Behav Sci* 2006, 38(3): 214–29.
47. Darling N, Caldwell LL, Smith R. Participation in school-based extracurricular activities and adolescent adjustment. *J Leis Res* 2005, 37(1): 51-76.
48. Gardner M, Roth J, Brooks-Gunn J. Adolescents' participation in organized activities and developmental success 2 and 8 years after high school: Do sponsorship, duration, and intensity matter? *Dev Psychol* 2008, 44(3): 814–30.
49. Dugdale JR, Eklund RC, Gordon S. Expected and unexpected stressors in major international competition: Appraisal, coping, and performance. *Sport Psychol* 2002, 16(1): 20-33.
50. Giacobbi PR, Weinberg RS. An examination of coping in sport: Individual trait anxiety differences and situational consistency. *Sport Psychol* 2000, 14(1): 42-62.
51. Lane AM, Beedie CJ, Devonport TJ, Stanley DM. Instrumental emotion regulation in sport: Relationships between beliefs about emotion and emotion regulation strategies used by athletes. *Scandinavian J Med Sci Sports* 2011, 21(6): 445–51.
52. Martin EM, Hom TS. The role of athletic identity and passion in predicting burnout in adolescent female athletes. *Sport Psychol* 2013, 27: 338-48.
53. Harrison PA, Narayan G. Differences in behavior, psychological factors, and environmental factors associated with participation in school sports and other activities in adolescence. *J Sch Health* 2003, 73(3): 113-20.
54. Slutzky CB, Simpkins SD. The link between children's sport participation and self-esteem: Exploring the mediating role of sport self-concept. *Psychol Sport Exerc* 2009, 10(3): 381-9.
55. Simpkins SD, Vest AE, Becnel JN. Participating in sport and music activities in adolescence: The role of activity participation and motivational beliefs during elementary school. *J Youth Adolesc* 2010, 39: 1368-86.
56. Williams DJ. An examination of athletic identity, sport commitment, time in sport, social support, life satisfaction and holistic wellness in college student–athletes. The University of North Carolina, Doctoral Thesis, USA, Greensboro, 2007.
57. Martin JJ, Eklund RC, Adams–Mushett C. Factor structure of the athletic identity measurement scale with athletes with disabilities. *Adapt Phys Activ Q* 1997, 14(1): 74–82.

58. Miller, PS, Kerr GA. The role experimentation of intercollegiate student athletes. *Sport Psychol* 2003, 17(2): 196-219.
59. Settles IH, Sellers RM, Damas AJ. One role or two? The function of psychological separation in role conflict. *J Appl Psychol* 2002, 87(3): 574-82.
60. Brewer BW, Van Raalte JL, Linder DE. Athletic identity: Hercules' muscle or achilles' heel?, *Int J Sport Psychol* 1993, 24: 237-54.
61. Yopyk DA, Prentice DA. Am i an athlete or a student? Identity salience and stereotype threat in student-athletes. *Basic Appl Soc Psychol* 2005, 27(4): 329-36.
62. Lamont–Mills A, Christensen SA. Athletic identity and its relationship to sport participation levels. *J Sci Med Sport* 2006, 9: 472–8.
63. Wiechman SA, Williams J. Relation of athletic identity to injury and mood disturbance. *J Sport Behav* 1997, 20(2): 199–10.
64. Sparkes AC. Athletic identity: Achilles' heel to the survival of self. *Qual Health Res* 1998, 8(5): 644-64.
65. Brymer E, Schweitzer R. Extreme sports are good for your health: A phenomenological understanding of fear and anxiety in extreme sport. *J Health Psychol* 2012, 18(4): 477–87.
66. Samuel RD, Tenenbaum G, Mangel E, Badir A. Athletes' experiences of severe injuries as a career–change event. *J Sport Psychol Action* 2015, 6(2): 1–22.
67. Baker J, Safai P, Fraser–Thomas J. *Health and Elite Sport. Is High Performance Sport A Healthy Pursuit?*. 2nded. London, Routledge Press, 2015: 99– 116.
68. Griffith KA, Johnson KA. Athletic identity and life roles of division I and division III collegiate athletes. *J Undergrad Res* 2006, 47(5): 225-31.
69. Stambulova NB. Developmental sports career investigations in Russia: A postperestroika analysis. *Sport Psychol* 1994, 8(3): 221-37.
70. Cornelius A. The relationship between athletic identity, peer and faculty socialization, and college student development. *J Coll Stud Dev* 1995, 36(6): 560-73.
71. Houle JLW, Brewer BW, Kluck AS. Developmental trends in athletic identity: A two-part retrospective study. *J Sport Behav* 2010, 33(2): 146-59.
72. Brewer BW, Cornelius AE, Stephan Y, Van Raalte J. Self–protective changes in athletic identity following anterior cruciate ligament reconstruction. *Psychol Sport Exerc* 2010, 11(1): 1–5.

73. Salgado LN. Project S.A.I.D: Student-athlete identity development. <https://www.proquest.com/pagepdf/874158016?accountid=86207> Son Erişim Tarihi: 22 Mayıs 2022.
74. Brewer BW, Raalte JLV, Cornelius AE, Petitpas AJ, Sklar JH, Pohlman MH, Ditmar TD. Psychological factors, rehabilitation adherence, and rehabilitation outcome after anterior cruciate ligament reconstruction. *Rehabil Psychol* 2000, 45(1): 20-37.
75. Danish SJ. Musings about personal competence: The contributions of sport, health, and fitness. *Am J Community Psychol* 1983, 11(3): 221-40.
76. Pearson RE, Petitpas AJ. Transitions of athletes: Developmental and preventive perspectives. *J Couns Dev* 1990, 69(1): 7-10.
77. Parham WD. The intercollegiate athlete: A 1990s profile. *Couns Psychol* 1993, 21(3): 411-29.
78. Brewer BW. Self-identity and specific vulnerability to depressed mood. *J Pers* 1993, 61(3): 343-64.
79. Tasiemski T, Brewer BW. Athletic identity, sport participation, and psychological adjustment in people with spinal cord injury. *Adapt Phys Activ Q* 2011, 28(3): 233-50.
80. Balague G. Understanding identity, value, and meaning when working with elite athletes. *Sport Psychol* 1999, 13(1): 89-98.
81. Ryska AT. The Effects of athletic identity and motivation goals on global competence perceptions of student-athletes. *Child Study J* 2002, 32,(2): 109-29.
82. Gatz M, Messner MA. *Paradoxes of Youth Sport*. 1th ed. Albany, USA, State University of New York Press, 2002: 31-47.
83. Petitpas AJ. Identity foreclosure: A unique challenge. *Pers Guid J* 1978, 56(9): 558-61.
84. Chen S, Snyder SH, Magner M. The effects of sport participation on student-athletes' and non-athlete students' social life and identity. *J Issues Intercol Athl* 2010, 3: 176-93.
85. Lally PS, Kerr GA. The career planning, athletic identity, and student role identity of intercollegiate student-athletes. *Res Q Exerc Sport* 2005, 76(3): 275–85.

86. Douglas K, Carless D. Abandoning the performance narrative: Two women's stories of transition from professional sport. *J Appl Sport Psychol* 2009, 21(2): 213-30.
87. Foster SJL, Huml MR. The relationship between athletic identity and academic major chosen by student-athletes. *Int J Exerc Sci* 2017, 10(6): 915-25.
88. Tyrance SC, Harris HL, Post P. Predicting positive career planning attitudes among NCAA Division I college student-athletes. *J Clin Sport Psychol* 2013, 7(1): 22-40.
89. Murphy GM, Petitpas AJ, Brewer BW. Identity foreclosure, athletic identity, and career maturity in intercollegiate athletes. *Sport Psychol* 1996, 10(3): 239-46.
90. Rohrs-Cordes K, Paule-Koba AL. Evaluation of an NCAA sponsored online support group for career-ending injured collegiate athletes transitioning out of sports. *J Study Sports Athl Educ* 2018, 12(3): 200-19.
91. Warriner K, Lavallee D. The retirement experiences of elite female gymnasts: Self identity and the physical self. *J Appl Sport Psychol* 2008: 20(3): 301-17.
92. Clift BC, Mower RL. Transitioning to an athletic subjectivity: First-semester experiences at a corporate (sporting) university. *Sport Educ Soc* 2013, 18(3): 349-69.
93. Werthner PM, Orlick T. Retirement experiences of successful Olympic athletes. *Int J Sport Psychol* 1986, 17(5): 337-63.
94. Vallerand RJ, Losier GF. Self-Determined Motivation and Sportsmanship Orientation: An Assessment of Their Temporal Relationship. *J Sport Exerc Psychol* 1994, 16(1): 229-45.
95. Felicity H. *The Ethical School*, Çeviri: Kunt-Akbaş S. *Eğitimde Etik*, 3. Baskı. İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2002: 20-2.
96. Balçıkanlı GS. The turkish adaptation of the prosocial and antisocial behavior insport scale. *Int J Humanit Soc Sci* 2013, 3(18): 271-6.
97. Güllü S. Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ile sportmenlik yönelimleri üzerine bir araştırma. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2018, 16(4): 190-4.
98. Çalayır Ö, Yıldız N, Yaldız Ö, Çoknaz H. Hokey müsabakalarına katılan sporcuların beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarının incelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi* 2017, 7(2): 27-7.

99. Cecchini JA, Montero J, Alonso A, Izquierdo M, Contreras O. Effects of personal and social responsibility on fair play in sports and self-control in school-aged youths. *Eur J Sport Sci* 2007, 7(4): 203-11.
100. Günay M, Yüce A. *Futbol Antrenmanının Bilimsel Temelleri*, 3. Baskı. Ankara, Gazi Kitabevi, 2008: 431-4.
101. Loland S. *Fair Play in Sport: A Moral Norm System*. 1th ed. London, Routledge Press. 2001: 93-6.
102. Dragos PF. Study regarding the role of motivation in the sport performance activities. *Balt J Health Phys Act* 2014, 6(1): 48-55.
103. Yapıcı Ş, Yapıcı M. *Eğitim Psikolojisi*, 2. Baskı. Ankara, Anı Yayıncılık, 2010: 210-8.
104. Turkey H, Sökmen T. Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sporda güdülenme kaynakları ve stresle başa çıkma tarzları. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2014, 1(3): 1-9.
105. Topses G. *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*, 1. Baskı. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2003: 256.
106. Erden M, Akman Y. *Eğitim Psikolojisi*, 19. Baskı. Ankara, Arkadaş Yayınevi, 2011:222.
107. Halbrook M, Blom LC, Hurley K, Bell RJ, Holden JE. Relationships among motivation, gender, and cohesion in a sample of collegiate athletes. *J Sport Behav* 2012, 35(1): 61-77.
108. Weiss MR, Petlichkoff LM. Children's motivation for participation in and withdrawal from sport: Identifying the missing links. *Pediatr Exerc Sci* 1989, 1(3): 195-11.
109. Zahariadis PN, Biddle SJ. Goal orientations and participation motives in physical education and sport: Their relationships in english schoolchildren. *Athletic Insight: J Sport Psychol* 2000, 2(1): 1-12.
110. Cunningham GB, Kwon H. The theory of planned behaviour and intentions to attend a sport event. *Sport Manag Rev* 2003, 6(2): 127-45.
111. Frederick CM, Ryan RM. Differences in motivation for sport and exercise and their relations with participation and mental health. *J Sport Behav* 1993, 16(3): 124-46.

112. Demir GT, Cicioğlu Hİ. Motivation scale for participation in physical activity (MSPPA): A study of validity and reliability fiziksel aktiviteye katılım motivasyonu ölçeği (FAKMÖ): geçerlik ve güvenirlik çalışması. *J Hum Sci* 2018, 15(4): 2479-92.
113. Körük E, Biçer T, Donuk B. Amatör futbol antrenörlerinin liderlik davranış tipleri kullandıkları motivasyon tekniklerinin belirlenmesi. *İ.Ü. Spor Bilimleri Dergisi* 2003, 11(3): 53-7.
114. Hayamizu T. Between intrinsic and extrinsic motivation: Examination of reasons for academic study based on the theory of internalization. *Jpn Psychol Res* 1997, 39(2): 98–8.
115. Zeigler-Hill V, Shackelford T. *Encyclopedia of Personality and Individual Differences*. Switzerland, Springer International Publishing, 2016: 1-4.
116. Jacobs JE. *Developmental Perspectives on Motivation*. USA: University of Nebraska Press. 1993: 1-56.
117. Pelletier LG, Fortier MS, Vallerand RJ, Briere NM. Associations between perceived autonomy support, forms of self-regulation, and persistence: A prospective study. *Motiv Emot* 2001, 25(4): 279–6.
118. Kazak Z. Sporda Güdülenme Ölçeği – SGÖ’nin türk sporcuları için güvenirlik ve geçerlik çalışması. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 2004, 15(4): 191-6.
119. Ada EN, Beden eğitimi derslerinde güdusel iklim ve güdülenmenin optimal performans duygu durumu üzerindeki etkisinin incelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Ana Bilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı, Doktora Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi, 2011.
120. Deci EL, Ryan RM. The “what” and “why” of goal pursuits: human needs and the self-determination of behavior, *Psychol Inq* 2000, 11(4): 227-68.
121. Ingledew DK, Markland D, Sheppard KE. Personality and self-determination of exercise behaviour, *Pers Individ Dif* 2004, 36(8): 1921-32.
122. Starkes JL, Ericsson K. Expert performance in sports: Advances in research on sport expertise.
<http://drjj5hc4fteph.cloudfront.net/Articles/2003%20Starkes%20and%20Ericsson%20Chapt%203.pdf> Son Erişim Tarihi: 4 Ocak 2023.

123. Hagger MS, Chatzisarantis NLD, Culverhouse T, Biddle SJH. The process by which perceived autonomy support in physical education promotes leisure time physical activity intentions and behavior: A trans-contextual model. *J Educ Psychol* 2003, 95(4): 784-95.
124. Hagger M, Chatzisarantis N. *Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport*. Champaign, Leeds, UK: Human Kinetics Europe. 2007:1-20.
125. Tenenbaum G, Eklund R, Kamata A. *Measurement in Sport And Exercise Psychology*, 1th ed. USA, IL: Human Kinetics. 2012: 279- 92.
126. Vollmer F. The relationship between expectancy and academic achievement - how can it be explained. *Br J Educ Psychol* 1986, 56(1): 64-4.
127. Ersöz G, Öztürk M, Kılınç F, Koşkan Ö, Çetinkaya E. Sporcuların güdülse yönelimlerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi, *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2012, 7(1):15-26.
128. Aydın A. *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*, 4. Baskı. İstanbul, Alfa Basım Yayım Dağıtım, 2004: 150.
129. Biddle S, Wang CKJ, Kavussanu M. Correlates of achievement goal orientations in physical activity: A Systematic Review of Research, *Eur J Sport Sci* 2003, 3(5): 1-20.
130. Bortoli L, Bertollo M, Comani S, Robazza C. Competence, achievement goals, motivational climate, and pleasant psychobiosocial states in youth sport. *J Sports Sci* 2011, 29(2): 171-80.
131. Dweck CS. Motivational processes affecting learning. *Am Psychol* 1986, 41(10): 1040-8.
132. Dweck CS, Leggett EL. A social-cognitive approach to motivation and personality. *Psychol Rev* 1988, 95(2): 256-73.
133. Fox K, Goudas M, Biddle S, Duda J, Armstrong N. Children's task and ego goal profiles in sport. *Br J Educ Psychol* 1994, 64(2): 253-61.
134. Standage M, Treasure DC. Relationship among achievement goal orientations and multidimensional situational motivation in physical education. *Br J Educ Psychol* 2002, 72(1): 87-103.
135. Xiang P, McBride RE, Bruene A, Liu Y. Achievement goal orientation patterns and fifth graders' motivation in physical education running programs. *Pediatr Exerc Sci* 2007, 19(2): 179-91.

136. Ntoumanis, N. Empirical links between achievement goal theory and selfdetermination theory in sport. *J Sports Sci*, 2001, 19(6): 397-9.
137. Ames C. Classrooms: goals, structures, and student motivation. *J Educ Psychol* 1992, 84(3): 261–71.
138. Duda JL, Chi L, Newton ML, Walling MD, Catley D. Task and ego orientation and intrinsic motivation in sport. *Int J Sport Psychol* 1995, 26(1): 40–63.
139. Ferrer-Caja E, Weiss MR. Predictors of intrinsic motivation among adolescent students in physical education, *Res Q Exerc Sport* 2000, 71(3): 267–79.
140. Sarrazin P, Roberts GC, Cury F, Biddle SJH, Famose JP. Exerted effort and performance in climbing among boys: The influence of achievement goals, perceived ability, and task difficulty, *Res Q Exerc Sport* 2002, 73: 425–36.
141. Steyn BJM, Steenkamp AS, Viviers FL. Ego and task orientation and the ethical problems of high school sport in South Africa. *Phys Educ Recreat* 1997, 20(1): 55-64.
142. Hagger M, Chatzisarantis N. Self-determination theory and the psychology of exercise, *Int Rev Sport Exerc Psychol* 2008, 1(1): 79-3.
143. Erdem M. Amerikan Futbolu Sporcularında Sporda Güdülenme Ölçeği'nin Geliştirilmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sporda Psiko-sosyal Alanlar Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Ankara Üniversitesi, 2008.
144. Tenenbaum G, Eklund RC. *Handbook of Sport Psychology*, 3. Ed. Canada, 2007: 59-83.
145. Hollembeak J, Amorose AJ. Perceived coaching behaviors and college athletes' intrinsic motivation: A test of self- determination theory, *J Appl Sport Psychol* 2005,17(1): 20-36.
146. Standage M, Duda JL, Ntoumanis N. A model of contextual motivation in physical education: using constructs from self-determination and achievement goal theories to predict physical activity intentions. *J Educ Psychol* 2003, 95(1): 97-110.
147. Ryan RM, Deci EL. *Overview of self-determination theory: An organismic-dialectical perspective*. USA: Rochester, NY: University of Rochester Press. 2002: 3–33.
148. Dienstbier RA. *Perspectives on Motivation*, USA: University of Nebreska Press, 1991, 38: 237–88.

149. Deci EL, Ryan RM. *Handbook of Self-Determination Research*. USA: University of Rochester Press. 2002:183–3.
150. Mageau GA, Vallerand RJ. The coach–athlete relationship: A motivational model. *J Sports Sci* 2003, 21(11): 883–4.
151. Soenens B, Vansteenkiste M. Antecedents and outcomes of selfdetermination in three life domains: the role of parents’ and teachers’ autonomy support. *J Youth Adolesc* 2005, 34(6): 589–4.
152. Pelletier LG, Fortier MS, Vallerand RJ, Tuson KM, Briere NM, Blais MR. Toward a new measure of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation in sports: The Sport Motivation Scale (SMS)”. *J Sport Exerc Psychol* 1995,17(1): 35-7.
153. Gagne M, Ryan RM, Bargmann K. Autonomy support and need satisfaction and well-being in gymnasts. *J Appl Sport Psychol* 2003, 15(4): 372–90.
154. Roberts GC, Kristiansen E. *Goal Setting to Enhance Motivation in Sport*. USA, IL: Human Kinetics, 2012: 207-18.
155. Horn T. *Advances in Sport Psychology*, 3rd ed. USA, IL: Human Kinetics, 2008: 339-75.
156. Williams JM. *Applied Sport Psychology: Personal Growth to Peak Performance* 6th ed. New York: McGraw-Hill, 2010: 201-20.
157. Roberts GC. *Advances in Motivation in Sport and Exercise*. 3th ed. USA, Human Kinetics, 2001: 183-234.
158. Dunn R. Learning styles: Theory, research and practice. *Natl Forum Appl Educ Res J* 2000, 13(1): 3-22.
159. Conroy DE, Poczwadowski A, Henschmen KP. Evaluative criteria and consequences associated with failure and success for athletes and performing artists. *J Appl Sport Psychol* 2001, 13(3): 300-22.
160. Burton D, Pickering M, Weinberg RS, Yukelson D, Weigand D. The competitive goal effectiveness paradox revisited: Examining the goal practices of prospective Olympic athletes. *J Appl Sport Psychol* 2010, 22(1): 72-86.
161. Gould D, Maynard I. Psychological preparation for the Olympic Games. *J Sports Sci* 2009, 27(13): 1393-8.
162. Kristiansen E, Roberts GC, Abrahamsen FE. Achievement involvement and stress coping in elite sport. *Scand J Med Sci Sports* 2008,18(4): 526-38.

163. Singer RN, Murphey M, Tennant LK. *Handbook of Research on Sport Psychology*. New York: Macmillan Publications, 1993: 328-64.
164. Todorovich JR, Wirth CK, Zhang JJ, Tilman MD, Fleming DS. Measuring student compliance in elementary physical education. *Teach Elem Phys Educ* 2004,15(4): 38-40.
165. Horn T. *Advances in Sport Psychology*, 2nd ed. USA: Human Kinetics, 2002: 37-67.
166. Todorovich JR, Model ED, Wirth CK. Stopka CB. I'm going to let my students do what?! Addressing safety in task involved setting. *Teach Elem Phys Educ* 2005, 16(1): 22-6.
167. Steyn BJM. Sport psychological considerations in children. *SA J Contin Med Educ* 2001,19(1): 11-6.
168. Cockerill I. *Solutions in Sport Psychology*, 1th ed. London, Cengage Learning EMEA, 2002: 32-43.
169. Vlachopoulos S. Biddle SJH. Achievement goal orientations and intrinsic motivation in a track and field event in school physical education. *Eur Phy Educ Rev* 1996, 2(2): 158-64.
170. Fry MD, Fry AC. Goal perspectives and motivational responses of elite junior weightlifters, *J Strength Cond Res* 1999, 13(4): 311-7.
171. Murphy S. *The Sport Psych. Handbook*. USA: Human Kinetics. 2005: 19-36.
172. Creswell JW, Creswell JD. Research Design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches.
https://fe.unj.ac.id/wp-content/uploads/2019/08/Research-Design_Qualitative-Quantitative-and-Mixed-Methods-Approaches.pdf Son Erişim Tarihi: 1 Ocak 2023
173. Jick TD. Mixing Qualitative And Quantitative Methods: Triangulation in action. *Adm Sci Q* 1979, 24(4): 602-11.
174. Scandura TA, Williams EA. Research methodology in management: Current practices, trends, and implications for future research. *Acad Manage J* 2000, 43(6): 1248-64.
175. Creswell JW. Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative. <http://repository.unmas.ac.id/medias/journal/EBK-00121.pdf> Son Erişim Tarihi: 4 Ocak 2023

176. Park HJ. Features of high school students' components of conceptual ecologies, *J Korean Assoc Sci Educ* 2012, 32(3): 502-23.
177. Davies HT, Sandra MN, Smith P. *What works? Evidence-based Policy and Practice in Public Services*, UK: Policy Press. 2000: 291- 316.
178. Johnson B, Onwuegbuzie A. Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educ Res* 2004, 33 (7): 21.
179. Burton RM, Obel B. The validity of computational models in organization science: From model realism to purpose of the model. *Comput Math Organ Theory* 1995, 1(1): 57-72.
180. Alp AF. Milli Taekwondocuların Mükemmeliyetçilik ve Başarısızlık Korkusu Düzeylerinin İncelenmesi: Bir Karma Yöntem Araştırması. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans tezi, Eskişehir; Anadolu Üniversitesi, 2020.
181. Creswell JW. *Karma Yöntem Araştırmalarına Giriş*, Sözbilir M. (Çeviren). 3. Baskı. Ankara: Pegem Akademi, 2017: 36.
182. Suri H. Purposeful sampling in qualitative research synthesis, *Qual Res J* 2011, 11(2): 63-75.
183. Görgüt İ, Tuncel S. Spor Karakter Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması, *Spormetre, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2017, 15(3): 149-56.
184. Yıldız Y. Bireysel ve takım sporcularının sportif karakterlerinin ve zekâ boyutlarının sportif başarı motivasyonları üzerine etkisinin incelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Muğla: Sıtkı Koçman Üniversitesi, 2019.
185. Tiryaki Ş, Gödelek E. Spora özgü başarı motivasyonu ölçeğinin Türk sporcuları için uyarlama çalışması, I. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu Bildiri Kitapçığı. Ankara, Bağırhan Yayınevi, 1997: 128-41.
186. Tabachnick BG, Fidell LS, Ullman JB. *Using Multivariate Statistics*, 5th ed. Boston, MA: Pearson, 2007: 481-98.
187. George D, Mallery M. *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update, 15th ed. USA: Pearson, 2010: 115.
188. Bengtsson M. How to Plan and Perform a Qualitative Study Using Content Analysis. *Nursing Plus Open* 2016, 2: 8-14.
189. Yıldırım A, Şimşek H. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 9. Baskı. Ankara, SeçkinYayıncılık, 2013: 81.

190. Gregar J. Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches, <https://epedagogium.upol.cz/pdfs/epd/2016/04/08.pdf> Son Erişim Tarihi: 1 Ocak 2023.
191. Gürpınar B, Kurşun S. Basketbolcuların ve futbolcuların sportmenlik yönelimleri. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi* 2013, 3(1): 171-6.
192. Kaplan E, Akyüz O. Futbolcuların başarı hedefleri ve spor karakterleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi* 2020, 2(2): 82-90.
193. Bore M, Mumra D, Kerridge L, Powis D. Selection of medical students according to their moral orientation. *Med Educ* 2005, 39(3): 266–75.
194. İlter İ. Ergen Sporcuların Sportif Karakter Yapıları ile Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, 2021.
195. Elik T. Güneydoğu Anadolu Bölgesi futbol takımlarında amatör olarak futbol oynayan sporcuların sportmenlik yönelimleri ve empatik eğilim düzeyleri. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi, 2017.
196. Yazıcı ÖF. Sporcu Karakterinin Sportmenlik Davranışları Rekabetçi Agresiflik ve Öfke ile İlişkisi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, 2021.
197. Sniras S, Malinauskas R. Moral skills of school children. *Soc Behav Pers* 2005, 33(4): 383–90.
198. Çekin A. İmam hatip lisesi öğrencilerinin prososyal davranış eğilimleri üzerine nicel bir inceleme. *J Int Soc Res* 2013, 6(28): 34-45.
199. Ayten A. Prososyal Davranışlarda Dindarlık ve Empatinin Rolü. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İlahiyat Anabilim Dalı. Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi 2009.
200. Güvendi B, Güçlü M, Güvendi Y, Türksoy İA. *Türkiye şampiyonasına katılan yıldız güreş kız sporcuların spor karakter yapıları ile ahlaki karar alma tutumları*. 2. Beden Eğitimi, Spor, Rekreasyon ve Dans Kongresi Tam Metin Kitabı. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi. Asos Yayınevi, 2019: 41.
201. Öztürk SE, Türkmen M. Dart sporcularının spor karakterlerinin incelenmesi. 6. Uluslararası Bilim, Kültür ve Spor Kongresi, Ukrayna, 2018: 848-61.

202. Özlü C. 15– 18 Yaş Aralığındaki Sporcuların Karakter Düzeylerinin İncelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2020.
203. Özkan OA. Futbol sporu yapan bireylerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş: Sütçü İmam Üniversitesi, 2019.
204. Aktop A, Erman KA. Takım ve bireysel sporcuların başarı motivasyonu benlik saygısı ve sürekli kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. Antalya: 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongre Kitapçığı, 2002: 153.
205. Eri E. Futbol Oynayan Alt Yapı Sporcularında Algılanan Ebeveyn Tutumları ile Başarı Motivasyonu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Eğitimi ve Danışmanlığı Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2018.
206. James RR, Darcia N. *Moral Development in the Professions: Psychology and Applied Ethics*, 1th ed. New York, Psychology Press, 1994: 173-87.
207. Şahin HM. *Sporda Şiddet ve Saldırganlık*, 1. Baskı. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2003:104-13.

EKLER

EK-1. Özgeçmiş

EK-2. Etik Kurul İzin Yazısı

EK-3. Araştırma İzin Yazısı

EK-4. Ölçek Formu

Sayın Katılımcı;

Bu anket İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında yürütülen “Badmintoncuların Sportif Karakterlerinin Spora Özgü Başarı Motivasyonları Üzerine Etkisinin İncelenmesi” başlıklı doktora tezinin araştırma süreci için yapılmaktadır. Sizden beklenen her bir ifade için yanındaki seçeneklerden size en uygun olanını “X” şeklinde işaretlemenizdir. Vermiş olduğunuz içten cevaplar ve cevapsız madde bırakmamakta göstermiş olduğunuz özen, araştırma açısından çok önemlidir. Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Muhammet BAŞ

**İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Doktora Öğrencisi**

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Cinsiyet:	Kadın ( ) Erkek ( )
Yaşınız:	Belirtiniz : .....
Eğitim Düzeyiniz:	Ortaöğretim-Lise ( ) Üniversite ( ) Y.Lisans-Doktora ( )
Aylık Geliriniz:	0-1500 TL ( ) 1501-3000 TL ( ) 3001 TL ve üstü ( )
Yaşadığınız Yer:	Köy/Kasaba/İlçe ( ) İl ( ) Büyükşehir ( )
Spor Yapma Yılıınız	2 yıldan az ( ) 3-5 yıl ( ) 6-10 yıl ( ) 11-15 yıl ( ) 16 yıl ve üstü ( )
Milli Sporcu Olma Durumunuz:	Hayır ( ) Evet ( ) ise;
Millilik Kategorisi:	A Milli ( ) B Milli ( ) C Milli ( )

SPOR KARAKTER ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak katılma derecenizi, her bir ifadenin karşısında yer alan derecelendirme seçeneklerinden uygun olanını (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız.		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Farklı bir şekilde kaybediyor olsam da vazgeçmem.	1	2	3	4	5
2	Oyun kurallarını her zaman kabul ederim.	1	2	3	4	5
3	Kazansam da kaybetsem de her zaman kibarımdır.	1	2	3	4	5
4	Kazansam da kaybetsem de iyi oyun davranışı gösteririm.	1	2	3	4	5
5	Kazansam da kaybetsem de elimden gelenin en iyisini yaparım.	1	2	3	4	5
6	Hakem veya antrenör izlesin ya da izlemesin adil bir şekilde oynarım.	1	2	3	4	5
7	Eğer birine faul yaparsam faul yaptığımı kabul ederim.	1	2	3	4	5
8	Ne kadar çıldırsam da kurallara uyarım.	1	2	3	4	5
9	Oyun içerisinde çığına dönsem de herhangi bir kötü konuşma ya da asabiyet göstermem.	1	2	3	4	5
10	Kimse izlemese de hile yapmam.	1	2	3	4	5
11	Kazanmak için kasıtlı bir şekilde kurallar ihlal edilebilir.	1	2	3	4	5
12	Rakibimi kızdırılabilir ya da rakibimle alay edilebilirim.	1	2	3	4	5
13	Kazanmak için oyun içerisinde bazen kaba ve saygısız olabilirim.	1	2	3	4	5
14	Yarışma süresince sinirlenirsem rakibime küfür edebilirim.	1	2	3	4	5
15	Kazanmak için rakip bir oyuncu sakatlanabilir.	1	2	3	4	5
16	Eğer oyun sırasında rakipler düşerse kalkmaları için onlara yardım etmem gerektiğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5

17	Yapılan faul için özür dilemenin saygı göstergesi olduğunu hissediyorum.	1	2	3	4	5
18	İyi oyun davranışları sergilemenin önemli olduğunu hissediyorum.	1	2	3	4	5
19	Takım arkadaşlarımı ya da rakipleri iyi performans için cesaretlendirmenin önemli olduğunu hissediyorum.	1	2	3	4	5
20	Kaybetmiş olsam bile içten tebriklerimi sunabilmeyi istiyorum	1	2	3	4	5
21	Bir rakip sakatlandığında kötü hissediyorum.	1	2	3	4	5
22	Bir yarışma sonrası oyuncular müsabaka sonuçlarını kabul etmelidirler.	1	2	3	4	5
23	Oyuncular kazanmaya ya da kaybetmeye bakmaksızın ellerinden gelenin en iyisini yapmalıdırlar.	1	2	3	4	5
24	Kaybetmiş olsam bile sonucu kabullenmek önemlidir.	1	2	3	4	5
25	Oyun kurallarına uymak kazanmak kadar önemlidir.	1	2	3	4	5
26	Farklı bir şekilde kaybediyor olsalar bile oyuncuların oyun kurallarına uymaları gerektiğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5
27	Kurallı bir şekilde oynamanın oyunun en önemli kısmı olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5

SPORA ÖZGÜ BAŞARI MOTİVASYON ÖLÇEĞİ

	Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak katılma derecenizi, her bir ifadenin karşısında yer alan derecelendirme seçeneklerinden uygun olanını (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız.	Hiçbir Zaman	Bazen	Çok Az	Oldukça Fazla	Her Zaman
1	Takım arkadaşlarım oyundaki mücadelecilliğime saygı duyarlar.	1	2	3	4	5
2	Maçtan hemen önce gergin oluyorum ve olduğum yerde duramıyorum.	1	2	3	4	5
3	Takım arkadaşlarımı oyuna ısındırma becerisine sahibim.	1	2	3	4	5
4	Zor bir antrenman anında çalıştırıcının takdiri bana zorluğu unutturur.	1	2	3	4	5
5	Diğerleri beni önde gelen bir yarışmacı olarak görmüyorlar.	1	2	3	4	5
6	İyi bir oyun çıkartmak heyecan veriyor.	1	2	3	4	5
7	Takım arkadaşlarım liderlik yeteneğime saygı duyarlar.	1	2	3	4	5
8	İzleyiciler varken daha iyi oynadığımı düşünüyorum.	1	2	3	4	5
9	Takım arkadaşlarım kadar sert ve dayanıklı görünmüyorum.	1	2	3	4	5
10	Takım arkadaşlarım iş bitiriciliğimi ve kararlılığımı beğeniyor.	1	2	3	4	5
11	Diğer oyuncuların eğitilmesi için çok çaba gösteriyorum.	1	2	3	4	5
12	Spordaki geçmiş başarılarımdan söz etmeyi sevmiyorum.	1	2	3	4	5
13	Takım lideri olmaktan hoşlanıyorum.	1	2	3	4	5
14	Maçta kendimi oyuna öylesine veriyorum ki geçici olarak gerçeğe bağlantımı yitiriyorum.	1	2	3	4	5

15	Kaybedilen bir maçtan sonra uyumakta güçlük çekiyorum.	1	2	3	4	5
16	Bir maçı kazanınca kendimi çok tatmin olmuş hissediyorum.	1	2	3	4	5
17	Bir maçtan önce sakin olmak benim için çok zor.	1	2	3	4	5
18	Yeteneklerini geliştirmek için fazladan antrenman yapan sporcuları takdir ediyorum.	1	2	3	4	5
19	İnsanların maç sırasında beni izlemelerinden hoşlanıyorum.	1	2	3	4	5
20	Sporda başarılı olmayı istiyorum.	1	2	3	4	5
21	Benimle aynı düzeyde olan birisiyle mücadele ederken kazanmaktan çok kaybederim.	1	2	3	4	5
22	Kaybetmek beni gereğinden fazla etkiliyor.	1	2	3	4	5
23	Sporda başarılı olmak için yıl boyu çalışmayı isterim.	1	2	3	4	5
24	Amacım bir spor dalında önde gelen biri olmaktır.	1	2	3	4	5
25	Maç sırasında, maçı verebilecek bir hata yaparsam kendime gelmem biraz zaman alır.	1	2	3	4	5
26	İyi bir sporcu olmak benim için önemli değildir.	1	2	3	4	5
27	Bazen, maçı kaybettiğimizde günlerce bunu kendime dert ederim.	1	2	3	4	5
28	Bir maçtan hemen sonra karnıma ağrılar girer.	1	2	3	4	5
29	Sportif kapasitemi beğenmiyorum	1	2	3	4	5
30	Çok yetenekli rakiplere karşı daha iyi oynadığımı sanıyorum.	1	2	3	4	5
31	En iyisini yapmak için çok çaba sarf ederim.	1	2	3	4	5
32	Birisiyle maç hakkında konuşurken	1	2	3	4	5

	heyecanlanıyorum.					
33	Tanınmak umuduyla spor branşında çok çalışıyorum.	1	2	3	4	5
34	Bir hata yaptığımda maçın geri kalan bölümünde bu beni çok üzüyor.	1	2	3	4	5
35	Bir takım arkadaşımın oynamasına yararlı olacak önerilerde bulunmaktan hoşlanıyorum.	1	2	3	4	5
36	Başkaları için güç bulduğum bir görevin bana verilmesinden zevk duyuyorum.	1	2	3	4	5
37	Bir maçtan önce olabilecekleri kendime çok dert etmiyorum.	1	2	3	4	5
38	Sezon dışında sporu unutmaktan hoşlanıyorum.	1	2	3	4	5
39	Maçtan önceki gece uyumakta güçlük çekiyorum.	1	2	3	4	5
40	Başarıya açılan yol, şanstın çok daha fazla çalışmadan geçer.	1	2	3	4	5

YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Soru 1: Katıldığınız turnuvalarda oyun kurallarına uyulması konusunda düşünceleriniz nelerdir?

Soru 2: Sporda başarı ve başarısızlığı nasıl tanımlarsınız?

Soru 3: Sporda karakter kavramı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Soru 4: Karakterin sportif başarı üzerine etkisi var mıdır?